

25 వ యాపైసలు

22-4-59

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

ఏ కాం త మూ — సా యం త్ర మూ

చిత్రకారుడు : కొల్లపాటి వెంకట సత్యనారాయణమూర్తి—బాల్కె.

ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక

సంవత్సర చందా
రూ. 18—0—0
విడివత్రిక 25 ప.పై

Founder: K. NAGESWARA RAO

వికారి చైత్ర శుద్ధ చతుర్దశి బు వారం

సంపుటము 58
సంచిక 30
22-4-59

వి ప యా ను క్ర మ ణీ క

ముఖచిత్రం:

విరల్ ప్రాడక్స్ స్పెషారి 'జయవిజయ' చిత్రంలో
కృష్ణ కుమారి

రాజధానికబుర్లు—“ప్రెస్”	4
న్యూఢిల్లీ లేఖ—శ్రీ కృష్ణ	6
విశాఖపట్నం విశేషాలు—“కాశ్యప”	8
నక్కని సుక్కమ్మ—గోవిందరాజు శ్రీనివాసమూర్తి	9
నిజంకావలసిన కలలు—దండమూడి మహీధర్	11
తెర సెల్లా—సత్యం శంకరమంచి	15
పరీక్షల్లో—కుమారి ఆర్. నాంచారమ్మ	17
బంగారం; సింగారం—బాపు బొమ్మలకథ	20
అవిముక్తుడు—“మసూనా”	22
అద్దం పగిలింది—వాడేపు పతంజలి	24
ఆంధ్రమహాభారతం—	30
సీతాకల్యాణం—సి. వి. విజయలక్ష్మి	32
నక్షత్ర ఫలితాలు—బి. నరసింగరావు	36
శ్రీరామనవమి—“ఎల్లోరా”	40
రామావతారంలోని రహస్యం—పి. లక్ష్మి	41
సమర్పణ (నీరియల్) కందుకూరి లింగరాజు	45
వనితాలోకం—బి. సుగుణబాల	48
కలలు—కె. లీలావతి	49
వనితావాణి—	53
సినిమా—	57

శ్రీ రామ పాదుకాదానము

చిత్రకారుడు : బి.కె.టి. అచ్యుతరావు—పుల్లెటిమర్దు.

రాజధాని కబుర్లు

‘ప్రవీణ’

‘పదండిముందుకు, పడండిత్రోసుకు...’

రైళ్ళలో శిశు జననాలు అధికం కావడంవల్ల, రాక పోకలు ఆలస్యం జేతున్నాయని ఒక వార్త. ఇట్టి పరిస్థితులలో రైళ్ళను నడిపించడానికి తాతలు దిగివస్తున్నారు అంటుంది రైల్వే శాఖ. కాని రైళ్ళలో శిశు జననాలు అధికం కావడానికి రైళ్లు ఆలస్యంగా నడవడమే కారణమని కొందరు వ్యక్తులు భావిస్తున్నారు.

అసలు రైలు అన్నది అదో ప్రపంచమట. థర్డ్ క్లాసు కంపార్టుమెంటు మరో ప్రపంచమట. ‘పదండి ముందుకు, పడండి త్రోసుకు..’ అని శ్రీశ్రీ రాసిన గేయం థర్డ్ క్లాస్ టికెట్టు కొనుక్కొని రైల్వే ప్లాట్ ఫారంపై నిలబడ్డ ప్రయాణికుల సుద్దేశించి వ్రాయబడిందంటారు ఈ వ్యక్తులు.

పూర్వం నిజాం స్టేట్ రైల్వే బళ్ళు నడిచేటప్పుడు అవి నెమ్మదిగా నడిచేవిట. కాని ముందుకే నడిచేవిట. ఒక సమయానికి ఫలానా స్టేషన్ చేరతాయంటే, ఎలాగోలాగ ఆ సమయానికి ఆ స్టేషన్ కి చేరేవిట. నెంబ్రల్ రైల్వే విర్బడినప్పటినుంచీ, రైళ్ళు అనుకున్న సమయానికి ఊరు చేరినా, వదిలినా—దైర్ఘ్యం, గాఢత, స్టేషన్ మాస్టర్ కి జాల్మానా విధిస్తున్నారని రాజధాని నగరంలో వదంతులు వ్యాపించాయి ఈమధ్య.

ఆ వదంతులలో సత్యాసత్యాలు ఏమైనా—రైళ్ళను ఆలస్యంగా నడిపితే బహుమానా లేవో అధికారులు పంచిపెడుతున్నా టే కనపడుతూంది. ఎంత ఆలస్యంగా వస్తే అంత మంచిది. ప్రయాణికులు ఎంతబాధపడితే అంత మంచిది. పేరీ వెజ్ నాఫ్ నుంచి ఉదయం బయలుదేరి వచ్చిన పేసెంజర్ బండి, నాంపల్ చేరిన తర్వాత గంట గడిస్తే గాని సికిందరాబాదు దిగి పోదు. జెజవాడలో రాత్రి ఎప్పుడో బయలుదేరిన రైలుబళ్ళు సికిందరాబాదు జేబర్ సిగ్నల్ వద్ద వండి కూగధ ధ్వనులు చేస్తే గాని స్టేషన్ లోకి ప్రవేశం లభించదు. సికిందరాబాదు చేరిన తర్వాత ఆయాసం తీరితే గాని నాంపల్ దిశ పయనించవు రైళ్ళు.

రైళ్ళు సమయానికి చేరాలనేకాంక్ష అధికారులకు ఉంటే—

హైదరాబాదు వెళ్ళవలసిన బళ్ళు, హైదరాబాదునుంచి రావలసిన బళ్ళు జెజవాడ ప్రభువుల అనుగ్రహానికై పడిగావులు పడిఉండవలసిన పరిస్థితిని తప్పించాలి. బళ్ళు ఆలస్యంగా బయలుదేరినా మరింత ఆలస్యంగా వాటిని చేరజేసే పరిస్థితిని మార్పించాలి. రైలు వచ్చే సమయం అధికారులకి చూచాయగా తెలుసుంది కనుక ‘జేబర్ సిగ్నల్’ వద్ద రైళ్ళను పడజేసిఉంచే ఏర్పాట్లకు స్వస్తి చెప్పాలి. హైదరాబాదు వెళ్ళవలసిన బండ్లను సికిందరాబాదులోను; సికిందరాబాదు చేరవలసిన బండ్లను హైదరాబాదులోను జోకొట్టి నిద్రపుచ్చే ఆలవాట్లు మాన్పించాలి.

ఈ సందర్భంలో మార్చి 12 వ తేదీ ఉదయం ఘట్ కేసర్ స్టేషన్ బయట పూరీ ఫాస్ట్ పేసెంజర్ దాదాపు నల్లభైవిదు నిముషాలు ఎందుకు ఆగవలసి వచ్చిందో అధికారులు దర్శాపు చేయించాలి. (ఈ ఫాస్ట్ పేసెంజర్ నడక చూసి, ఒక భావకవి నిర్వచించాడు: ‘ప్రయాణికులను నిరాహారీక్షులో నిలిపేబండి కనుక దాన్ని ఫాస్ట్ పేసెంజర్ అన్నారు’ అని)

ఈ క్రింద కొన్ని అంకెలు ఇవ్వన్నాను. జనవరి ఫిబ్రవరి మాసాల్లో మన రైళ్ళ నడకల తీరుల్ని చూచించే అంకెలవి. ఈ అంకెలు చూసి మీరు సిగ్గుపడతారని నాకు తెలుసు. మొదట ఈ వివరాలు సేకరించినపుడు సేనూ సిగ్గు పడూను. కాని—దున్న పోతు మీద వర్షంపడూ, జి. టి. ఎక్స్ ప్రెస్ పైపడూ ఒకటేనని, రైల్వే అధికారులకి సిగ్గుపడే అలవాటు లేదని మా మిత్రుడొకడన్నాడు. ఒక వేళ సిగ్గుపడూ, బొంబాయిలో హిందీలో పడతారు. మీకూ, నాకూ తెలియదు. మన సంగతి వారికి తెలియదు. కారణం? ఇది హైదరాబాదు. అది బొంబాయి. అల్లదిగో దూరంగా ఉన్నది నయాదిల్లీ. అవగరించండి:

(1) ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీతో అంతమైన 54 రోజుల్లో (అక్షరాలా ఏభైనాలుగు రోజుల్లో) నెం. 48 పూరీ ఫాస్ట్ పేసెంజర్ రెండు దినాలు మాత్రం సమయానికి చేరుకుంది. జనవరి 28, 24 ఆ రెండు పర్వదినాలు, ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీన ఈ బండి 5 గం. 45 ని. లు ఆలస్యంగా సికిందరాబాదు స్టేషన్ వద్ద విళ్ళింది. అది నెల 18 వ తేదీన గం. 5-28 నిమిషాలు ఆలస్యంగా వదిలింది. ఈ 54 దినాలకు సగటు కడితే—పూరీ ‘ఫాస్ట్’ పేసెంజర్ రోజూ

1 గం 16 ని. లు ఆలస్యంగా వస్తుందని తేలింది. ప్రభుత్వం యొక్క అసమర్థతకు చిహ్నం కాకపోతే—ని రాష్ట్రరాజధాని లోను రైళ్ళు ఇంత ఆలస్యంగా నడవవు.

(2) హక్రానుంచి వస్తుంటుంది రోజూ ఒక 'ఎక్స్ప్రెస్' బండి. ఆంధ్ర దేశంలోని దూర ప్రాంతాలనుండి రాష్ట్ర రాజధానికి పోయేట తీసుకొనివచ్చే ఎక్స్ప్రెస్ బండి ఇదొక్కటే. ఇది జనవరి 31 రోజులో విడు రోజులు సమయానికి వచ్చింది. ఫిబ్రవరి మొదటి మూడు వారాల్లో రెండు రోజులు సమయానికి వచ్చింది. ఈ 54 రోజులకి సగటు ఆలస్యం అరగంట. జనవరి 31 వ తేదీన రెండు గంటల నలభై నిమిషాలు ఆలస్యమైంది.

(3) మరోబండి ఉంది. దీన్ని '485 డాన్' అంటారు. ఏదో కష్టపడి నాంపల్లికి సమయానికి చేరుకొని, నాంపల్లిలో కాళ్ళుచాచి పడుకొని, ఈ రైలు నీకిందరాబాగు సగటున 1 గం 31 నిమిషాలు ఆలస్యంగా వస్తుంది.

ఇట్టి పరిస్థితుల్లో రైళ్ళలోనే శిశు జననాలు జౌతున్నాయి అంటే ఆశ్చర్యంలేదు. మనుష్యులు చచ్చిపోతున్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. ఈ బాగాలు భరించలేక ఒక మిత్రుడు వాపోయాడు. 'గ లెక్క జీవిత మంతా గడిపెయ్యడం కంటే రైలుక్రింద పడి మరణించడం మేలు' అని. దీనికూడా ఒక ఇబ్బంది వుంది: రైలుకడ్డంగా మనుష్యులు పడుకుంటే, ఇప్పుడు అవి నడుస్తూన్న వేగానికి మనుష్యుల పైనుంచి చక్రాలు పోలేవుట, రైళ్లు వచ్చి అగిపోతున్నాయిట.

సంపత్ కుమార్ ప్రదర్శనలు

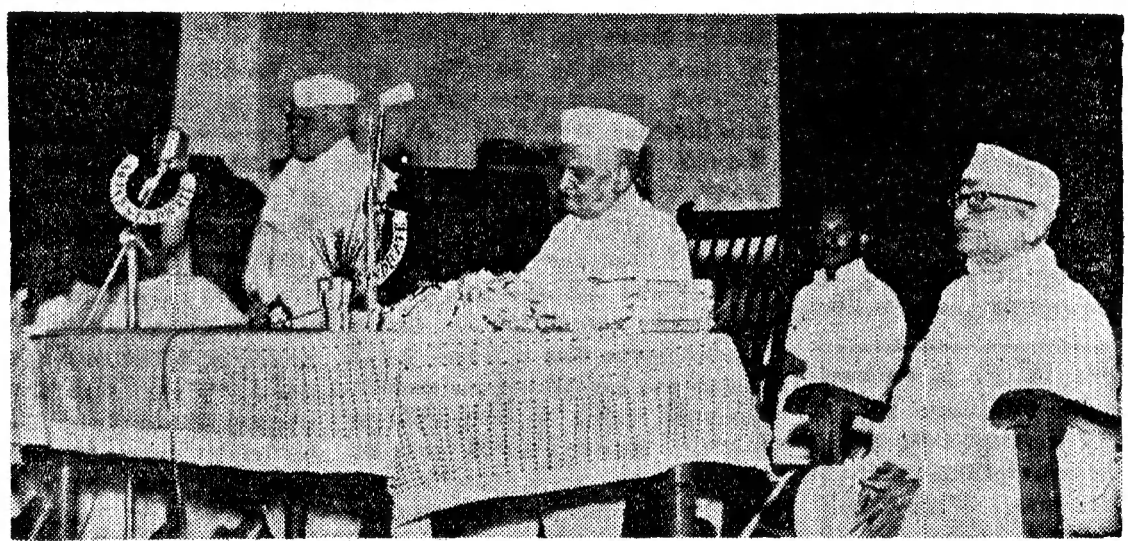
ఈ 'రాజధాని కబుర్ల'లో స్టేజివిలన్ల వినియోగాన్ని నిరుత్సాహ పరచడానికి రాసిన పంక్తులను గురించి తన నిరసన భావాన్ని తెలియచేస్తూ 'ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేజివిలన్ల సమాఖ్య' ఒకనివేదిక పంపింది. 'ఎంత విలన్ల మయినా, మీరనుకున్నంత విలన్లము కాదు; మావల్ల కూడా ఉపయోగాలున్నాయి' అన్నాయి ప్లడ్ లైట్, ఫుట్ లైట్, మైక్రోఫోన్, రికార్డర్ అనివేదికపై సంతకం పెడుతూ.

ఈ యాంత్రిక సాధనాలవల్ల ఉపయోగాలు లేవనే భావం నాకు గుర్తువస్తేనే నేనెక్కడా వ్యక్తం చేయలేదు. ప్రదర్శనకు నటన ప్రధానం. యాంత్రిక సాధనాలు కేవలం సాధనాలు. ఆ విషయం మరచి, నటన ప్రాధాన్యతను విస్మరించి, ప్రదర్శనలకు పూనుకొనడం బాధాకరమైన విషయం. ప్లడ్ లైట్ కి, ఫుట్ లైట్ కి, మైక్రోఫోన్ కి, మైక్రోఫోన్ కి—నా తీమాపణలు.

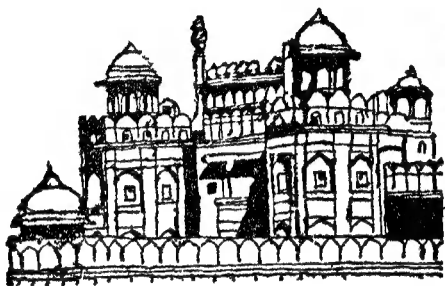
గతవారం—(అంటే గతించిపోయిన ఒక వారం అని అరం)—జంట సగరాలలో విజయనగర వాసులు గీతా నృత్య కళామండీర బృందంవారు రెండు నృత్య ప్రదర్శన లిచ్చారు. యాంత్రిక సాధనాలను చక్కగా వాడుకున్న ప్రదర్శన లివి. ఈ ప్రదర్శనలలో ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగ్గది శ్రీ డి. వై. సంపత్ కుమార్ దర్శకత్వాన కుమారికలు కమల, సుమిత్ర, శ్రీయుతులు అప్పారావు, సన్యాసిరావు, సంపత్ కుమార్ ప్రదర్శించిన 'విప్లవశంఖం' నృత్యం. శ్రీ శ్రీ గేయంలోని ప్రతి అక్షరానికి విడతీసి అర్థం చూపించారు శ్రీ సంపత్ కుమార్. ప్రదర్శనలో అక్కడక్కడ ఉదయశంకర్ బృందాన్ని అనుసరించిన పోకడలు కనిపించినా, చాలవరకు ప్రదర్శనలో ప్రత్యేకత కనుపించిందని చెప్పాలి.

దీనికి, 'జాలి' నృత్యానికి వెనుక లెటెింగు ఎఫ్ టెన్స్ ఇచ్చిన శ్రీ కుమారీని ప్రత్యేకంగా పేర్కొనాలి. 'జాలి' నృత్యంలో నీలితెర కదిలికల చూపించిన అలలు, 'విప్లవశంఖం'లో తెరపై చాయలుగా పడిన కర్మాగారాదులు అద్భుతంగా వున్నాయి. శ్రీ ఎ. వి. ఎస్. మూర్తి, కుమారి గీతాదేవిగారల సేవగృహ సంహృదయ రంజకంగా వుంది. నృత్య ప్రదర్శనలు కొన్ని సంప్రదాయ విరుద్ధంగా వున్నాయి. కానీ బోయి ఫీసున్నగారి 'ఒక్క దివం'లో పోల్చాన్న కుమారి శుకీల భావవ్యక్తికరణ, కుమారి కాంతి 'ఆంధ్ర తిలసా', కుమారికలు వీరరాజు, కాంతి చేసిన 'మధురా నగరిలో' నృత్యాలు మరచిపోవడం కష్టం. 'నా భూమి' ప్రదర్శన కాంతిహీనంగా వుంది. మిగిలిన ప్రదర్శనలు ఇంచుమించుగా ఉన్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంకాని, సంగీతనాటక అకాడమీ కాని సహాయం చేసి, సరిదిద్దవలసిన తెలుగు సంస్థ ఇది. ★

శాసనసభాపతి శ్రీ కాశీశ్వరరావు రచించిన నూతన గ్రంథాలకు రాజధానిలో కేరళ గవర్నర్ శ్రీ బూద్ల రామకృష్ణరావు ఏప్రిల్ 5 న అవిమృతరహిత్యం జరిపారు. శాసనమండలి అధ్యక్షుడు శ్రీ మాడపాటి మామయ్యరావు అధ్యక్షత వహించారు.

నూత్నితా

శ్రీకృష్ణ

తృతీయ ప్రణాళికకు డబ్బెక్కడిది?

దలైలామా భారతదేశానికి వచ్చేశారు. ప్రతికలనిండా ఆయన వారతే. భారత ప్రభుత్వం ఆయనకు ఆశ్రయం ఇచ్చింది. ఆయనపై నిర్బంధాలేమీ విధించమనీ, ఆయనకూడా తననూ, భారతప్రభుత్వాన్నీ ఇరుకునపడేసే పనులేమీ చెయ్యరని తాము భావిస్తున్నామనీ ప్రధాని నెహ్రూ చెప్పారు. దలైలామా నివాసస్థలం సరిహద్దు ప్రాంతంలో గాని, దక్షిణ భారతంలో గాని ఉండదని కూడా చెప్పివేశారు. ఏదేమైనా ఈ ఎండా కాలానికి ఆయన ఉత్తరభారతంలోని ఏ వేసవికేంద్రంలోనో మకాం చెయ్యవచ్చు. ఆయన్ని చలని ప్రదేశంలో ఉంచినట్లూ అవుతుంది. రక్షణ సదుపాయాలు తేలిగ్గానూ ఏర్పాటుచెయ్యవచ్చు. దలైలామా కిమ్యానిస్టులకు, ముఖ్యంగా కమ్యూనిస్టులకు నాకు రొమ్ముమీది కుంపటిలాగా ఉన్నారు. మరొక “ట్రాట్ స్కీ ఉదంతం” అరగకుండా ఆయన్ని భారతప్రభుత్వం రక్షించమంటూ రావలసిఉంటుంది.

జాతీయాభివృద్ధి మండలి ఇటీవల రెండు కోజులపాటు సమావేశమైంది. ప్రధాన మంత్రి ప్రారంభోపన్యాసంచేస్తూ, జీవితంలో మామూలు సౌకర్యాలమాట అటుంచి,

శుభమైన మంచినీళ్ళయినా తాగటానికి నోచుకోని లక్షలాది భారతీయులనుగూర్చి ప్రస్తావించారు. అయినా ఆ వర్గం ప్రజలు ఆందోళన చెయ్యటంలేదనీ, వారికంటే ఎక్కువ ఆదాయమే సంపాదిస్తున్నా ఇంకా ఎక్కువ జీతాలు కావాలని మరొకవర్గం ప్రజలు ఆందోళనచేస్తున్నారనీ ప్రధాని చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి ఆందోళనంటే భయం కనుక, ఆందోళనచేసేవారు ఏం కోరినా లభిస్తోంది. ఇది చాలా విచారకరమైన పరిస్థితి.

తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఎటా ఎటా ఉంటే బావుంటుందో జాతీయాభివృద్ధి మండలి చర్చించింది. రెండో ప్రణాళికంటే మూడో ప్రణాళిక బాగా భారీగా ఉండాలని ప్రధానమంత్రి అన్నారు. దీనికి సమ్యం లందరూ తలబాపారు. ఈ పురాతన భారత దేశంనుంచి దారిద్ర్య పీఠాచాన్ని పారద్రోలాలని ముఖ్యమంత్రులు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించారు. బెర్నార్డ్ శా అన్నట్లు, శేరాలకు భయపడేవాళ్ళు మూఝలు; మన మంతా భయపడాల్సిందే దారిద్ర్యాన్ని గూర్చి; దారిద్ర్యాన్ని దూసి.

అయితే డబ్బుసంగతేమిటి? డబ్బెక్కణ్ణించి వస్తుంది? ఇదీ అసలు సమస్య. కొత్త పన్నులువేసి ధనం సేకరించటం తమవలకొదని ముఖ్యమంత్రులు స్పష్టంగా చెప్పేసినట్లు వార్తలు తెలుపుతున్నాయి. అంగుచేత ఇంతివరకూ చేసిన సేవే ఇకముందుకూడా రాబోయే పంచవర్ష ప్రణాళిక లన్నిటికీ అవ్వసావ్వోచేసి కేంద్రప్రభుత్వమే డబ్బు సంపాదించి పెడుతుందని వారు గట్టిగా నమ్ముతున్నారు. అయితే మద్రాసు ఆర్థికమంత్రి తామూత్రం గ్రామపంచాయితీలవ్వారా అదనంగా డబ్బు సేకరించగలమని అన్నారు. ప్రణాళికా మూడు కర్లూ రకాల

సిద్ధాంతాలవారున్నారు. ఒక వర్గం వారు మూడో ప్రణాళికకు కనీసం 10 వేల కోట్ల యినా పెట్టుబడి పెట్టాలని వాదిస్తున్నారు. అయితే వీరు నూచించే అదనపు పన్నుల విధానం కాగితంమీద జయప్రదంగా కనిపిస్తుంది తప్ప ఆచరణలోకిరాదు.

ఇంకోవర్గంవారి వాదం ఏమిటంటే— రెండో ప్రణాళిక తాలూకు ఆర్థిక భారమే మోయలేకుండావుంటే మూడో ప్రణాళిక భారం ఎక్కడ మోయగలమా అని.

ఈ రెండువర్గాలమధ్యసంగా ఉన్న వర్గం వారి వాదన ఇది.—భారీ ప్రణాళిక వేసుకోవచ్చుగాని జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి. లోటుబడ్డెట్ పద్ధతినే ఎక్కువగా అనుసరించకుండా పరోక్షపు పన్నులధికంగా వేసి డబ్బు సేకరించాలి. ప్రణాళికల మోయరాని భారం తగలకుండా చూసుకోవాలి—అని.

మొత్తంమీద మూడువర్గాలవారూ పాడే పాట ఒకటే: త్యాగాలు చెయ్యాలి, త్యాగాలు చెయ్యాలి! మరిఎవరుచెయ్యాలో తెలియను. ఇలా ఉండగా మద్యనిషేధం కోసం ఒక కేంద్ర సంగమం ఏర్పాటు చేశారు. జనవరి 28 ను మద్యనిషేధం దినంగా ప్రకటించారు.

“పరిమిత మద్యనిషేధం” అనే నూత్రం మంచిదే. కాని ఒక గమ్యుక్తు జరుగుతోంది. న్యూఢిల్లీలోని కబ్బులు మద్యం అమ్మగా వచ్చిన లాభాలను కబ్బు కార్యకలాపాలకు ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నాయి. తమ సిద్ధాంతం ఏదోవిధంగా అమలుజరుపుతున్నాంటే అనే సంతృప్తిలో ఉన్నంతకాలమూ పానింగ్ సంఘాన్ని గుప్పిట్లో పెట్టుకున్న కౌంగ్రసు వారులు ఈ దేశంపైమోసాయివా పట్టించుకోరు. మూడేళ్లక్రితం ఢిల్లీలో పరిమిత మద్యనిషేధం అమలులోకి తెచ్చినప్పటి నుంచి ఇప్పటివరకూ విదేశీరాయబారకార్య

FREE

అమూల్యమగు మీ జీవితము సౌఖ్య వంతముగా నుండుటకుగాను, రాజ వైద్యుల సలహాలు వుచితముగా చెప్పబడును. వయస్సు, రోగనూచనలు చెప్పవలయును.

Contact
MADAN MANJARI PHARMACY
KALBADEVI
Ramwadi, BOMBAY-2.

లయాల మధ్య వ్యయం పెట్టింపు పెరిగిందనే సంగతి తెలిసినా వారు బాధపడరు, పట్టించుకోరు. అసలు కొందరు కౌంగెసువాదుల ఆదర్శ సిద్ధాంతాలన్నీ అమలుచేసే ఈ దేశంలో ప్రభుత్వానికి ఆర్థికశాఖ ఉండాలన్న ఆవశ్యకతే లేకుండా ఉంది. డబ్బు తరుగుబజ్జీ తప్ప పెరుగుబజ్జీ లేక పెట్టుకోవలసిన బాధ ఉండదు. కొందరు కౌంగెసు పీడివాదులు సబ్బు, పంచదార వాడకంకూడా నిషేధించాలని ప్రచారంచేస్తున్నారు.

* * *

సామ్రాజ్యవాదం అంటే చాలామంది వాంటిచేసుకునే ఈ భారతదేశంలో, ఈ సారి బడ్జెట్ మీద జరిగిన చర్చయినా, దాన్ని ఆమోదించిన పద్ధతియినా సామ్రాజ్యవాద పద్ధతులే జ్ఞాపకం వస్తాయి. ముఖ్యంగా గ్రాంటుల డిమాండ్లపై జరిగిన చర్చ—స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం బ్రిటిష్ వారు తయారుచేసిన న మో నా లోనే జరిగింది. ఒక్కొక్క శాఖకీ కాస్త టైము కేటాయిస్తారు. ఆ కాస్త టైములో ఏవో విషయాలమీద కాసేపు చర్చలు జరుగుతాయి; తరువాత ఆ శాఖపట్లమీద వోటుతీసుకుని ఆమోదించేస్తారు. అంతేకాని ఖర్చులో ఎక్కడన్నా అవకతవక లున్నాయేమో చూద్దామనే శ్రద్ధగాని, అయీ పద్ధతికింద ఇంతంత ధనం కేటాయించారుకదా, అంతంత నిజంగా అవసరమేనా అని జాగ్రత్తగా పరిశీల్చామనే ఆదుర్దాగాని ఎవరికీలేదు, ఖర్చు తగ్గించుకోనేట్లు చెయ్యాలనే ప్రయత్నం కూడా కనబడదు.

ప్రభుత్వం ఖర్చు తగ్గించుకునేట్లు చేయటానికే అక్కంటన్న కమిటీ, అంచనాల కమిటీ అని రెండు కమిటీలు ఏర్పడి ఉన్నాయికదా అని ఎవరైనా అడగవచ్చు. కాని అక్కంటన్న కమిటీ చేసే పద్ధతి ఖర్చుతో అయిపోయిన తర్వాత బాక్సు మార్పిడి చేసినట్లు పరిశీలించేటటువంటి, కేటాయించిన డబ్బుని సబ్సిడీయోగం చేశారో లేదో పార్లమెంటుకు నివేదిక సమర్పించటమూ—అంతే. ఈ కమిటీ తన పని తాను సక్రమంగా, ప్రశంసాపాత్రంగా నెరవేరుస్తోందని ఖచ్చితంగా చెప్పవచ్చు.

కాని అంచనాల కమిటీ సంగతివేరు. ఇది తనకుతనే స్వయంరాజా అన్నట్లు ప్రవర్తిస్తోంది. ఇది పార్లమెంటు గీచిన గిరిలోనే ఉండి పనిచెయ్యటం వుంది. ఈ కమిటీ “ఏం చెయ్యాలి, ఏం చెయ్యకూడదు”నిర్ణయించే పని నెత్తిమీదేసుకుని పని చేస్తోంది. ఆ పని చెయ్యాలింది ప్రభుత్వం. ఒక ఉదాహరణ :

44 వ నివేదిక ప్రకటిస్తూ ఈ సెలారం భింలో ఈ కమిటీ—గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో సరైన వైద్యసౌకర్యాలు లేవనీ, పాథ్యమై

నంత తొందరగా దేశమంతటా ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలను స్థాపించేసేయాలనీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను సంపదించి ఒక నిర్దిష్ట కాలంలోగా వాటిని స్థాపించాలనీ సిఫార్సు చేసింది.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నిపుణులైన వైద్యుల అవసరం ఎంతోవా ఉందని ఉద్ఘాటించి, కేంద్ర ఆరోగ్యమండలి ఇతివృత్తాక తీర్మానంలో సిఫార్సు చేసినట్లుగా, గ్రామీణ వైద్యుల ఉద్యోగ సౌకర్యాలను చూపుచేసేవారికి ప్రోత్సాహం కలిగించేందుకు బాగా సన్నిధిలు ఇవ్వాలని అంచనాల కమిటీ సూచించింది. “గ్రామ ప్రాంతాల్లో సేవ చేస్తున్నందుకుగాను నిపుణులైన డాక్టర్లకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల గ్రామభివృద్ధి ఇచ్చేట్లుగా కేంద్రప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ప్రధాన మంత్రి లోగడ ఒకసారి సూచించినట్లు, డిగ్రీ తీసుకోగానే ప్రతి వైద్య విద్యార్థి ఏడాది, రెండేళ్ళో ఏదో గ్రామంలో వైద్యసేవ చేసి మరీ ప్రాక్టీసు మొదలు పెట్టేట్లుగా ప్రభుత్వం నిర్బంధ విధానం అవలంబించాలి. పైన చెప్పిన ప్రధాన మంత్రి సూచనను అమలు చేయటానికి ఒక నిర్దిష్ట ప్రణాళిక తయారు చేసుకోవాలి,” అని కమిటీ సిఫార్సు చేసింది.

వైద్య సౌకర్యాలు బాగా లభ్యమయ్యే పట్టణాలలోకూడా, ఈ సౌకర్యాలు ప్రజలకు అందుబాటులో లేనంత ఖరీదుగా ఉన్నాయని, ఫలానా వైద్యానికి ఇంతకంటే ఎక్కువ ఫీజు వున్నట్లుగూడదని ప్రభుత్వం నిర్ణయించటానికి వీలున్నదనీ, కేంద్ర ఆరోగ్యశాఖ వియమించబోయే

కమిటీ ఈ విషయాన్ని జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలనీ అంచనాల కమిటీ సూచించింది.

అంచనాల కమిటీలాంటి వాటి కమిటీకి మూలాధారమైన భారతరాజ్యాంగం ఆరోగ్య వ్యవహారాలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బాధ్యతలుగా విశేషించింది. అంటే వైద్యసౌకర్యాల అభివృద్ధి పూర్తిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బాధ్యతన్నమాట. తనవికాని బాధ్యతలను నెత్తిన వేసుకుని వాటికింద డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నందుకు కేంద్రప్రభుత్వాన్ని విమర్శించటంబోయి అంచనాల కమిటీ గ్రామప్రాంతాల వైద్యసౌకర్యాలపనికూడా కేంద్రానికి అప్పగించుతోంది.

బ్రిటన్ లో ఇలాంటి కమిటీ చేసే పని ఏమిటంటే, ఖర్చు తగ్గించుకునే పద్ధతులను ప్రభుత్వానికి సూచించటం. కాని భారతదేశంలో ఈ కమిటీ చేసే దేమిటంటే—రాజ్యాంగరీత్యా చేయరాని అదనపు ఖర్చు చెయ్యమని ప్రభుత్వానికి సూచించటం.

అంచనాల కమిటీ చేసేది ఇంతేకాదు. ఇంకా వుంది. తమ నివేదికలో ప్రకారం ఎందుకు చెయ్యలేదని ఆయా ప్రభుత్వ శాఖలకు తాఫీసులు పంపించటం, ప్రభుత్వ శాఖలు తమ తాఫీసులను ఎంతవరకూ అమలరింగాయో, అనుసరించలేదో పార్లమెంటుకు మనో నివేదికలో తెలియజేయడం—ఇదంతా వుంది. దీనిప్రకారం—వచ్చే నివేదికలో—గ్రామీణ వైద్య సౌకర్యాలమీద తాము చేసిన సన్నిధి సఫార్సును కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేసిందో లేదో, చెయ్యకపోతే ఎందుకు చెయ్యలేదో, అంచనాల సంఘం పార్లమెంటుకు వివరిస్తుందన్నమాట.

కాలేట్

బేబీ పౌడరు

పిల్లల
చర్మమును
చాలా సుఖముగా
నుంచును!

అనేక నేల మండి గృహాలులచే కొనబడిన బడిన అత్యుత్తమమైన మునపరచే మనాశనగల పదార్థం!

© 1951

కళలకు ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం

క్రీ. శ్రీ. ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యములో అభివృద్ధి పొందుతాయనే విశ్వాసము తమ కంటి మాత్రమాలేదని ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ వాసిరెడ్డి కృష్ణా, విశాఖ పట్టణ సంస్కృతీ సంఘం, ద్వితీయ వారి కోత్సవములకు అధ్యక్షత వహించి తమ ఉపన్యాసములో అన్నారు. “వీలయినంత వరకు ప్రభుత్వమునకు దూరముగా వుండటమే మేలు, వారి సహకారము అపేక్షించే కన్నా” అన్నారు.

సంస్కృతీ ఉత్సవములను ప్రారంభిస్తూ సినిమానటుడు శ్రీ జగ్గయ్య - “ఓవిధముగా చూసే రాజకీయ వేత్తలకూ, నటులకూ సామ్యము”దన్నారు. ఇగువురికీ ప్రజలను రెచ్చగొట్టడములో అనుభవముల తారతమ్యమువినా మరెవో లేదన్నారు.

ఈ సంస్కృతీ ఉత్సవములను శ్రీ యం. జి. కె. మూర్తి ఏర్పాటు చేశారు. వీరు చాలా కాలమునుండి ఈ పట్టణములో కళలను ప్రోత్సహించాలని కృషిచేస్తూ ఆఖరికి సంస్కృతీ సంఘమునకు గూఢకల్పన చేసి, స్థాపించి-అద్వితీయమైన కృషి చేస్తూన్నారు. నిజానికి-ఈ సంస్కృతీ సంఘము అంతా ఆయనే అని చెప్పాలి.

శ్రీ జగ్గయ్య “సంస్కృతీ ఉత్సవములు అనుపేగుతో, కేవలము లలితకళలకే ప్రాధాన్యమిచ్చి, అందులోనూ నాటకప్రదర్శనములకు అధిః ప్రాధాన్యమిచ్చి ఉత్సవములు జరిపించుతూండడము జరుగుతోంది. సంస్కృతీ

అనే పదానికి నిర్వచనము చెప్పటము చాలా కష్టమన్నారు.

“ఇంతికి ఈ నాటక ప్రదర్శనములవల - వీ కొత్తపోకడలెనా బొత్తానికి నాటక సంఘములు ప్రదర్శిస్తూన్న నాటికలలో ద్యోతకమవుతున్నవి తప్ప, అవీ అంత సంపూర్ణంగా సంతృప్తికరమైనవికొవు.

ప్రభుత్వము ఏవో స్వల్పమైన సహకార సహాయాలను కల్పిస్తుంది. అవీ ఏవృద్ధ నటులకో ఉపకారవేతనము లివ్వటముతోనే ఆగిపోతున్నాయి. వేరెవరంగా ఏమీ కన్పించటములేదు రాష్ట్రసంగీతనాటక ఎకాడమీ, కేంద్ర సంగీత నాటక ఎకాడమీలవల కలుగు తూన్న లాభిమూ అట్టే కనపడడములే”దని శ్రీ జగ్గయ్య అన్నారు.

“నాటక కళ అభివృద్ధి పొందాలంటే - నాటక కళలో తరిఫీసు ఇచ్చే కళాశాలలను నెలకొల్పటము అత్యవసరము; కేవలము రంగస్థలములను నిర్మించటమువల - నాటక ప్రదర్శనములు బాగుపడతాయనే నమ్మకం, గొప్ప నటీనటులు తయారవుతారనే నమ్మకము తమకు లేవన్నారాయన.

డా॥ పి. యస్. కృష్ణా, తమ అధ్యక్షోపన్యాసములో - ప్రభుత్వము సంగీత నాటక ఎకాడమీద్వారా, లలితకళలను ప్రోత్సహించాలని సంకల్పించిందనీ, వినోదపు పన్నులనుంచి ఖర్చుచేసి కళలను పోషిస్తుందనీ, ఈ పన్నులు రాష్ట్రముంతటా పోగు చేసి - ఏదోఒక కేంద్రములో వినియోగిస్తాందనీ, అలా అయితే కళలకు అంత ప్రోత్సాహము జరగదనీ అన్నారు.

“ఓ కేంద్రములో వనూలుచేసిన వినోదపు పన్నులో ఎక్కువభాగము, వనూలుచేసిన కేంద్రములోనే వ్యయపరిస్తే, ఓవిధంగా కళలకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహము కలుగుతుంది. కేంద్రీకరించటమువలన కలిగే ప్రోత్సాహము మృగ్యము కళల ప్రోత్సాహము ప్రభుత్వము మా సగతమైనవాడు, కళలకు అభివృద్ధి లేదని స్పష్టంగా నమ్మవచ్చును. కళాప్రోత్సాహమునకు ధనపరిమితిలేదు. ధనపరిమితి అజమాని ఓ తో ప్రభుత్వము కల్పించుకొన మొదలుపెట్టటమూ, ప్రభుత్వ ఇస్తాయిపాలు - ఆ కళా సృష్టిలో ద్యోతక మవుతుండడమూ జరుగుతుంది,” అన్నారు శ్రీ కృష్ణా.

నటన శేర్మందుకు కళాశాలలు పెడితే ప్రఖ్యాతి నటులు తయారవుతారన్న శ్రీ జగ్గయ్యగారి అభిప్రాయముతో తాము

ఏకీభవించమన్నారు శ్రీ కృష్ణా. అలా ప్రఖ్యాతి నటులు తయారైన నిదర్శనములూ లేవన్నారు.

సంగీతము విషయములో విధిగా కళాశాలలూ, శిక్షణకేంద్రములూ వుండాలని అన్నారు. “ఆంధ్రదేశమునకు సంగీతము విషయములో - చాలా తక్కువ స్థానము. సంగీతమును అభివృద్ధిచేసే కృషి ఆంధ్రదేశములో జరిగా”లన్నారు శ్రీ కృష్ణా.

“శ్రీ జగ్గయ్యగారు బహుశా తమ వెండితెర అనుభవమును పురస్కరించుకొని-కళాశాలలు అవసరమని చెప్పారేమో! వెండితెర మీద నటుడికీ, రంగస్థలముమీద నటుడికీ చాలా తేడావుంది; వెండితెరమీద నటుడి చేత డైరెక్టరు ఒకేమాట పదిసార్లు అనిపించి, అప్పుడు రికార్డుచేయసాడు; నిజానికి వెండితెరమీద నటుడు డైరెక్టరేనేమో ననిపిస్తుంది.”

“అయినా జగ్గయ్యగారి కోరికను అమలుపరిచి చూడడంలో నష్టంలేదేమోనని కూడా తాము భావిస్తున్నా” మన్నారు.

“నూ తెనాలిలో-ఏ కాఫీహోటలు అరుగులమీదనో, కాఫీ తాగుతోనో నటన శేర్మకు కోవలమూ, నటులు తయారు అవలమూ ఎరుగుదును. కళాశాలలోకన్నా ఈ విధమైన కేంద్రములలో నటనాకళలము అలవడుతుండేమో” అన్నారు శ్రీ కృష్ణా. సాంస్కృతిక ఉత్సవములను ఏర్పాటుచేసిన కళాపోషకులను శ్రీ కృష్ణా అభినందించారు. ఆతరవాత కుమారి విజయలక్ష్మి బృందంవారి నాట్యము జరిగింది. “కాశ్యప”★

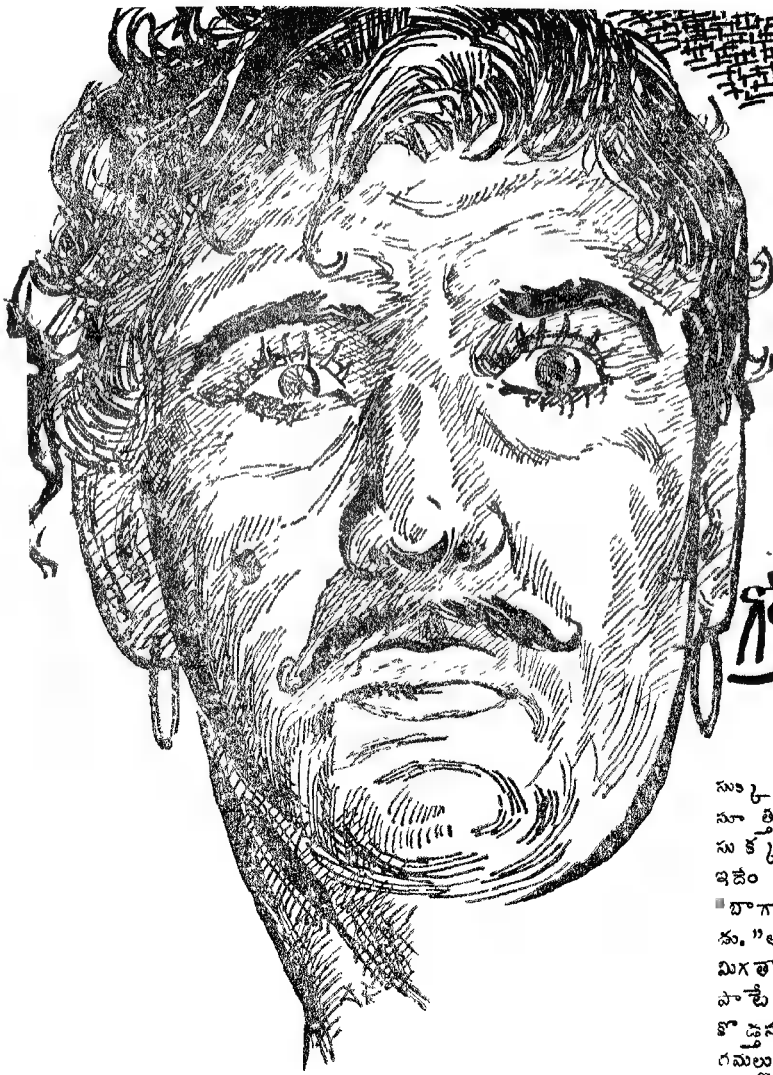
తెల్ల వెంట్రుక లుండవు

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది రాక్షాసకము మామవానన “విశ్వకళ్యాణం తెలం” అనేక వనమూడి కంతో ఆయుర్వేదపద్ధతిలో తయారైనది 50 సం॥ వయస్సువరకు వెంట్రుకను నల్లగా వుండును ఇదిగాక మెడదుకు చల్లదనమనిచ్చును ఉన్మాదము, తలనొప్పి వగైరా జబ్బుల రానియదు. “కావకశక్తి”వి కంటిచూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా ౫, 3 పీసాలు 12. వగను నెరసివుంటే ఒకపీసా 6; 3 పీసాలు 15/. పూర్తిగా నెరసివుంటే ఒక పీసా ౭, 10 పీసాలు 18/౧౦. వనిచేయలేదని ఋణాపువర్సిన పూర్తి పొము వాచము చేయబడును కోరికవారికి పూడి

INDRA AYURVED BHAVAN,
(A. P.) P.O. Rajdhanwar (H. Bagb).

KALAPI INDUSTRIES BOMBAY 2

సక్కని సుక్కమ్మ

గోవిందరాజు శ్రీనివాసము

సుక్క మొక్క కే
నూ తీ న్న డు.
సు క్క మ్మ
ఇదేం పట్టా.
"బాగా నే ఆడం
డు." అనుకుంటా
మిగతా జనంతో
పాటే చ ప్పట్టు
కొట్టన్నది. యీ
గమల్లుకేమోధనద

డోరూరా తన ఆట నూపిత్తా గంజి కాసు
కుంటున్నాడు.

ఆ రోజు ఆట ఆడన్నప్పుడు కింద
గూకున్న సుక్కమ్మను నూసిన యీరములు
ఇక సుక్కమ్మను మరిసిపోతే. "శ్రీతి
పంకుకున్నా గాని సుక్కమ్మే సుట్టూ తా
తిరిగింది.

"ఓ యబ్బ—ఏం సక్కదనం—ఇంత
మందిని నూసినాగాని సుంటయి ఏం
కళ్ళబ్బ! గిర్రన పెక్కాల్లా తిప్పతున్నది,"
అని ఒకటే ఆలోచించిండు యీరములు.

నిగదేమో పట్టలేదబ్బ!
తెలారి లెగిసిన కావసుంచి సుక్కమ్మను
సురించే ఆలోపి సన్నడు. "ఒరబ్బా
సుంట." ఇదే ఆలోసన—ఇదే ఆలోసన.

"ఏది ఎట్టన్నగాని, దీని సంగతి కను
క్కోవాలి," అని గట్టిపట్టుపట్టిండు.

సాయంత్రం నాలుగు గొట్టిండు. యీర
ములు దబదబ తనుగడెక్కి ఆడినపోటుకెలి
సుక్కమ్మ ఇల్లు పసిగట్టి ఏం నేసేందుకొ
వోసక తలుపు తట్టిండు.

లోపలనుంచి "వోరూ," అంటూ
తలుపు దీసింది సుక్కమ్మ. ఎట్టెవర సుక్కమ్మ
నిలిసేతెలికి ఆదిరిపడిండు యీరములు.

"అబ్బ! ఏం సక్కదనమ్మ! పనసతా
నాలె ఉండబ్బ!"—ఆ కూతలు బయటకు
రావోయినయే గాని అణిసేసిండు.

ఏం పెప్పాలో తోసలా యీరములుకు.
మరి తలుపుతట్టిండుగండా. ఏదో పెప్పాలి.

"నిన్న గడెక్కి ఆడినోళ్ళం—నూకలా
అడుక్కుంటున్నం—నాపేరు యీరములు,
అని దరిజాగా నిలబడిండు. సుక్కమ్మేం పల

ద్రిదివరకోపాలి ఇట్టనే అయింది. యీర
ములు గడెక్కి ఆడతనే ఉన్నడు.
కాలేమో బర్రనజారింది. ఎట్టగో తట్టుకుని
నిలబడిండు. ఆ కరమే యియ్యాలాపట్టింది.
సుట్టూరా ఎంతయిది పోగతన ఆట
నూ తీన్నా, కాలుమాత్రం ఎన్నటికీ
జారేదికాదు. గడమీన అటునుంచి ఇటూ,
ఇటునుంచి అటూ ఎంతలగ తినా, భూమిద
నడిసేస్తే నడిసేవోడు. అట్లాంటిది
ఇయ్యాల ఆటయములో ఎందుకట్టా
అయిందో యీరములుకీ తోసలేదు. కింద
సుట్టూరా జనంపోగ తన ఆట నూ త
న్నారు. అంతనకుకూ, కింద నిలబడి గరిడీలు
తిప్పిండు. "ఇంతస్పీటుగా గరిడీ తిప్ప
గలిగినోడు హాల్ మొత్తంమీన ఈడే,"
అని జనం ఆచ్చర్యపడినమాట నిజం.

ఆప్పుడే గడెక్కిన యీర ముల్లుకు
సుట్టూరా మూగినజనం ఎనకపాలిగా ఇంటి
నుమ్మం మీన కూకుని ఆట నూ తన్న
సుక్కమ్మ కనబడింది. దాన్ని నూసిన
కాడనుంచి ఆది మనసు గడమీనలేదు.

క గుబులు ములుతన్నది. ఆట అయినాక
గడదిగిండు. నేరుగా జంగముల్లును కూకేసి
మెలగా "వోరూ" సుమ్మం మీన
కూకుందికీ? అని అడిగిండు.

జంగముల్లు నవ్వుతా "అదే నేనూ
నూ తీన్నా. నేను సుక్కమ్మంటా—అయినా
నీకేం పొయ్యేకాలం—మొన్నేగా ఆ
పూలో యీపు సదును నేయించుకోచ్చేవ్—
మల్లి మొదలా," అన్నాడు.

యీరముల్లుంత మొండోడు ఈ భూమి
లేడు. అసల ఆడిపేరు నారిగాడు. ఖోరీ
తిగనాల కుస్తీపందాలో అయిదుగురిని
అట్టే పంపబెట్టిస్తాడు అసే. తొడగొట్టిం
డంటే అరమెలు యనబడది. ఆడివోడ
సప్యగికి అదిర సచ్చికోకున్నారు. గొడా
లోకి దూకింపంటే సర సర మంటూ ఈత
బెత్తింలా దూకుకు పోగరిగినోడు. నారిగా
డన్నపేరు బాగాలేదని యీరముల్లు అన్న
పేరు ఆడే పెట్టుకుని డోరూరా సవాల్
చేసిండు—కాని కుస్తీలు పట్టి పట్టి యిసుగు
పుట్టింది గావాలూ—గరిడీలు తిప్పటం
నేర్చుకొనిండు. ఈ యిద్దర బాగా నేఉన్నది.

★ స క్త ని సు క్త మ్మ ★

కట్టా—అట్టే ఎంకుమ్మలి సాటలో నూక లోనకొచ్చి “జోతెట్టు,” అనింది.

జోతెమోలేకపోయి యారములుకావ.

“జోతెలేగు—మాట గట్టేంగుకు పైబట్ట లేదు—పోనే—పొగుగూకి నేకవచ్చి తీస కెట్టా,” అనిండు సన్నగా ఇతిలితా.

ఆ నూపులేమో నచ్చకపోయే సుక్కుమకు “ఏందిడు—అడుక్కుంటను వొచ్చినోడు—పై బట్ట తెచ్చుకోదూ,” అనుకుని దబేతమంటా తిలుడనేసంది. యారములు వళ్ళు సివుక్కు మంది.

“అరెరె, నేటికిక్కిందాన్నివదిలే త్రినే.” అని నారిక కసుక్కున కదుసుకొన్నాడు.

“అయిపోయిం దేమో పోయే— పొద్దు గుంకి నేల వడ్డనన్న గందా. అప్పుడు నూపాల తదాఖా,” అనుకొని ఏం సేసేం దుకూ తోసక అట్టే ఎగురుమాలెగా కూ కొన్నాడు.

అట్టే ఎంతసేపు గూకొన్నగాని పొద్దు గూకదాయే—బీడి మీన బీడి ఎలిగించిండు.

ఎట్టగయిం లే నేం—సుక్కు పొడిసింది.

యారములు సక్కుగ తలగుప్పుకొన్నాడు.

సుక్కుమిట్టి తిలుపుతెరుసుకొని బుంగ మీనాలోడు ఒడు బయటకొచ్చి,

“సుక్కుమోయ్—బడ్రి—విలది బుదం—పాలేగుగూడ లేదు. పొలంకొడ కాపుండకపోలే సామ్మ మంది కాదు,” అంటా బరబరడిసి ఎల్లిండు. సుక్కుమట్ట నల్లగ నవ్వందిగాని ఆడు గమనించలా.

యారములు గమనించిండు.

అడికి మంచి అదనువారికింది.

“పాలిగాడు కూడ లేవన్నమాట—బలే బలే,” అని సంతలు కొట్టకొనిండు.

“ఊరు మాటుమణిగా నక చిక్కం ఎయ్యాల,” అని అట్టట్ట తిరిగొచ్చెందుకు ఎలిండు.

పున్నమేమో—యెన్నెల యిరగ కాస్త న్నది—ఆ యెలుగులో సుక్కులు పోకు సేసుకుంటున్నయ, రోడ్డుమీన ఊరకుక్క తెగతిని ఆపుల న్నది. యాడో తెచ్చిన సెంటు సాక్కోకు పులిమి మీసానికూడ కుసింత తిగించి అది దువ్వుకుంటా సేరుగా సుక్కుమిట్టి కేసి మలిండు యారములు.

బమట తిలుపునప్పుడయే తిలికి సుక్కుమట్ట

ఉ త్సా హ ము ?

అమృతలిందు - నర - లక కికి, మతి మాంద్య మునకు గొప్పబాదిక, ఇది మాపురొవమున, మంద మతిని నరాం లక కక గొప్ప కక్కినిచ్చును ఉత్సా హమిచ్చును ఉ. 10.75, KJ A UEN GPTA, Boolu Ousadhalaya Calcutta-38.

అదిరి పడది. “పా లే కు లే క పా య్యో ఈయనేమో పొలంమినకెల్సే ! అర్థ రేతి ఒడు తేలుపు తిడతెడు—నబులుపుట్టి ఈనే ఒత్తిలేమో, అనుకుంటా బయం బయంగానే వచ్చి తిలుపుతీసి “వోదూ ?” అంది.

ఎదరనే యారములు !

నవ్వుతీన్నడు.

“నేనే సుక్కుమట్ట—నూకలకు జోతె తెచ్చినా,” అన్నడు నవ్వుతీనే.

“అరరేతి వోతెస్తదు,” అంటా తిలుపు ఎయ్యోయిందిగాని యారములు సెయ్యి అడ్డంబెట్టి తిలుపు అట్టేనే అదింపట్టి సుక్కు మ్మను తోవకు తోసుకుంటా.

“జోతె తెచ్చినా సుక్కుమట్ట—నూక తెయ్యి—ఏ ప్రసంటివిగా,” అంటా లోని కొచ్చిండు.

సుక్కుమట్ట గజగజ లాడింది.

“కొంగ”ని అరుద్దామంటే నోరు పెగ లేదు. యారములు నవ్వుతా లోన కొస్త న్నడు—

“నూక లేయ్ సుక్కుమట్ట,” అంటా లటు క్కున సెయ్యి పుచ్చుకున్నాడు. సెయ్యి యిదిలించి కొట్టి సక్కుంగ లోన కునికింది సుక్కుమట్ట. దొడ్డి సుమ్యంటాలనుంచి లగ తొచ్చుకుంది.

యారములు దాన్ని పోనీయలా. మల్లి సెయ్యి పుచ్చుకొన్నడు.

“అమృతాయనో—అమృతాయనో, అంట న్నదేగాని కేక గట్టింగ పెలింబాయె”

యారమలేమో ఇంకా నవ్వుతీనే “నే నంటే మాటలనుకున్నావు గావాలూ సుక్కుమట్ట ! నాకోసం ఎంతమంది గుంటలు కాసుకున్నారో నీకు తెలిసుగావా ల్న. ఆళ్ళందరినీ కాదని నిన్నే కోరా— రా సుక్కుమట్ట అతిలే ఏం లాబం,” అని దగ్గరకెల్లిండు.

“ఎదవా—ఎవరనుకున్నావ్—రేపు నీ పని పడతా—పంచాయితీ జరిపితా,” అన్నది సుక్కుమట్ట. కోపంతో సెమటోసి నోసలి మీని యాపాయంత బొట్టు కరిగి ముక్కు మీనకు కారతన్నది.

“రేపు అట్టగే పంచాయితీ జరిపిద్దువు గానే సుక్కుమట్ట, యియ్యాల నాకోరిక తీర్చు—కాదనకు,” అంటా దగ్గరకు లాక్కో బోయాడు యారములు.

అడి చంప ధనుమంది.

ఒక అడుటలో పీల దాన్ని సంతనేసుకుని పక్కనున్న గదిలోకెల్లి టప్పన గడి యెట్టింది. బయంతో రొప్పకున్నది.

పోసి బయటకు లగత్తుదామంటే ఇంకా

మారగం లేదాయె. ఆరుదా మంటే ఒరికి ఇనపడదు. బయంతో నోటింట మాటరాక పాయె.

యారములుకు వింసేయాలో తోసలా. పిట్ట జారిపోయింది గాని, ఇట్టనే వదల కూడదనుకొనిండు.

“సుక్కుమట్ట ! సువ్వెంత తలుపేసిన గాని ఇయ్యాల నాపంతం సెగ్గాల్సిందే ?” అంటా తిలుపు గట్టిగ తోసిండు. తిలుపు తెరసక చాలా, పక్కనే గడ్డపార కనబడేతిలికి యారములు కళ్ళు మెరిసినే. అదెట్టి మండిగం కింద తోవ్వటం మొదలేసెండు. అట్టి కొంత తోవ్వతిలికి అనుగున మట్టే మొక్కన్నం పడింది. అది పెద్దదిసేసిండు. ఒకమడిసి దూకేంతకన్నం అయింది. ముందు తలమార్చి సక్కుగ ఆ పక్కకు దూరతన్నాడు. సగం అటువేపు వచ్చేతిలికి పాములాగ వసున్న యారములు నూసి సుక్కుమట్ట కళ్ళు తెరు కమిల్సే. పసిడిమో గుక్కెడ తన్నది.

సుక్కుమట్టవళ్ళు కోపంతో గజగజ లాడ న్నది “పొలేరమ్మో, ఇయ్యాల వోరిముకం నూసేనో గాని యాడు దాపురించిండు.

సువ్వె నన్ను కాయాలి నా పొలేరమ్మో,” అని పొలేరమ్మ మనసునపెట్టి సుక్కుమట్ట సయ్యమం టా లెగిసింది. పున్నమంటి సుక్కుమట్ట మహంకాళి అయింది. ఏంచేస్త న్నదో దానికే తెలియలా. అటూ ఇటూ నూసేతిలికి మూలనున్న సునపం కనబడింది.

పసిదాన్ని ఒ పక్కన పంచెబెట్టి సునపం ఎలి పస్మంటా యారములు నడిమీన దిగే సింది “అమ్మా” అని యారముల్లో ఒక్క కేసి గిలగిల లాడిండు.

పసిదాని గుక్కుకు లెక్కలేదు.

సుక్కుమట్ట కళ్ళు రగతం చిమిత్తయ్యే. పసి దాన్ని ఎనుకుని తిలుపు దనామంటా తీసి రోడ్డుమీనకు లగత్తుకొచ్చి పొలికేక లేసింది.

ఒక్క నిమసంమీన ఊరంతా మేలుకొంది.

నూలే బయం పుడ్డన్న సుక్కుమట్టను నూసి “ఏంది సుక్కుమట్ట,” అంటే మాట్లా డదు. కళ్ళ నీళ్ళేమో నెరువుగడ తన్నే.

“పొలేరమ్మా—ఏందిది పొలేరమ్మా నా నేత ఈపని సేయించినావే—నీకే అన్నా యమునే నీ నా—నీకేం తక్కువసేసినా,” అంటన్నదే గాని అసలు సంగతి సెప్పను.

కొటయ్యవచ్చి నిలేసి అడిగిండు.

“ఏంసెప్పను కొటయ్యమావా—అడి రగతం నూకా. సంపినోళ్ళకు సిచ్చ పడతం దంట నిజమేనా కొటయ్యమావా !” అంటా “నాకు సిచ్చ పడాల్సిందే” అని బావురు మంటన్నది.

కొటయ్యతోబాటు మిగతా జనం అట్టనే మాస్తన్నారు.

ఉన్నటుండి పసిదాన్ని ఎలి నేలమీన కుదేసి సకడక నవ్వుతా రోడ్డుమీద లగత్తుకు పోయింది సక్కుని సుక్కుమట్ట.

నిజం కావలసిన కలలు

నెలకు నూటపైబై రూపాయల జీతం... ఉదయం పదిన్నరనుంచి సాయంత్రం ఐదువాకా ఆఫీసులో ఉండాలి... మలక పేటలో క్వార్టర్స్... నూటికి పదిరూపాయల వంతున నూటపైబై రూపాయల జీతానికి పదిహేను రూపాయలు అద్దె! మూడు గదులుంటాయి. అన్నీ ప్రత్యేకం...

బయట తలుపుతట్టిన చప్పుడుంది! కల కరిగిపోయింది. ఎంత తియ్యటికల చెరిగి పోయింది.. ఈ కల నాకు మేల్కొనిఉండగానే వచ్చినట్లుంది... ఎంగుకంటే నిద్రనుంచి మేల్కొని చాలా సేపయింది! చాప మీద ఊరికే పడుకున్నాను... మళ్ళా ముసుగు పెట్టుకొని పడుకోవాలనిపించింది... నిద్ర బోతున్నట్లు నటించాలనిపించింది... కాని లాభంలేదు! తలుపు ఎవరుతట్టింది నాకు తెలుసు! ప్రతి సారంభంలోనూ... ఇలాంటి చప్పుడే అవుతుంది... వెంకట సుబ్బయ్యగారి గుమాస్తా తలుపు తట్టడమేమిటి, తను గురించే కేక పోవటమేమిటి? .. వెంకట సుబ్బయ్యగారు కూడా చాలా తెలివైనవాడు... అదెల్ల వనూలుచేసే గుమాస్తాను వెళ్ళుకోవటంలో ఆయన చాలా దూరదృష్టిని ప్రదర్శించాడనే చెప్పాలి... పొగుగాటి మీసాలు, ఐదుగురు మనుషుల్ని అమాంతంగా ఒకచేత్తో ఎత్తి మేడపై నుంచి కింది పడేయగల వస్త్రాదు! నిప్పుకణాలాగా ఎప్పుడూ ఎర్రగామండే కళ్ళు. చేతులూ బాణాకర.. చిన్నపిల్లలు చూసేమటుకు దడుచుకుంటారు... ఇక నావిషయం? చెప్పకుండా ఉంటేనే మంచిది.. అతన్ని ఊహించుకుంటేనే నావళ్ళు జలదరిస్తుంది!

మళ్ళీ తలుపుతట్టిన చప్పుడు!

కొంచెం సిమిటండాను.

నా గదితలుపుకాదు తట్టింది... నాపక్క గది తలుపు...

కొంచెం ధైర్యం వచ్చింది.

కాని ధైర్యంగా నిలబడాల్సిన సమయం కాదిది! తన ధైర్యం ఆ గుమాస్తామందు ఏపాటిది? నాకు కలిగిన ధైర్యాన్ని తీసి మూలగా విడిచిన బట్టల బుట్టలోదాచి- చాప మీది నుంచి లేచి నల్గురు విరుచుకున్నాను!

అలా చివ్రా నిల్చున్నా!

కాని ఇది ఆలోచించాల్సిన సమయం కాదు... తరణోపాయం చూసుకోవలసిన తరుణం!... పలాయన మంత్రం పఠించక పోతే ననాడు గుమాస్తా పనికి దుర్భాషలకు తాళజాలగలగటం దుష్ఫరాతి దుష్ఫరం!

పక్కగదిలో పని పూర్తి చేసుకున్న వెంటనే అతగాడతి దూకుడుగా.. తన గదిని ప్రవేశించవచ్చు!

సబ్బుతో మొహం కడుక్కున్నాను! వంకెకు తగిలించిన బట్టలు తీసున్నాను.. పక్కగదివైపు కొంచెం దివిబిగి విన్నాను- తలుపు తెరిచినట్లుంది...

‘ఓహో! మీరా? గుమాస్తాగారా!’ అంటున్నాడు, ఆగదిలో వుంటున్న నారాయణరావు!

‘హవును... నేనే... నారాయణరావు

దండమూడి హీదర్

సాబ్!’—గుమాస్తా బొంగురుగొంతు!

‘రండి, లోనికిరండి.... చాప మీద కూర్చోండి!’

‘అబ్బే! నాకు ఆటే టైంలేదు.....

ఇవ్వాలి వనూళ్ళు చాలా ఉన్నాయి!’

‘అరే ఏమిటండీ! కూర్చోండి.. చాయ్ తాగి వెళ్ళురాని!

నాకు నారాయణరావుమీద ఎక్కడలేని ప్రేమ వుట్టుకొచ్చింది. ‘మిత్రమా! నారాయణరావు! ఎలాగ నాసరే... ఇంకో పది నిమిషాలు గుమాస్తాను నీగదిలోనుంచి బయటికి రానీయకు!.. ఇదుగో బట్టలేసుకుంటున్నాను...’ అని నారాయణరావుకు మానసంక్షేపం పంపించాను!

నారాయణరావు వేదో చెబుతున్నాడు... గుమాస్తా ఏదో అంటున్నాడు!

నారాయణరావు బోంకి వుంటాడు— ఏదైరూపాయలు నిన్ను సే భార్యకు పంపించాననీ, పిల్లలకు జబ్బు గాఉందని వుత్తర మొచ్చిందనీ!

గుమాస్తా—పెళ్ళాం, పిల్లలు కలిగిన కుటుంబమంటే కరుణిస్తాడని... ఇటీవలే తెలిసినందున ఈకిటుకు చేసివుండాలి నారాయణరావు!

ప్రస్తుతానికి ఈ పాతిక తీసుకోమని ప్రాధేనపడుతున్నట్లుంది...

వాళ్ళ సంభాషణ అలకిస్తూఉంటే నాకు ముప్పురావచ్చునని, మూలనున్న చెప్పలు చేతిలోకి తీసుకున్నాను..... పొరపాటున చెప్పల చప్పుడు విని గుమాస్తా పసిగట్టవచ్చు! నేనుగిగా తలుపు నేసి.. పిల్లలాగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళి మెట్టుదిగాను.

అప్పటికి గాని గుండెదడ ఆగలేదు.

నేనుగిగా ఫర్లా గుదూరంలో వున్న భోజనహోటలుకు బయలుదేరాను!

నారాయణరావుకూడా తెలివైన ఫుటం! తెలివిదేముందిలే! అంతా పరిసితుల ప్రభావం! నేనుమాత్రం తెలివితక్కువనాడినా? ఐగు నెలల అద్దెకోసం గుమాస్తా వస్తున్నాడని తెలిసి.. పిల్లలాగా బయటికి జారుకున్నాడు...

ఏదో పాపం.. నారాయణరావుకు క్రిందటి నెల వుక్యంగం దొరికింది గాబట్టి సరిపోయింది.. లేకపోనే.. నాలాగే చేసే వుండును... అతను ఆగు నెలల అద్దెకట్టాలి! పరిసితుల ప్రభావం కాకపోతే... అతగాడి బాధనుంచి తప్పకోవటానికి గాను—తనకు పెళ్ళియిందనీ, పిల్లలున్నారనీ చెప్పకోవటం దిసికి? నారాయణరావుకు పెళ్ళికాలేదు. అంతావరిది! ఆ ఏదై రూపాయల హోటల్ యజమానికి చెల్లించటం నిన్న నా కళ్ళారా చూశాను!

హోటల్ దగ్గరించింది.

యూమాని వెంకట్రామయ్య నన్ను చూసి సన్నగా నవ్వాడు. నేను ఒక చిరునవ్వు విసిరేశాను.

ఈ వెంకట్రామయ్య గారుకూడా చాలా విచిత్రమైన మనిషి. జీయన గతి ఐదుమాసాలుంచి నన్ను పోషిస్తున్నాడు. రెండు పూటలా భోజనం.. ఉదయం మధ్యాహ్నం కాఫీ... ఆయన మనుషుల్ని ఊరికే నమ్ముతాడు. ఎవరెలాంటి వాళ్ళో పరీక్షించగల కత్తి తనకుందంటాడు. వ్యాపారి ఎప్పుడూ అధికలాభాలకోసం ప్రయత్నించ కూడదట... మగ్గుమారాన నడిసేసే బోలెడంత మిగులుతుందని తన వ్యాపార రహస్యం బయట పెట్టేస్తాడు.

విచిత్రమైన మనిషి కాకపోతే ఏమిటి? ఏంజూస్ నాకు అప్పు పెడుతున్నాడో-

★ నిజం కావలసిన కలలు ★

ఆయనకే తెలియాలి! వెళ్ళి ఆయనకు దగ్గరలో వున్న టేబుల్ దగ్గర కూర్చున్నాను!

“ఏమండీ! బావున్నారా?” రోజూ వేసే అర్థంలేని ప్రశ్న ఇవాళి కూడా వేశాను!

“ఏదో మీదను!” అన్నాడాయన రోజూ టిక్కి మలేనే!

రోజూ టిక్కి మలేనే ఆయన—ఆ రోజూ పత్రిక నాచేతి కిందొచ్చాడు. ఆయన ఉద్వేగంతో నాకు తెలుసు; ‘నీకు తగిన వుద్యోగా లేమేనా వున్నాయేమో చూడుకో!’ అని ఆయన భావన!

నేను అలాగే చేయవచ్చునా? చేయలేదు ఏదో వార్తలంటే మహా అభిరుచి వున్నవాడికి మలే—మొదటి పేజీమీదికి దృష్టిని పోనిచ్చాను. నిజం చెప్పాల్సి—పతాక కరీకలు కూడా అరం కాలేదు. యధాప్రకారముగా ‘వాంట్ డే కాలమ్స్’ చూడడం అరం భించాను.

“ఈ రోజులో ఉద్యోగాలు దొరకాలంటే మినిష్టర్ ఫోయలో బంధుత్వం కలివుండా లంటాను—సీతారామయ్య గారూ! ఫోరేముంటారు?” అని శేషరమిద దృష్టి అలాగే వుంచి అన్నాను. ఆయన ‘జ్ఞాన’ పటానికి బగులు ‘ఇగుగో చూశారా?’ అని ప్రారంభించాడు.

నేనుమాత్రం ఏ మూలనైనా నాకు ఓరి పడ్డ వుద్యోగం దొరుకుతుందేమోనని... మహా శ్రమ పడుతున్నా! ఉపహాసం... బదొందలు, వెయ్యి, పది హేనొందల జీతాల వాళ్ళకు వుద్యోగాలున్నాయట... ఇంజనీరింగు డిప్లొమా హోల్డర్లకు కూడా మంచి అవకాశాలున్నాయి... కాని వట్టి బి. యే. గాళ్ళకు ఏమీలేవు! అయినా ఇంకా పత్రిక చూస్తూనే వున్నాను.

“ఒకటి పట్టాలి... ఆ రోజు రావాలి!” అన్నారు వెంకట్రామయ్యగారు. అలాగని ఆయన ఊరుకోలేదు... తను అనుభవించిన కష్టాలను గురించి వర్ణిస్తున్నాడు... ఆ కష్టాలు ఒక రోజున తీరిపోయాయట. అవి పంచకల సిద్ధాంతానికి నాందీ ప్రసాదన జరిగిన రోజు లట! అందుకే తన హోటలు పేరు ‘ఛాంతి

విలాస్’ అని పెట్టాడట! అంతదాకా పడరాని పాటు పడ్డాడట... అదే చెలిం చటానికి నెలం డబ్బుంజేడి కాదట... ఒక పర్యాయం ఇంటియజమాని సామాను తీసి బయట పడేశాడట... ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి నాకు పత్రికలో అక్షరాలు కన్పించటం మానేశాయి... వెంకట్రామయ్యగారు ఆ తరువాత ఏం చెప్పాడో నా చెవులు ఆలకించలేదు... నా కళ్ళదుట. ఉదయం చూసిన స్వప్నం మొదలుతోంది! స్వప్నంలో లభించిన ఉద్యోగం తాలాకు సంగతులు కదులున్నాయి!

ఎంత మధురమైన స్వప్నం! అది నిజంగా మారితే ఎంత బావుంటుంది?

ఉసురో మనుకుంటూ ఉండేదానికంటే కనీసం ఇలాంటి స్వప్నాల్లో జీవించటం కూడా అవసరమేమో ననిపించింది, నాకానిమిదంలో!

సీతారామయ్యగారు తన స్వంతగొడవ చెప్పటం ఎప్పుడు ఆపివేశాడో నేను గమనించలేదు! ఆయన గొడవ నాకు కొత్తదయలేగా? ఆయనకు ‘మూడో’ రావటం ఆలస్యం, గతంలోకి వెళ్లిపోతాడు! అలా వెళ్లిపోయి—మానవుడికి సంఘటన తప్పదని తెలుస్తాడు! ఏతావాతా ఆయన చెప్పదలచిందేమిటంటే: ‘ఫరవాలేదు లేనాయనా! నీకు ఉద్యోగం వచ్చినప్పుడే నాకు డబ్బివున్న! అంతదాకా ఇక్కడే తింటూఉండు!’

నారాయణరావుకు ఉద్యోగం రావటం తోటే—కొంత బాకీ చెల్లగొట్టేశాడు; అలాగే నేనూ చెల్లగొట్టేస్తానని ఆయన నమ్మకం!

‘వస్తానండీ!’ అని చెప్పేసి గదికి బయలుదేరాను! ఉదయం పదిన్నర చాటింది. మెట్లక్కరతూంటే మళ్ళా దడ వుట్టుకొచ్చింది.

చెక్కి ఆఖరు మెట్లదగ్గర నిలబడి పోయాను. ఎందుకో నాకింకా భయం భయంగానే ఉంది ఇంకా ఆమీసాల పోతు అక్కడేఉంటే ఏం చెయ్యాలి?..

కాని ఇంకేవలం నా భయ మాత్రమేనని పూర్తిగా చెక్కితే తెలిసింది పైన ఎక్కడా ఒక్క పురుగులేదు. అంతటా నిశ్శబ్దం అంతటా కూన్యత ఇంతకు త్రేతం పత్రికలో వాంట్ డే కాలమ్స్ లో చూశాక నాలో ఏర్పడిన కూన్యతలాంటిది! అలాంటి వాతావరణం చూసేప్పటికి నా వశంతా చెమటలుపోసింది. ఒంటరిగా కూర్చొని సాయంత్రంపూట ‘రేపు’ను గురించి ఆలోచించినప్పుడల్లా నాకు చెమటలు పోయటం

అలవాటే! కాని సమయంకాని సమయంలో—ఇప్పుడు చెమటలు కారటం ఎంగుకో. నా క గం కాలేదు! ఇంత పిరికితనం నాలో పని చేస్తున్నందుకు నామీద నాకే కోపం వచ్చింది! క్రిందటి నెలారంభంలో ఏవిధంగా డైరెక్టర్ గా నిలబడి సమాధానం చెప్పానో ఈ నెలకూడా అదేవిధంగా చెప్పాల్సింది—ఉద్యోగం రావటం ఆలస్యం—మొదటి నెల జీతమంతా నీ అక్లెంజే జమకడతానని! కాదంటే మేడ మీదనుంచి కిందపడేస్తాడా ఏం? ఎలా పడేస్తాడో చూస్తాను!...

నాలో కొంచెం డైరెక్టర్ చోటు చేసుకుంది... పెంకితనం ఎగిరిపోయింది.

ఆ డైరెక్టర్ లో వెళ్లి నారాయణరావు తలుపు తట్టాను! లోపల్నుంచి సమాధానం లేదు. యాసారి గట్టిగా తలుపు తట్టాలని చూసేప్పటికి బయట వేసివున్న తాళం మీదికి దృష్టిపోయింది! నా తెలివితక్కువ తనాన్ని చూసి నాకే జాలేసింది. కాని ఇంతకు త్రేతం కలిగిన నా డైరెక్టర్ నికే నేనే మెచ్చుకోక తప్పలేదు! అసలు ఇంత డైరెక్టర్ గా గుమాస్తాను గురించి ఆలోచిస్తానని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు!

ఏదో విజయం సాధించినవాడికి మలే నవ్వాను!

నారాయణరావుకు కిందటి నెల ఉద్యోగం వచ్చిన విషయం మాటిమాటికీ మరచిపోతున్నందుకు మళ్ళీ నామీద నేరు విమర్శలున్నాను! ఓహో! మిస్టర్ నారాయణరావు ఇప్పుడు ఎంభాకింది కూర్చొని కిటికీలకు కట్టిన పటివేళ్ళు తడికలసువాసన ఆహూణిస్తూ పుట్టు తిరగేస్తావుంటాడు. నోట్ ‘పుటవో’ చెస్తావుంటాడు. ఇంకో గంట తాళాక “ఏయ్ భాయ్! ఏక్ చాయ్!” అంటాడు గాబోలు! నారాయణరావు!... అదృష్టమంటే నీదయ్యా! కానియ్, కానియ్!... యీ భవదీయూడి రోజులు మాత్రం మారవామీటి? విడికలలు మాత్రం నిజం కావంటావా?

“అవుతాయ్!” అని నారాయణరావు! “అవుతాయ్” అను! ‘రేపు’ మీద నమ్మకం నాకు సువ్యవస్థ కలిగించకపోతే ఈ ఊళ్ళో మరెవరున్నారు చెప్ప! లక్ష్మీ ఉంచుకో! కాని ఆమె ఇక్కడలేదుగా! రెండోదల పెంచుకు మెళ్ళిదూరంలో ఒక మారుమూల గ్రామంలో వాళ్ళ మేనమామగారంటి మారుమూలగదిలో ఒంటరిగా ఎవరికోసమో నిర్మిస్తూ కాలం గడుపుతోంది నీకు చెప్పానుగా లక్ష్మీని గురించిన సంగతులు!

నిజంగా నువ్వు, ఆమె లేకపోతే యీ జీవితం ఎప్పుడో “భయం భయం”గా మారి దుర్భరమైపోయేది! అంతసేపు నారాయణరావు గది ముందు నిల్చుని అంత దీర్ఘంగా ఆలోచించటం నాకేమీ ఎన్నె

డిస్ట్రీంసెంట్
కుసుమ, బహిష్టునొప్పులకు
అద్భుతముగా పనిచేయును
ఏవరములకు — AGENTS
R. K. BROTHERS
4/27, RAJAMUNDRY.

ట్టుగా తోచలేదుగాని... పొరపాటున ఎవరైనా దూస్తే మటుకు నాకు నిజంగా మతి భ్రమించిందని అనుకోవటానికి ఆస్కారం లేకపోలేదు. కాని అలా అనుకునేందుకు వెన ఎవరూ లేరు! అంతా ఎవరి పనుల మీద నాకు వెలి పోయాడు. ఇక మిగిలిందేవ రయ్యా అంటే పనిలేని ఈ రెండోగదిలో ఉంటున్న - మధుసూదనరావు దీ గ్రేట్ - టి. ఎ. (ఎకనమిక్స్.)

తలుపు తెరిచాను. తెరిచి తెరవటంతోనే నేలమీద నీలరంగు కవరు కన్పించింది! పొస్తుమేక తలుపుకిందగాలోనికి నెట్టిన్ = నీలం కవరు ఎవరురాకాలో నాకు తెలుసు! అయినా, ఎవరో కొత్త వాళ్ళు రాసిన ఉత్తరంగా భావించి... ఎడెసు రాసిన దస్తూరిని పరిశీలుస్తాను. పరిశీలించి కవరు చించాను. అందిమైన నీలరంగు కవరులో అందమైన నీలరంగు కాగితాలు! ఆ కాగి తాలమీద లక్ష్మీరాసిన ముత్యాలంటి అక్షరాలు! అక్షరాలమాటన లక్ష్మీ పొదిగి పొదిగి కూర్చుంది. నామీద తనకున్న ప్రేమను! ఆఖరున తన కిందటిసారి ఉత్తరానికి సమాధానం రాయనందుకు కొంచెం గా కోప్పడింది!

వెంటనే లక్ష్మీ ఉత్తరానికి సమాధానం రాయటానికి కూర్చున్నాను! అప్పి కేషన్ కోసం కొన్న తెల్ల కాగితాల పొత్తిలో నుంచి ఒక కాగితం బయటికి లాగేను!

"లక్ష్మీ! నీ ఉత్తరాలు వాలో ఒక కొత్త ఆశను రేకెత్తినా ఉంటాయి. ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కలిగినా ఉంటాయి! వారానికోక ఉత్తరం చొప్పున నీ దగ్గర్నుంచి రాక పోతే నాకు పిచ్చెక్కినట్లవుతుంది! నాలో మిగిలివున్న ఆశకొస్తా అంతరించేదేమనని భయమేనూ ఉంటుంది!... మనిషిలోని ఆశ అంతరించాక... ఇక-ఆ... నీ ఉత్తరం చదివాను... అవును నాకు తెలుసు-మన పెళ్ళయి తీరుతుంది. ఆలస్యం చేస్తున్నది నేనే! అవును... కొంచెం ఓపిక వహించులక్ష్మీ... కొంచెం! మరికొన్నాళ్ళు..."

ఇలాగే రాశాను. చాలా సంగతులు రాశాను. లక్ష్మీ రాసినన్ని పేజీలు రాయలేదు గాని, మొత్తానికి చాలా రాశాను. ఏం రాశానో మళ్ళీ చదువుకున్నాను. "ఏమో లక్ష్మీ! గమ్యం చేరుకోవాలని... స్తిమితం చేకూర్చుకోవాలని... పోరాటం సాగిస్తున్నాను... కాని అడుగుడునా అసంఖ్యాకమైన అడ్డంకులు ఎదురవుతున్నాయి... అసలు దారీ తెన్ను అనేది ఎప్పుటికయినా కన్పిస్తుందా? అని అనుమానం వేసుంటుంది. అనుమానం నీ పుత్రురాలు తగించి వేసుంటాయి..." అని ఉత్తరం ముగించాను.

కిందటిసారి ఉత్తరానికి సమాధానం ఎందుకు రాయలేదో దాన్ని గురించి రాయకుండా ఉండటమే మంచిదనుకున్నా! లేక

పోతే-ఉత్తరం రాయటానికి నా దగ్గర డబ్బులు లేకపోయాయి! అని రాస్తే ఆమె బాధ పడుతుంది! ఆమె బాధపడటం నాకిష్టం లేక ఆ విషయం ప్రస్తావించటం మానేశాను.

ఆ తరువాత ఆ ఉత్తరాన్ని మడిచి పక్కనపెట్టాను. సాయంత్రం నారాయణ రావు ఆఫీసునుంచి రావటంలో ఒక కవరు కొనటానికి పదిహేను నయాపైసలు అప్పు తీసుకోవాలి! ఈమూత్రం అప్పు అతడి దగ్గర పుట్టుకపోదు. నిశ్చేగా జీతం తీసుకున్నది! అప్పుచే చాప పక్కనే ఉన్న ఆంగ్ల పత్రిక మీదికి నాదృష్టి పోయింది. నారాయణరావు తన మొదటి జీతం డబ్బులోనుంచి మొదటిసారిగా కొన్న పత్రికేది!...

ఖర్చు వివరాలు రాసి ముఖచిత్రాన్ని చెడగొట్టాడు! పేజీలు తిరగేశాను. రాత్రి చదివిన వన్నీ ఒక్కసారి మళ్ళీ నెమరుకు వచ్చాయి. ఆ అమ్మాయి ఎవరో గాని కుటుంబ నియంత్రణాన్ని గురించి బాగారాసింది! వ్యాసం చదువుతున్నప్పుడు నాకు మాటిమాటికీ టెన్షన్ డ్లై రెవో రాసిన కొన్ని విషయాలు గుర్తుకొచ్చాయి! ఒకచోట ఆయన ప్రపంచంలో ప్రస్తుతం రోజుకు ఏలై ఎనిమిది వేలమంది జన్మిస్తున్నారన్నాడు! దీన్ని అరికట్టాలన్నాడు! ఇండియా లాంటి దేశంలో జీవన పరిమాణం పెరగాలంటే బర్ కంట్రోల్ అవసరమన్నాడు! దీనివల్ల ఎన్నో సమస్యలు పరిష్కార మవుతాయన్నాడు!

పత్రికలోని వ్యాసాన్ని చించిలక్ష్మీకి పంపించాలనిపించింది. కాని మరో నిమిషంలో నా పిచ్చికి నేనే నవ్వుకున్నాను! "పెళ్ళి అనుకున్నారో లేదో, ఏమిటి అబ్బాయికి పిచ్చి!" అని ఎవరైనా అనుకుంటే పెళ్ళి కావలసిన కుర్రాడి విషయంలో ఎం మర్యాదగా ఉంటుంది? అందుకని ఆ భావనకు ఫులిస్టావ్ పెట్టి- ఆ పత్రికను భద్రంగా పరుపుచుట్టేంద దాచిపెట్టాను, ఎందుకే నా మంచిదని!

బయటికొచ్చి నిలబడ్డాను! రోడ్డుమీద అడపాదడపా మనుషులు నడుస్తున్నారు: చేతికి గడియారమన్న పెద్దనునిషి ఒక్కాయన కన్పించేప్పటికి నేను పైనుంచే పిట్టగోడమీదుగా కిందికినంగి- 'వాటిజ్' టెంపిజ్' అని ఒక చిన్నపైజా కేకేసి అడిగాను!

ఏక బజాహా అన్నదాయన! అంటే, ఒంటిగంటయిందన్నమాట! అని నాలో నేను కూడా బలంక్కున్నాను.

కోంక్స్ అనేలోపలే ఆయన అయిదారడుగులు ముందుకు వెళ్ళిపోయాడు! నేను గబగబా లోనికొచ్చాను!

అసలు విషయం మరచే పోయాను! మూడుగంటలకు- ఒక ఇంటర్వ్యూ లాంటి దానికి హాజరు కావాలి. ఖైరతాబాదులో! దీనివల్ల నాకు ఒరిగే నేమోలేదని నాకు తెలుసు. ఇలాంటివి ఎన్నికాలేను గనుక!

అయినా వెళ్ళాలి! కొంచెం డాబుసరిగా వెళ్ళాలి!

ముందుగడ్డం చేసుకోవాలి?

గబగబా అద్దంముందు కూర్చొని రేజరు సరిజేసుకున్నాను! ఆ తరువాత గడ్డం గీచుకోవటానికి ఉపక్రమించాను... అబ్బా! ఏమని చెప్పను? పరిస్థితులు నామీద తిరుగుబాటు చేసిన నవిధంగానే ఆభేడు కూడా నాగడ్డాన్ని నానాసించి సలకు పాలుజేసింది! ఈ కిరీరం నాదికాదు. ఎవడో పరాయివాడిది! అనేభావంతో డాక్టరు ఏ విధంగా ఆపరేషను చేస్తాడో, అదేవిధంగా నేను రేజరుతో నాముచేశాను! అలాచేశాక... చిన్నపిల్లల గడ్డం పుచ్చుకుని బతిములాడతారే అట్లా నేనుకూడా నా చేతిలో గడ్డాన్ని పట్టుకుని బుజ్జగించాను- ఇవ్వాలి నారాయణరావు నడిగి పదిహేను నయాపైసలతో పాటు మరో పన్నెండు నయాపైసలు తీసుకొని కొత్తజేడు కొంటాను!

'సమ్మకం లేదనుకుంటూనే మన!

(64-వ పేజీ చూడండి)

నేదే ఒక పుస్తకం కొనండి

మంచి పుస్తకం! కొంచెం నెల! సోమదేవుని సుందర రచనకు శేనె తెనుగు దక్షిణ భాషా పుస్తకసంస్థ సహకారంతో ప్రకటింపము

- * చతుర్మూర్తి
- * హాస్యం
- * వింతలు
- * వినోదాలు
- * సాహసాలు
- * విశిష్టమే
- * చిత్రచిత్రకథలు

కమ్మగా, హాయిగా చదవండి.

మీమామూలు బుక్ షాపులో కొనండి లేదా మాకు వ్రాయండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ రాష్ట్రపతిరోడ్డు : : సికిందరాబాదు.

శ్రీ గూనేశ్వరావు వింత వ్యాధి!

శ్రీ గూనేశ్వరావు వాత రోగముతో బాధ పడుతున్నాడు అనుకొన్నాడు. అనుకొన్నదే తడవుగా డాక్టరు దగ్గరకు వరుగే తేరు డాక్టరుగారు వానిని పూర్తిగా పరీక్ష చేసేరు. అయినకు రోగపు అంతు దిక్కింది కాదు. అయినకు వెంటనే ఒక ఆలోచన తల్లింది కోటు విగురు అయి కుటాంసు పట్టనట్లు ఉండి వొప్పలు పెద్ది ఉండాలి. ఆయన వైద్య సంహాను యిలా యిచ్చేరు: ఏవు కొనే ప్రతి గజము నూలు బల్లమీద 'సాన్ఫోరైజ్డ్' లేదియ ఉన్నరా అని చూస్తే ఏ దుస్తులు ఎన్నోపాళ్లు ఉరికినా కూడ దాంవట్లుగా ఎన్నటికీ క్రుంగవు. ఏవు యిలా వింతైన వ్యాధితో బాధపడవక్కరలేదు.

లేదిలుమీద

గుర్తు ఉన్నదా అని గమనించండి
అలా చేస్తే మీ దుస్తులు దాంవట్లుగా
ఎన్నటికీ క్రుంగవు!

రిజిస్టరు చేయబడిన 'సాన్ఫోరైజ్డ్' ప్రేరు మార్కునకు అధికారులైన క్లౌయడ్ పీటోడి అండ్ కంపెనీ ఇన్ కార్పొరేషన్ (పరిమితమైన బాధ్యతతో యు ఎస్.ఎ. రో నెంబ్రాపెతము) వారిచే ప్రయోగపరిచినది. ఈ కంపెనీ యొక్క కచ్చితమైన ప్రమాణ ముంకు తగినట్లు క్రుంగకుండా ఉండే బల్లమీదనే 'సాన్ఫోరైజ్డ్' ప్రేరుమార్కు చేయబడు అంగీకారము యిస్తాము.

వివరములకు: 'సాన్ఫోరైజ్డ్' నర్సన్, 95, మెరిక రైవ్, బొంబాయి-2.

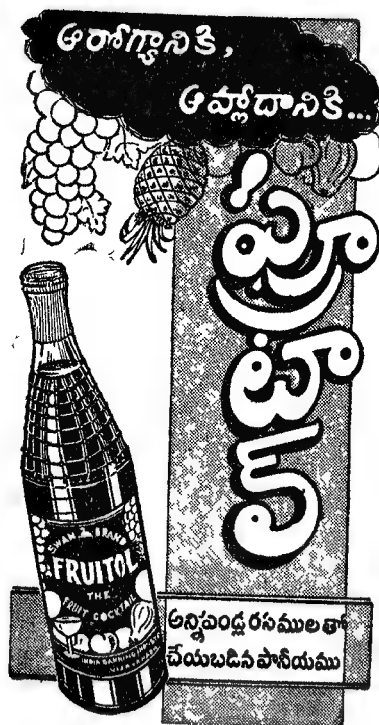
SANFORIZED

15

కాంతతో మొట్టమొదటి పరిచయం పెళ్ళి లోనే. మరదలు హోదాలో తన్ను ఉడికి క్కుండేది. కాంతలోని చలాకితనం, వికసి క్కున్న యౌవనం హృదయాన్ని సమగ్రంగా ఆకరిస్తాయి. తనకేం కావలసివచ్చినా కాంతే సమకూర్చేది. ఒకరోజున టిఫిన్ తీసు కోచ్చింది.

“నువ్వు టిఫిన్ తీసుకున్నావా?”
“నువ్వయితరావ్.”

అన్ని కాలములలోను
ప్రతి దినము

సేవించండి.
దీనిని నోడ, చల్లని పాలుతో
కలిపి తీసుకొనవచ్చును.

అదోగ్ధమును, జీర్ణకక్రిని,
విలమును పెంచు రుచికరమైన
పానీయము.

ఇండియా క్యానింగ్
ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,
విజయవాడ.

NVKKR

“నేను ఇన్ని తినలేను. సగం నువ్వు—
‘అమ్మా!—ఆసగంలో అక్కా నేనూ.’
‘ఆసగం మీఅక్కే కాజేస్తే!’
‘నువ్వుంచుతావుగా.’
‘మరి ఎంగిలి అవుతుందిగా.’
‘మాఅక్క ఎంగిలి ఫరవాలా.’
‘మరి, నా...’
‘ఫీ—’
‘అయితే ఉండు’ కొరికిన లడ్డూ నోట్లో
కుక్కాడు.

“పో బావా” అంటూ లడ్డూ న ముల్తా
కాంత వెళ్లి పోయింది.

ఆతర్వాత అవ్వారింటి కెల్లి న ప్పడల్లా
ఏంతోచేదికాదు. మాలతినీ దగ్గర కూర్చో
తెట్టి కబుర్లుచెప్పే రోజుంకా రాలేదు.
దూరంగా, అన్యోపదేశంగా, తలుపుసందు
లోంచి తియ్యగా బాధగా చూసుకోవటం
తప్ప. కాలం గడుస్తోందంటే కాంతతో
కబుర్లు చెప్పకోవటమే. అది వసపిట్ట.

‘కాంతా మీనాన్న నేతి మిఠాయి
వ్యాపారం ఏమైనా పెట్టాడా?’
‘ఏం?’

‘ఆ ఏంటేదు. నువ్వు కొంచెం ఒళ్లు
చేసేనూ—’

‘మీనాన్న కిరాణాకోట్టు వ్యాపా
రంలో దివాళా తీశాడా?’

‘అదేం?’

‘మరేంటేదు. నువ్వు పులలాతీసిపోలేనూ!’

‘మరి చురక అంటించినట్లు మాట్లాటం

ఎవరిదగ్గర నేర్చుకున్నావ్?’

‘నీదగ్గరే. సరేకాని బావా! నువ్వు

నిజంగా చిక్కిపోయావు.’

‘నేను చిక్కిపోయానని ఇంతవరకు

ఇద్దరే అన్నారు.’

‘ఎవరెవరు?’

‘ఒకళ్ళు మా అమ్మ...’

‘నాకంత భాగ్యం పట్టదులే బావా!

జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటేదాల్తా, తల దించేసు

కుంది.

‘సరేగాని కాంతా! పెళ్ళిప్పుడు చేసు

కొంటావ్?’

‘ఏమో! చేసుకోవాలని లేదుబావా!

దించినతల ఎత్తేపని లేకపోయింది.

‘చెప్పటానికి సిగ్గుపడుతున్నావ్.’

‘నీకు చెప్పటానికి సిగ్గుండుకు! నిజంగా

చేసుకోవాలని లేదు.’

‘అదేమిటి కాంతా! మంచివాణ్ణి చూసి

చేసుకోక...’

‘ఆ మంచివాళ్ళవరూ పెళ్ళి కాకుండా

లేరు. సరేగాని ఒకరు రెండుపెళ్ళిళ్ళు చేసు

కుంటే ఏమాతుంది?’

ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పటానికి తన
గొంతుకే పెగలలేదు. కాంత మనసులోని
భావం తెలుస్తూనేఉంది. తన ముఖంలో
రంసులు మారటం కాంత గమనించకపోలేదు.

‘అదుగో పిన్ని పిలుస్తోంది. అయ్యో!
నా మతి మరుపూ—నీ కింతవరకు ఆకులే
ఇవ్వలేదు.’ లోపలికి వెళ్లింది కాంత.

తను అందరూని పండు. తెలిసికూడా
తన్నే లక్షించటం చిత్రం. ‘తను మాలతికి
బదులు కాంతని చేసుకొనిఉంటే’ గుండెలో
మూలగా దురాళి మూర్చిసట్టు ఊహ కదిలింది.
మాలతికి అన్యాయం చెయ్యటం. అగ్ని
హోత్రం ముందు పురోహితుడు చేయించిన
ప్రమాణాలసారం తన్ను కట్టివేసుంది. ఆ
ఊహ రావటమే అధర్మం. కాని ఎలా
కాదనటం—ఆ లేత హృదయానికి ఆకా
భంగం కలిగించటం. ఇంతటి తియ్యదనాన్ని,
హాయిని సుఖాన్ని నిర్దాక్షిణ్యంగా ఒడ్దని
కాలితో తోసెయ్యటం?

ఆకుమడుపులతో కాంత తిరిగి వచ్చినా
ఆలోచనల్లో మునిగివున్నాడు తను.
మానంగా ఆకులు వేసుకున్నాడు.

“నున్న మెక్కువయిందా?”

“ఉహూ”

“మరి మాటాడవేం?”

“ఆకు తెక్కివయాయి”

“తమ్మ పెడితే సరిపోలా!”

“నీకా”

“ఏం పెట్టకూడదా?”

“కలిసి రావద్దూ!”

చిన్న బుచ్చుకున్న కాంత ముఖం

క్షణంలో మార్చేసుకుని మాట మార్చింది.

“నీ పెదిమలు ఎర్రగా పండాాయి.”

“నీ పెదిమలు పండకుండానే ఎర్రగా

ఉన్నాయి!”

“ఉహూ! కళుతిప్పుతూ నోసలు ఇంద్ర

ధనుస్సులా వంచింది.

“పండిన పెదిమలు పండకుండానే

ఎర్రగా ఉన్న పెదిమలను తాకితే!”

“తే.....”

తనలోని ఉండ్రేకం కట్టలు తెంచుకుంది.

తన కబంధ హస్తాలలో కాంత తీగలా విలవిల

లాడింది. తనలోని పశుత్వం ప్రకౌపించింది.

అనువుకాని, పీలులేని తప్పించుకుంటున్న

కాంత దేహాన్ని క్రూరంగా అదిమిపట్టి ముద్దు

పెట్టుకున్నాడు.

పట్టు విడిపించుకున్న కాంత “తప్పు

బావా...” అంటూ తిరిగి చూడకుండా వెళ్లి

పోయింది. అమాట కొరడాతో కొట్టినట్ల

యింది. కిటికీ లోంచి మాలతి ఈ దృశ్యాన్ని

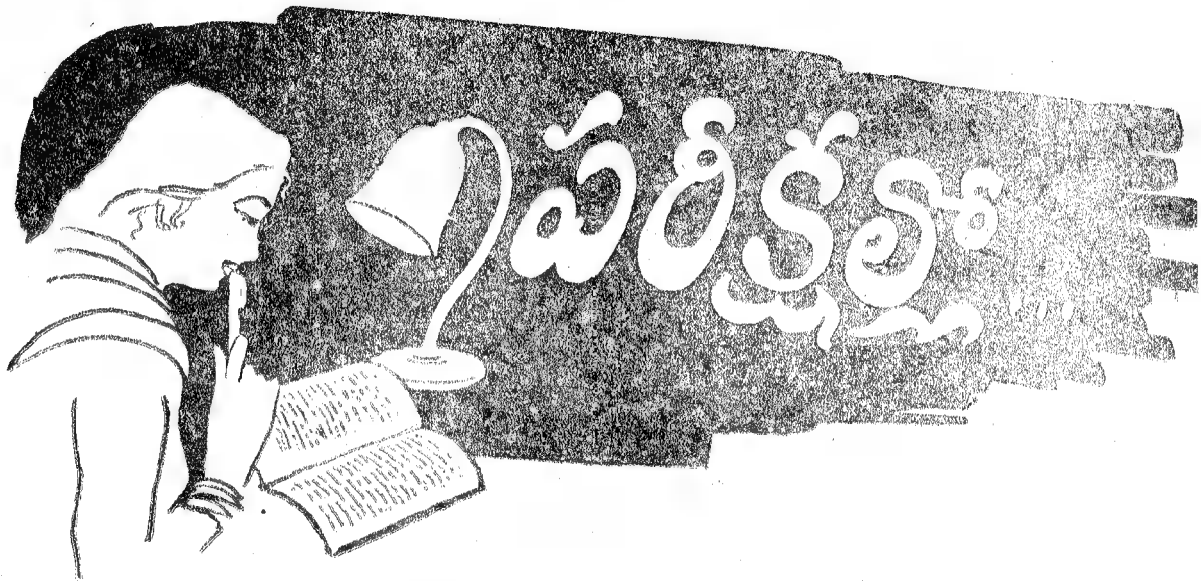
చూసి తప్పుకోవటం లీలగా కన్పించింది.

తనకి ముచ్చెమటలు పోతాయి. ఏమిటి

తనిప్పుడు చేసింది? తనవీడ తనకే అసహ్యం

చేసింది. మాలతినీ ఏ మొహం పెట్టుకు

(63-వ పేజీ చూడండి)

మనకి అప్పుడప్పుడు, తాత్కాలికంగా పట్టే వైభాగాల్లో పరీక్షల సమయం ఒకటి. పరీక్షలోనూ, ఏదైనా జబ్బు చేసి నప్పుడూ, మనకి మనచుట్టూ వుండే వ్యక్తుల మీద సంపూర్ణాధికారం వుంటుంది. అప్పుడు మనింట్లో వాళ్ళమీద మనకున్న అధికారం, ఒక జేతనిమీద ఆ జేతనిపై రాజాకున్న అధికారంతో సమానమని చెప్పవచ్చును.

పరీక్షలో—(పరీక్షల ముందు ఓ పది పాను, ఇరవై రోజులని కూడా అరం చేర్చుకోవాలి) నిద్రాగ్గులెవరూ ఇంట్లో పను చేయక నక్కరలేదు. ఉత్తప్పుడు, “ఒకే, బజారుకెళ్ళి ఓ పేరెడ వంకాయలు పట్టుకురా!” అనో, అడవిలయితే “కాస్త ఆ కూర తిరిగివ్వవే” అనో పుస్తకమయించి, చేసేదాక అదేపనిగా సాధించే పెద్దవాళ్ళు, పరీక్షల రోజుల్లో ఇవతలి పుల్ల తీసి అవతలి పెట్టమని కూడా చెప్పరు. ఒక వేళ, ఏ తమ్ముడైనా వచ్చి “ఒరే అన్నయ్యా, ఈ నెన్నుబొమ్మ వేసిపెట్టరా” అనో, లేకపోతే ఏ చెల్లెలనా వచ్చి “అక్కా కాస్త ఈ తాటాకుతో బొమ్మ చేసి, నీ వోటిచింపి చీకటిపెట్టవే” అనో అడిగినా “ఒరేయ్! మీరిలా రండిట్టా! వాళ్ళకి పరీక్షలు, మీరెవ్వరూ మాట్లాడకండి!” అని వాళ్ళని నోరెత్తనివ్వరు. అంటే మన పరీక్షలన్నాళ్ళూ ఇంట్లో సిల్లలందరి స్వేచ్ఛాకీ బంద్ అన్నమాట! వాళ్ళెవ్వరూ గట్టిగా మాట్లాడకూడదు. ఇష్టం వచ్చినట్లు గోలపెడుతూ అలరి చెయ్యకూడదు. “నీళ్ళ పరీక్ష రెప్పుడై పోతాయీరా చేమదా!” అని జపం చేస్తూ కూర్చోవాలి అయిపోయే వరకూను.

ఒక్క అలరి చెయ్యక పోవటంలోనూ, మాట్లాడక పోవడంలోనూ వాళ్ళ పాట్లు

పూర్వపు. ఇవతలి ఈ పరీక్షలకు కూర్చోబోయే అదృష్టవంతులకి, ‘అందింపు’ అందివ్వలేక, ఈ మృత్యుకాలంలో చిక్కి సగమయి పోతారు. అసలు పరీక్షల కోసం చదివేవాళ్ళు రోజుకి పదిసార్లు ఫలహారాలు చేసి, నాలుగు సార్లు భోంచేసి, బొండులా తయారవుతారు. పరీక్ష లయిపోయే టప్పటికి. మధ్య ఈచిన్న పిల్లల మొహాలమీద పరీక్షల ప్రభావమంతా కనబడటం!

మా చెల్లెల్ని ఒక చుట్టం “ఏమే తల్లీ! అంత చిక్కిపోయావా?” అని అడిగితే అది చెప్పిందిగా, “ఏం చెయ్యనండీ, మా అక్కయ్య పరీక్షలు కదూ!” అని. ఆవిడ

కుమారి ఆర్. నాంచారమ్మ

నన్ను కూడా ఓసారి పరామర్శిస్తుండేమోననుకున్నా. కాని నా సరదా తీరలేదు. ఆవిడ తప్పేమీ లేదంటుంటే నిజానికి; అదంతా చూసుకుంటే, నా గుటుకు నాకే “కొంపం లావయ్యానేమో” ననిపించింది. “మళ్ళీ, ‘పరీక్ష లయిపోయాయిగా, ఇంక చిక్కి పోతాను ఫరవాలేదులే’ అని సరిపెట్టుకున్నాను.

రోజూ “అమ్మా! కాసిని మంచినీళ్ళివ్వవే,” అని మెలిగా వినయంగా అడిగితేనే, “ఏం దొడ్లోకి రోడుకుతాగలేత్రా, అన్నీ అందియ్యాలి కొబ్బాలు” నని కనుకునేది మా అమ్మ. పరీక్షల్లో అయితే, అడగటమే తడవుగా కూర్చోడ్రంకులూ, పళ్లెరసాలూ—అనీ ఇనీ ఏమిటి, ఏమి కావా

లంటే అవి సరాసరి నోటిదగ్గరకే పట్టుకు రమ్మన్నా ఎవ్వరూ వినుకోరు. నేనెచ్చు, బలిమాలతారు కూడా: “కాస్త ఈ కప్పుడు రసం తాగయ్యున్నా! లేకపోతే వేడి చెసుంది, మా అమ్మకదూ!” అంటూ.

అలా బలిమాలించుకోటమంటే నా కంతో సరదా! పట్టిరోజుల్లో తీర్చేవారుండరు కాబట్టి పరీక్షల్లో దాన్ని తీర్చుకుంటూ వుంటాను. “అమ్మా! ఆ అక్కలెయ్యటములేదే!” అని అడుగు పెట్టు దగ్గరనుంచి మొదలుపెట్టి, “ఛ, ఛ; చెధవ కూర్; ఇదే మిటిటా వందావే? గడిలా వుంది,” అని కోపగించుకునే చివరిదశదాకా ప్రతి చోటా బలిమాలించుకోవచ్చు చక్కగా. మాయంట్లో మాత్రం, నా పరీక్షలన్నాళ్ళూ నా ఆజ్ఞలమీదే వంటకాల్ని తయారు చెయ్యటం! వాటల్లో ఏమాత్రం లేదా వచ్చినా నేనుదాకోను. అంచేత, వాగ్రత్తగా, నా కిచ్చుమైన పదవులో లోపాలేమీ రాకుండా తయారవుతుంది భోజనం.

మనం నిజంగా చదివినా, చదవక పోయినా కష్టపడినా కష్టపడకపోయినా, ఈ అధిపత్యానికి ఈ జరుగుబాటుకీ ఏమీ లోపం వుండదు. వట్టి రోజుల్లో అయితే. ఈసామ్రాజ్య లండవు సరిగదా, రాత్రి పదిన్నర వరకూ చదవకపోతే పూరుకోరు పెద్దవాళ్ళు. నిద్రొస్తే, కాస్త టీ తాగి మెలకువగా వుండామన్నా, “చెధవ అలవాటు! టీ లేదు, ఏమీలేదు, కళ్ళకి నీళ్ళు రాసుకో అదేపోతుంది నిద్ర.” అని కేకలేస్తారు. పుత్రస్వమ “అప్పుడే పడకేతావూ, ఇంకా పదన్నా కాలేదు,” అని సాదించే వాళ్ళు, పరీక్షల్లో, “పగలంతా చదివేవుగా. ఇంక చాలే పడుకో. ఇంకా

మీ ఇంటి వాడుకకు...

మేలు రకపు

డస్ట్ టీ

మేలురకపు టీనే తమ ఇంటి
వాడుకకు కోరే వారికి
బ్రూక్ బాండ్ ఏ-వన్ (A1)
డస్ట్ టీ. ఖర్చు తక్కువ.
ఒక పొనుకు ఎన్నో కప్పుల
టీ అవును.

నిశ్చితా దాకా మేలుకుంటే, ఏదో వా
జుబ్బు చెయ్యగలదు" అని తొమ్మిదింటికే
వచ్చుచు గీతాలు మొదలెడతారు. రోజూ
విడువకుండా నిద్రలేవకపోతే మంగళ
వారము లెక్కుకునే వాళ్ళు, పరీక్షల్లో అలిం
డియా లేడియా వారలు వింటూ లేచినా,
మొఖం కడుక్కొచ్చేటప్పటికీ, కాఫీగాను
రెడీగా వుంటుంది. పులకంపడటా లేనే ఆ
పూట కాఫీకి స్వస్తి గాకుండా "చదువు
కునే వాళ్ళ లక్షణం ఇదేనా?" అనే ప్రశ్న
ఇంట్లో వాళ్ళందరి నోట్లోంచి తలోసారీ
వినలేక బాగవడాలి. మరి యీ లక్షణం
పరీక్షల్లో వర్తించదు. "ఆ, అలిసిపోయా
రులే" అని సరిపెట్టుకుంటారు.

ఈ చదువు, ప్రాధున్నే లేవటం,
ఇవటా వుంచి, మామూలుగా ఇంటిపనుల్లో
మా అమ్మకి సాయం చెయ్యకపోతే ఆవి
డసలూరుకునే మనిషి కాదు. కొంతమంది
కుంటారు. "చదువుకునే ఆడపిల్లలు, ఇంట్లో
పనులుకూడా చేస్తారా!" అని అలాటివాళ్ళు
ఒకసారి మాయింటికొచ్చి మానె వాళ్ళ
సందేహం సమాధంగా తీరిపోతుంది.
అటువంటిది, పరీక్షల్లో తిన్న కంచం
కూడా ఎక్కడో ఉంది. ఒకవేళ ఎప్పుడైనా
మహారాష్ట్రకి కోసం, నేనె త్రవోయినా,
"అదటా వుంచి నువ్వెళ్ళి చదువుకోవో" అని
ఎత్తినవ్వదు అమ్మ.

ఓమూల, ఇంతసాఖ్యంగా వున్నా, మన
ములో భయంగా నేవుంటుంది. "ఏంచేస్తామో
పరీక్షల్లో" అనే భయం, "మనం సరిగ్గా రాయ
గలుగుతామో, లేకపోతే పాడు చేస్తామో"
ననే ఆత్రుత, తీరాచేసి, పరీక్షల్లో ఫెయి
లయితే జరిగే మర్యాద, ఇప్పటి ఈ మర్యాద
కన్నీరెట్లు అధికంగా ఉంటుందోననే
ఆలోచన, రెంగవట్టుకునేటా చేస్తాయి.
అందుకనే పరీక్ష లయిపోయిన ఊణలలో
ఏదో బరువు దింపుకున్నట్లు ప్రాణానికి
కోయిగా ఉంటుంది. ఆ తరవాత, మళ్ళీ
భరితాలకోసం ఎదురుచూడటం వేరొసగతి.

పరీక్షల్లో అన్నంతిసమయ్యిదు.
అసలాకలే కొడు ఏమీ తినకపోయినా,
ఎంత చక్కగావండినా, ఎంతయిష్టమైన
వదారాలు చేసినా, నోట్స్ పెట్టుకోబుడె
య్యదు. చచ్చిచెడి, ఏదో పెద్దవాళ్ళ బల
వంతంవల తిన్నా, ఆ గాభరాలో వాంతులు
కూడా పట్టుకుంటాయి.

ఏదో భయం భయంగా ఉంటుంది పరీక్ష
లయ్యేవరకూ. పోనీ, ఆ భయంతోనే నా
బాగాచదువుతామా అంటే అదీ లేదు.
ఊరికీ భయపడిపోవటమే కాని చదవాలని
ఉండదు. ఖంగారులో పుస్తకం తెరుస్తే
వచ్చిందో, రానిదో కూడా తెలియ
నంతటి అయోమయంగా, అగాధంగా కన్పి
స్తుంది. చివరికా "పాతాలస లేక్కడైనా

విన్నానా?" అన్న సందేహంకూడా వస్తుం
దొక్కసారి.

పోనీ, చదవటంమానేసి వడుకుని నిద్ర
పోదామనుకుంటే అదీసాగదు. కంటిమీదికి
కుసుకురాదు. కళ్ళుమూస్తే ఎదురుగా
పరీక్షలు, ప్రశ్నపత్రాలు కనిపిస్తాయి.
తమాషా—వచ్చేకల లన్నీ మనం ఫెయిలయి
పోయినట్లే వస్తాయి ఆ సమయంలో!

ఎక్కడలేని ఆలోచనలూ, పరీక్షల్లోనే
వస్తాయి. "మిగతా వాళ్ళందరూ ఏం చేస్తు
న్నారో" అని సహాధ్యాయుల్ని గురించి
తలుచుకుంటే "అయ్యబాబోయ్" అనిపి
స్తుంది. ఎవరిమటుకు వాళ్ళు, "అందరూ
చదివేస్తున్నారు. నేనే చదవటంలే"దని
ఖంగారుపడిపోతారు. తీరా చదవనోలే
మనస్సు నిలకడగా ఉండదు. పరీక్షల్లో
ప్ర్యాసయితే ఏం చెయ్యాలో, ఫెయిలయితే
ఏమింకా రైలుకింద తలకాయపెట్టాలో—
అన్నీ ఆలోచనలూ అప్పుడేవస్తాయి. పరీక్షల
రోజుల్లోనే, ఒకప్పుడు మాస్టే హితురాలు
కవిత్యంకూడా అలిసింది :-

"పరీక్ష లొచ్చేస్తున్నాయ్

గుండెలు గుడ్డలు మంటున్నాయ్

పుస్తకం తీస్తే అయోమయం

అది మానేస్తే మరిభయం—"

అంటూ ఏదో, శ్రీశ్రీభోరణిలో. ఇది
బాగానేఉంది, పరీక్షల ధర్మమాలని ఈ
అమ్మాయికి కవిత్యం పట్టుబడుతుండేమోనను
కున్నా. కాని, అందరిఆధునిక కవులకిమలేనే,
ఆపరీక్షల ఆవేగం పోయేటప్పటికీ, ఆ కవిత్య
భోరణే పోయింది.

సంవత్సర మంతా లేని పశ్చాత్తాపం పరీ
క్షల్లో వస్తుంది, అన్నాళ్ళూ వృథాగా గడ
పేసినందుకు. అప్పుడైనా, ఇన్నాళ్ళూ
చదవలేదే అని విచారిస్తాం గాని, పోనీ ఈ
కొంచెం సమయంలోనే నా కొద్ద చదువు
కుందామనే దృష్టి ఉండదు. పుస్తకం
చేత్తో పట్టుకుంటే మనస్సు పరిపరిచిధాల
పోతుందికాని దానిమీద లగ్నం చెయ్య
లేము. ఎంతచెప్పినా, పరీక్షరోజుల్లో విద్యార్థి
ధుల మనఃస్థితి పూర్తిగా మాటల్లో చెప్ప

దాని కలవికాదు. అదొక అనుభవక వేద్య
మైన వింతదశ. అన్నంతిసలేక, నిద్రపోలేక
పజే అవస్థ చూసేవాళ్ళకి నవ్వు, బారి,
రండింటిని తెప్పిస్తుంది. నిద్రలేక ఎంతపడిన
కళ్ళనిచూసి "అయ్యోపాపం, పరీక్షల్లోనం
ఎంత కష్టపడుతున్నారో" అనుకుంటారు.

పాడున్న పరీక్ష అసగా, నా అనుభవాన్ని
పట్టి తెలుసుకున్న విషయమేమంటే, ఆ
రాత్రి, ఆ సబ్బత్ని అసలు చూడకూడదు;
తలుచుకోకూడదు. పోనీ, ఓసారి ఏం
వచ్చిందో, ఏం రాలేదో చూసుకుందామని
అనుకుంటే మన పనెపోయిందన్న మాటే!
మన కొచ్చింది, పరీక్షలో ఇస్తే వ్రాయ
గలిగేది ఒక్కవిషయం కనబడదు. అంత
వరకూ చదివిన దేమెవరందో, బుజ్జంతా
ఖాళీగా ఉన్నట్లనిపిస్తుంది. పరీక్షంటే
వాడలుపుట్టి పరీక్షలు మానేద్దామనిపిస్తుంది.
అంచేత, మరి పరీక్షలముందు మనజ్ఞానాన్ని
పరీక్షించుకో కూడదు. పని మార్గా
డెట్లాగూ జరుగుతుంది. మన మనుకున్న
దానికంటే తేలిగ్గానే ఉంటుందికూడా.

ఎప్పటికప్పుడు "ఈ ఒక్కసారి ఎలాగో
పాసయిపోతే మళ్ళీ సంవత్సరంనుంచి జాగ్ర
తగా ఎప్పటి పాతాలపపడు ముందుగానే
చదివేసుకుందాం" అనుకుంటాం. కాని
తర్వాత యధాప్రకారమే. ఎంత "దేమిదూ
లేదు, దయ్యమా లేదు" అనే వాళ్ళకైనా
పరీక్షల్లో "దేముడనే వాడుండి, పరీక్ష
పాసయేటట్లు చేస్తే కొబ్బరికాయ కొడతా"
నని అనుకో బుడేస్తుంది.

పరీక్షలప్పుడు, బాగా చదివి మంచి
మార్కులు తెచ్చుకోగలిగిన విద్యార్థికి,
ఏమీరాని కుద్ద బడుద్దాయికి ఒకవిధంగా
ఉంటుంది మనఃస్థితి.

ఒక చెంప చెన్నల్లోనూ, రెండవచెంప
ఎర్రడలోనూ ఉన్నట్లుగా ఉండే పరీక్షలయి
పోయిన తరవాతి, పెద్దభారం తగ్గిపోయి
నందుకు "అమ్మయ్యో" అనుకుంటాం. అదే
క్షణంలో, మనకొ సమయంలో ఉన్న ఆధి
కృత, ఆధిపత్యమూ ఇక ఉండవన్న సంగతి
తలుచుకుంటే "అయ్యో" అనిపిస్తుంది. ★

క్రొటంబ నియంత్రణం

గర్భనిరోధానికి

ప్రతి సేవించదగిన ఔషధమునకే టెవ్ లెట్, గుజుక్కి గర్భమురాకుండేందుకు
తొలిగానాటిలో వేసుకొని మంగేమందు 12 రోజులు మందువాడిన యడల
గర్భధారణ కాకుండా చేయును..

ప్రతిరోజు ఒకటి
24 మాత్రలు
విల 12/- ఏకే
అడమి
ప్రతిపాటించును

ఇండియాలోను, బెడకాలలోను
ఈమందువాడినవారు అయోచి-
లంగా అనేక యోగ్యతాపత్రము
లను పొందియున్నారు...

SEENU & CO.,

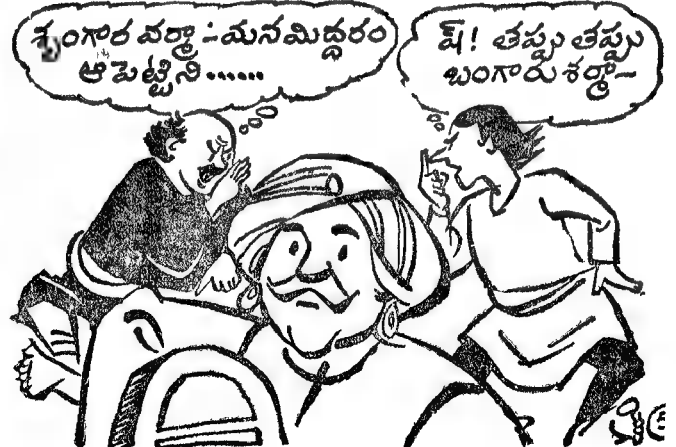
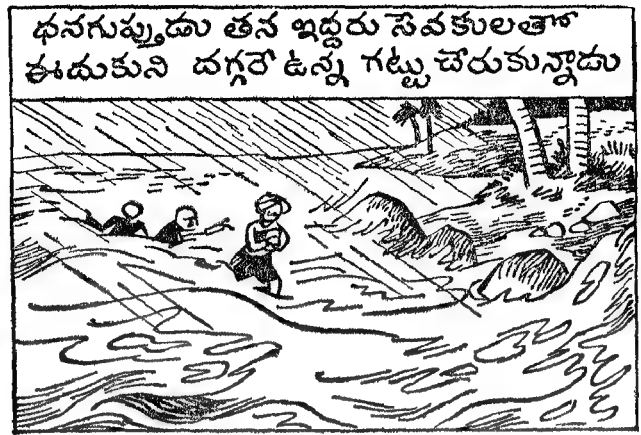
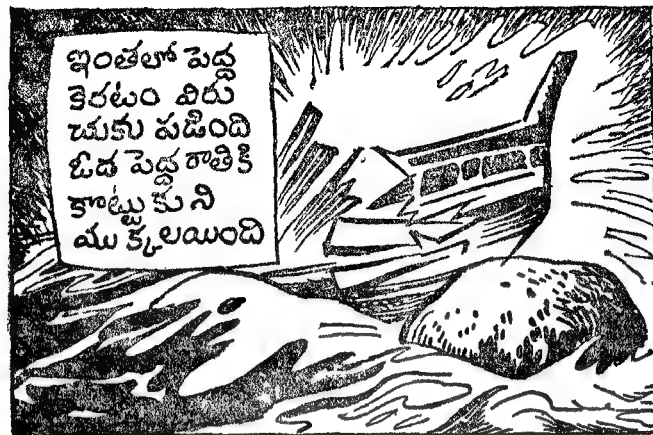
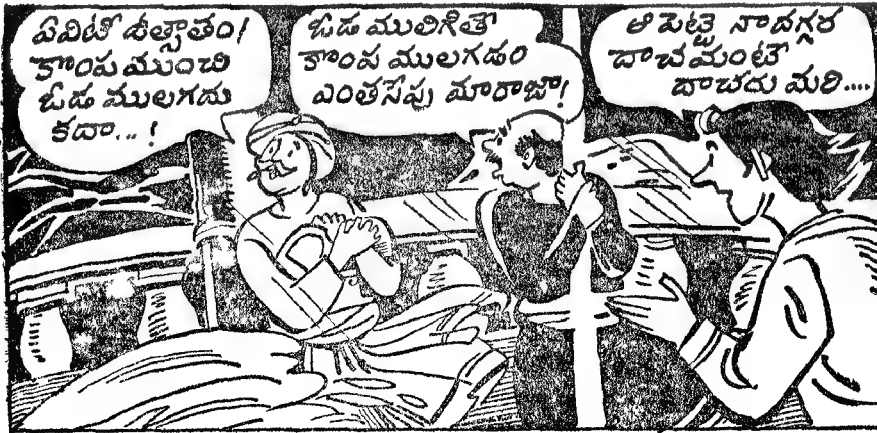
28 K TANDAVARAYA GRAMANI ST - MADRAS-21.

GRAMS-ORCAS (ESTD 1946), PHONE 55357.
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. NO. 121, HEALTH)

బంగారం సింగారం

3
శని - బామ్మలకథ -

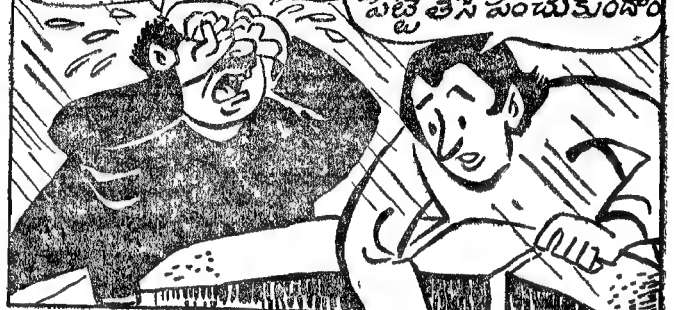
ఆ జన్మలో ఆయన ధనగుప్పుడనో గొప్ప వర్తకుడికి నమ్మని బంటు. ఒక సారి సరకులమ్ముకుని ఓడలో జొవానుండి తిరిగి వస్తూండగా తుఫాను లోచింది

మరుక్షణంలో పెద్ద పెడుగు పడింది ఆ కంఠాదు
లో భాగస్వామి కళ్ళు చీకట్లు కమ్మి ముందున్న
పాడు సూతిలో పడి పోయాడు - పెట్టె తో సహా -

హయ్యో పెట్టె! సూతులో
పెట్టె! అందులో ఎన్ని
వజ్రాలున్నాయో!
భరవాతాదు -
బంగారు శర్మా
వాన తగ్గాక వచ్చి
పెట్టె తీసి పండుకుందాం

దగా చెయ్యకూడదు
మరి
భూ! ఎంతమాట-
ఎంతపడితే లుత
బట్టు -

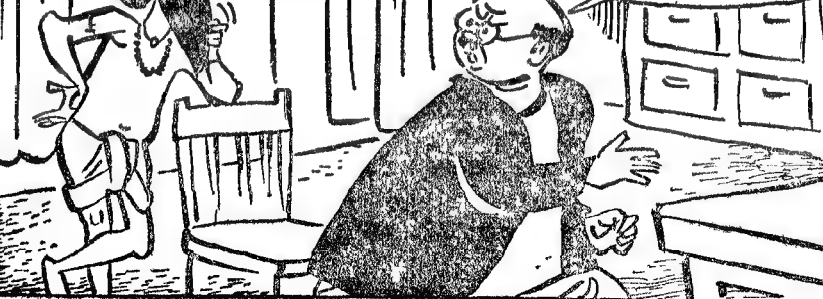
కానీ ఇంతలో ఇంకాపిడుగు ఓ చెట్టు మీద పడింది
ఆ చెట్టు కాస్తా ఫెళఫెళా విరిగి వణికిపోయి మీదా పడిం
ది - పడుగానో ఇద్దరూ దానికింద నలిగి.....పోయారు

బంగారంగారు
తిరిగి ఈ
లోకంలోకి
వచ్చారు
ఎంత చిత్రం!

కానీ నామనల్లుడు
సింగారం వెధవ
ఆ జన్మలో కూడా
శన్ను శనిలా పట్టు
కున్నాడే! - పోలి
కంతా వాడి లాగే
ఉంది -

శలవు - నోను పోయెద - మీ వాడు
కాఫీ మటుకు తేలాను - బోజిలన్నా....
పోవచ్చు పో!
నాకు లక్షంటు
పసుంది -

జూవా పోవాలిగా మరి!
ఆ పెట్టి ఇంకా అక్కడే
ఉండవచ్చు

అవిష్కరము

శ్రీనివాసరావు అప్పుడే ముఖం కడుక్కుని వచ్చి, వాలుకుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఇంతలో పేపరుకుర్రాడు వేపరిచ్చాడు.

శ్రీనివాసరావు మొదటి పేజీలో ముఖ్య కిరీ కలుచూసి రెండో పేజీనుండి మూడో పేజీలోకి వచ్చాడు.

బి. ఎ. రిజల్టు వచ్చాయి.

గజగబ సంబర వలికొడు.

‘అనంతం’ నెగ్గాడు.

సంతోషం వేసింది. అపరిమిత మైన సంతోషం. చాలమందికి లభ్యం కాని ప్రత్యేక సంతోషం తనకివాళ లభ్యమైంది. గర్వంగా తనలాతానే వస్తువున్నాడు. శ్రీనివాసరావును ఏడేళ్ళక్రితం అనంతాన్ని తన యింట చదివించే ఏర్పాటు ఎలా అయిందో జ్ఞాపక వచ్చింది.

తన అనంతం యింటికి వెళ్ళాడు. అనంతం తన పెదతండ్రి మనుమడు. ఆయన అనంతం మూడో ఫారం పాసయ్యాడు. అప్పుడు అనంతం తిరి అంది: “బాబూ! శ్రీనివాసూ! నిన్ను ఒక్కటి కోరాలనుకుంటున్నాను. అనంతం చదువు ఎలా సాగుతుందో తెలియజేయండి. నా సిలిగతులు నీవరగనివికావు. మీ అన్న గారో వుంటే ఏదోచేసే చదివించేవారే. కానీ నా సాహసం అంతజేమికాదు.

ఈ భారం నీమీదే వేస్తున్నా. వీలున్నది ప్రతీకూల పంపుతా. నువ్వు వాడిని నీకొడు కులా భావించి విద్యాబుద్ధులు గరపి పెద్ద వాడ్ని చెయ్యాలి. కాదనవు నువ్వు. నీ వోడిన కోర్కె చెలిస్తావుకదూ!”

ఆమెగొంతో, ఆమెదీనత్వమూ, ప్రాణేయతా - తనలో కదలికను తెచ్చాయి. మారుమాటాడకుండా అలాగే అన్నాడు. తనతో కూడా అనంతాన్ని తోడ్చుకు వచ్చాడు యింటికి.

అక్కీ సంగతి తెలుసుకుని అంగీకారమే తెల్పింది. తనయిద్దరి పిల్లలతో అనంతమూ ఒకడనుకుంది.

మూడేళ్ళు గడచి నూల్కలుపైనలు పాసయ్యాడు. అనంతం తిరి ‘చేసిన వుపకారానికి’ కృతజ్ఞతచెప్పి తీర్వాత ఉద్యోగమూ యిప్పించి కోరింది.

తను ఒప్పుకోలా. బి. ఎ. పూర్తిచేయించాడు అనంతాన్ని.

ఇవాళ తన తలపెట్టిన సత్కార్యం, ప్రసాదించిన విద్యాదానం సార్థకమయింది.

తనజీవితంలో ఎంతవిశేషం!

అలాచనలలో తనయుడయాడు. లక్ష్మీ కాశీతెచ్చి అందిచ్చింది.

“రిజల్టు వచ్చాయి లక్ష్మీ! అనంతం పాసయ్యాడు.”

“వ్యాసయేడా! చాలబాగుందండీ, మన క్రమకు ఫలం దక్కింది.”

“ఆ దక్కేమవుతుంది? నా ఆశయం మంచిదాతే. మరి టెలిగ్రాం యిప్పిస్తా అనంతానికి.”

“అవునండీ. వెంటనే యివ్వండి. అయినా పటిటూరికి అందుతుందా చేగంగా?”

“ఆ రెండుమెళ్ళకదూ! టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసుకు మెలేజీ చెలింపాలి.”

“అయితే వెర్సెరా బజారుకు?”

“ఆఁ”

శ్రీనివాసరావు టెలిగ్రాం యిచ్చి యింటికివస్తున్నాడు. స్నేహితుడు భాస్కర

“మనూనా”

మూర్తి కనిపించాడు.

“ఏమిటోయ్ ఎక్కడున్నావ్?”

“టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసుకు వెళ్ళా.”

“అదెందుకోయ్?”

“మా యింట్లోవుండి చదువుకోనేవాడే అనంతం? ఆ అబ్బాయి బి. ఎ. పాసయ్యాడు. అతనికే టెలిగ్రాం.”

“ఆ! బాగుందోయ్. బి. ఎ. వరకూ చెప్పించావ్. అసాధ్యుడివోయ్.”

“ఏదోలెదూ-చెతనెనది చేశాను.”

“అయినా ఎందరుంటారు నీవంటి సదాశయులు!”

శ్రీనివాసరావు యింటిసమీపానికి వస్తున్నాడు. పొరుగుంటాయన్ని పలకరించి:

“అనంతం పాసయ్యాడండీ” అన్నాడు.

“అలాగా! మంచిపని చేశారండీ శ్రీనివాసరావుగారూ! మీ వుదారబుద్ధిని మెచ్చుకోవాలండీ. ఒక కుర్రవాడ్ని బాగుచేసి ఆ కుటుంబానికి ఉపాధి కల్పించిపెట్టారు.”

“ఏదో... ఏమాత్రం...! నేను చెయ్యగలిగిన సర్కం చేశా.”

శ్రీనివాసరావులా ప్రతిరక్తాణువూ తన

సామర్థ్యాన్ని, ఘనకార్యాన్ని తలచుకొని మురిసిపోతున్నది.

మర్నాడు శ్రీనివాసరావును ఆఫీసులో మిత్రులందరూ అభినందించారు.

“మీరు నిజంగా యీ ఏజేకూ చదివించడంచూ నే మన ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. మీ అభినానం ఎంత గొప్పదండీ!”

“మీరు ఆదర్శవాదులు. ఆ ఆదర్శం ఆచరణలో చూపించారు. ఈ రోజులో ఇన్నేక్సు యింట్లో వుంచుకొని చదివించడం సామాన్యమే!”

ఇలాగే పలువురు మిత్రులు శ్రీనివాసరావును కొనియాడారు. అతని హృదయ మంతా సంతృప్తితోనూ, సరదాతోనూ వెల్లి విరియగా జవాబిచ్చాడు.

“అబ్బాయిని విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి పెదవాణ్ణి చేశాను, ఏదో మనపేరు చెప్పుకొని సుఖిస్తాడుగదా అని. ఇప్పుడు నాల్గో చాలావరకూ వదిలిపొయింది. ఏదో సామాన్యం యింతకంటే...”

“బాగుంది మీరనేమాట! ఇదెంత తక్కువ త్యాగంబండీ! మాకాసాహసం ఏదీ?”

శ్రీనివాసరావు మానంగా తీణం మెమరచేడు. తను నిజంగా గొప్పపని చేశాడా! అవును. నిజంగా గొప్పపనే!

అనంతం వచ్చాడు.

శ్రీనివాసరావు అనంతాన్ని చూస్తే తీవి ప్రదర్శిస్తాడు.

అనంతం శ్రీనివాసరావును చూస్తే అణకువ చూపుతాడు.

అనంతాన్ని భావికార్యక్రమం ఏమిటన్నాడు.

“ఏముంది, మీరున్నారు ఏ నిర్ణయానికీ..”

“అవును ఎంపాయి మెంటులో పేరు రిజిస్టరు చేసావా?”

“అలాగే.”

అనంతం శ్రీనివాసరావు అడుగుజాడల్లో మెలగుతాడు. అంతే. మెలగాలి.

శ్రీనివాసరావు ఏజే కు తనయింట వుంచుకొని పోషించాడు. అందుకు అతని మాట జరపాలి.

అనంతం నాల్గోజులు పోయింతర్వాత జేకం తిరిగిరావటానికి తన స్నేహితుడొకడు రమ్మన్నాడని, వారంరోజులో తిరిగివచ్చేస్తానని శ్రీనివాసరావుతో అన్నాడు.

అంగీకరించలేనివాసరావు.
“అడమిటోయ్! నేడో రోజో ఇంట ద్వారాకి పిలుస్తారు. నేను నిన్ననే కల్సుకున్నా ఎంపాయిమెంటు గుమస్తాను. ఇప్పుడు వెళ్ళి ఎలాగు?”

అనంతం కాదనలేదు. తను ఎలా కాదన గలడు? కానీ అతని వ్యక్తిత్వం కొంచెం గిజగిజలాడింది.

అనంతం వుద్యోగంలో ప్రవేశించాడు. ఏం వుద్యోగం దొరుకుతుంది? గుమస్తా! బి. ఎ. పాస్యంనా గుమస్తాయే. మరోటో ఎలా కుదురుంది? ప్రవేశించాడు.

శ్రీనివాసరావు మనసు అనంతాన్ని గురించి యింకా సంతోషపడింది.

అనంతం శ్రీనివాసరావుతోనే భోజనాదికాలు నెరవేరుస్తూ వుంటున్నాడు. ఏజేభూగా చెస్తూ వచ్చిన కార్యక్రమం నేటికీ తప్పలేదు.

ఉదయానే బహుళకు వెళ్ళి కూరలు వ్రేరాలు యింటికి చేర్చటం ప్రారంభమై, లక్ష్మీదేవి, శ్రీనివాసరావుల కటాక్షపీఠ భారము అనువుగా అవసరపచారాలు నిర్వహించడం వరకూ అన్నీ యథావిధిగా సాగుతున్నాయి.

శ్రీనివాసరావు తను చేయగలిగినదానికి దేనికో కొన్నాళ్ళు ఆరాటపడ్డాడు. అయితే ఆరాటం అట్టేనాళ్ళు వుండనక్కరలేకుండా తన దూరపు బంధువులో ఒక బడి పంతులు వచ్చి, ఆ కాస్త వేదనా ఉపశమించే దారి చూపాడు. అంతేకాదు. తన మండి బ్రహ్మాండమయిన ఉపకారం అరించి వెళ్ళాడు. అంచేత, శ్రీనివాసరావు స్వతహాగా త్యాగచింత గలిగినవాడు కనుక, అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువగా సంతృప్తి దేవగలిగే అవకాశం కలిగింది.

* * *
అనంతం తల్లి శ్రీనివాసరావు లేఖచూసుకొని వచ్చింది.

విషయం చెప్పి శ్రీనివాసరావు పిల్లకుటుంబాన్ని వర్ణించి చెప్పాడు.

ఆమె అంది: “కన్నతల్లిని, వాడొక యింటివాడు అవటం కంటే నాకేంకావాలి? అయితే మా నీతిగతులు నీకు తెలియనివి కావు. పిల్లడికి నీవు సమకూర్చిన విద్యాభనం తప్ప మరేం లేదు. ఇప్పుడు ఖర్చులకేనా...”

“ఇదిగో-వాట్ని గురించి ఆలోచించకండి. నేనున్నాగా! అయితే ఒకటి. కట్నం ఎక్కువ వాంఛించలేము. నా మిత్రుడు హైస్కూల్లో బడిపంతులు.”

“నీ యిష్టం నాయనా!-సహజంగా కుర్రవాడి తల్లిని కనక కట్నం వుచ్చుకోవాలని వుంటుంది. కాని నాకే ఆడపిల్ల వుంటే... అయినా నీవు తలపెట్టి జరుపుతున్నావ్. నా అడవికి ఏమీ వుండదు. అయినా అనంతాన్ని తేలుకుకోవాలికదా”

“అవునమ్మా అనంతాన్ని అడగండి. అతని అంగీకారం లేకుంటే ఏమీగా?”

“అదేమిటి? అనంతం నీ మాట తీసేస్తాడా బాబూ!” నిజమే నన్నట్టు తలవూపాడు.

శ్రీనివాసరావు భోజనంచేసి పడక గదిలోకి వెళ్ళాడు.

అనంతమూ, తల్లి మాటలాడుకోడం వినిపిస్తూంది. అనంతం గొంతు:

“అమ్మా! ఇంకానా - ఒద్దమ్మా! యీ సహాయం యింకా వద్దమ్మా! ఇప్పటికే వారికి చాలా ఋణపడివున్నా”.

శ్రీనివాసరావు తనపట్ల అనంతం చూపుతున్న సద్భావాన్ని, వినయ్యాన్ని అనంతం మాటలో విని చాలా సంబరపడ్డాడు.

అనంతం అంటున్నాడు:

“అమ్మా! నీకేం తెలిగ. ఏజేభూ నేనిక్కడ ఎలా వున్నానో! నాకేలోటూ జరగలేదు. కాని నేను ఒక్క రోజూ స్వేచ్ఛగా లేను. స్వతంత్రంగా తిరగలేదు. ఆలోచించలేదు. నన్ను యిన్నేళ్ళు యిక్కడ పరాధీనజీవిగా వుంచావు. ఇప్పటికైనా నాకు విముక్తి కలుగనియ్యి.”

ఇంకా ఆ వచ్చేపిల్లా నాలాగా బాబాయ్ గారికి జీవితాంతమూ ఋణపడి వుండకూడదమ్మా!”

అనంతం తల్లి-కొడుకు మాటలకు సంభ్రమంతో నిదురై అయి అతన్ని చూస్తూ కూర్చుంది. ఆమెకు ఏం తోచలేదు. ఇన్నేళ్ళు వుపకారం చేసి విద్యాబుద్ధులు

గరపిన శ్రీనివాసరావు నేనా యిలా అంటున్నాడు తనకొడుకు! ఇంత విశ్వాసభూతకుడా తన అనంతం! అనుకుంది. ఆమెకు కొంత బాధకలిగింది. “శ్రీనివాసరావు గురించి అపాగంచేసుకుంటున్నా”వని గట్టిగా గద్దించి అంది.

“ఏమిటా అనంతం! ఏరికే మాటాడుతున్నావా? ఎవరినిగురించి నీవ నేది? నిన్ను ఏజేభూ సర్వోపచారాలుచేసి, పెనచేసిన శ్రీనివాసరావు బాబాయ్ నేనా అంటున్నది?”

తల్లి కోపం తగటానికి కొన్ని నిమిషాలు మానో వహించాడు అనంతం. తర్వాత అన్నాడు:

“అవునమ్మా! శ్రీనివాసరావు బాబాయ్ నే. నీకు తెలిగ. ఇంక నేనిక్కడ వుండలేను. ఈ బానిసత్వానికి రేపటినుంచే విముక్తి- మళ్ళీ నేను స్వతంత్రునిగా నీకళ్ళ ముందుకు వస్తా- శ్రీనివాసరావు బాబాయిని నా జన్మలో మరచిపోను-అతని అవ్యాజమయిన అదరాభిమానాలు మరచిపోను. అతని ఋణం తీర్చుకోనే తిరుణోపాయం నెతుకుతూనే వుంటా-క్షమించు” అనంతం అక్కడ నుంచి తప్పకొని పోయాడు.

అనంతం తల్లికి ఏమీ పాలు పోలేదు. ఆమెకుండ దడదడలాడింది క్షణం. కోపంతో వుడికిపోయింది మరుక్షణం. అయినా ఆమె

(28 వేడి చూడండి)

అశోకా
ప్లవర్ ఆఫ్ హెవెన్
స్టూ

సౌందర్యసాధన రహస్యము

విజయాలమిక్స్..... మద్రాసు-7.

అన్యం మగితింది

వాడ్రేవు పతంజుని

మొందు బ్రంకుపెట్టె; తర్వాత పరుపు చుట్ట; ఆతరువాత మిరాయిబుట్ట. కనుపు, కుంకుమమూటలూ అన్నీ బండిలో పెట్టారు.

“లేవండ్రా మరి. బస్సుకి టైము అవుతోంది.” అంటూ బయటకు వచ్చారు తాతగారు. పిన్ని, అత్తయ్య, మామయ్య అంతా సావిగో దిగాలుగా నుంచున్నారు. అమ్మ మాత్రం ఒకమూల అమ్మమ్మని ఓడారునూంది.

“ఏమిటో దూరమా, భారమా? ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు మళ్ళా వస్తుంది,” అన్నారు తాతగారు. అన్నారేగాని ఆయనకు కూడా కనుకొలుకుల్లోంచి ముత్యాల్లా నీటి బింగువులు తొంగిచూస్తూనే వున్నాయి.

“మారక్క అలా అత్తివారింటిలో ఎప్పుడూ వుండే—ఎప్పుడో ఒకసారి చుట్టపు చూపుగా వెడుతుంది. మళ్ళా మనం రమ్మని

కబురంపులే బావ తీసుకువచ్చిదిగబెడతాడు. దాని కింత బాధపడటం పెంచుకో?” అనుకున్నాడు మామయ్య.

నాకు కళ్ళ వెంట నీరు బొటబొట రాలు కున్నది.

“దీరేయ్—నువ్వెందుకురా ఏడుస్తావు? జ్ఞానం వచ్చిపవాడివి. అమ్మతో వెళ్ళి చగువుకి గ్వెస్టి చెబుదామనా? ఊరుకో, ఊరుకో” అంది పిన్ని కన్ను బుజగిస్తూ. నాకెంతో సిగ్గేసింది.

అమ్మమ్మ తేల; పిన్ని తేల; అత్తయ్య తేల; అందరూ తేలరే. అయితే ఎవరికివారు తాము మహా గుండెబిటలు అయినవాళ్ళ మన్నట్లు ప్రకృతానిని పూరడించ ప్రయత్నిస్తారు. అమ్మమ్మదిమాత్రం తల్లిగుండె.

అమ్మ అంటే తల్లిగారింటో అందరికీ ప్రాణం. ఇంటికి పెద్దఅడబడుచు, నలుగురికీ తలలో పాలక. చిన్నతనంలోనే కాలికి

■ ప్రమాదం జరగబట్టి ఇంట్లో ఏవో అమ్మను చేయనిచ్చేవారుకారు. అత్తివారింటి దగ్గరఅయితే అదెలా సాగిస్తో? తనబిడ్డ - అసలే అర్థకం—చాకిరీతో మరింత నీరసపడి పోతుందని అమ్మమ్మ దిగులు. ఎన్నాళ్ళ సుంచో మాబామ్మ అంటున్నదని నాన్నగారు అమ్మను పంపవలసిందిగా ఉత్తరం వ్రాశారు. ఆవురికి, ఈవురికి దూరం విధియిమెళ్ళేఅయినా, ‘నాతల్లి నాయంట లేకపోయినతర్వాత విధియిమెళ్ళేలో వుంటే నేమి, ఏడువందల మెళ్ళలో వుంటే నేమి’ అని నాపోతుంది అమ్మమ్మ.

ఒక్కొక్కరూ విధిఅరుగుమీదకు జరిగారు. బండివాడు ఎద్దుదగ్గర కూర్చుని ఎద్దు నోటికి గడ్డిపరకలు అందిస్తున్నాడు. చుట్టు పక్కల అమ్మలక్కలు విధిఅరుగు లేక్కి చోద్యం చూస్తున్నారు.

“నా పెంకలేళ్ళరుడి ఫోటో బండిలో

“పెట్టారా?” అని అడిగింది ఆమె కళ్ల నీళ్లు వస్తుంటూ. “పెట్టానున్నారు. మామయ్య బండిదాకా వెళ్ళి చూసినట్లు.”

“నడవండి!” తాతగారు మెట్లు దిగుతున్నారు. ఆమెకు ఆమెచెవిలో ఏదో గుసగుసలాడి కొంగున ఏదో మూటగడుతోంది.

“అమ్మమ్మ! బస్సు స్టాండుదాకా నేనూ రావద్దా?” అన్నాను నేను.

“అలాగే. రా. నువ్వయిందు బండెక్కు దువు గాని” అంటూ అరుగుమీదనుంచి మామయ్య లోపలికి వచ్చి, నన్ను తీసుకు

వెళ్ళి బండిలో కూర్చోపెట్టాడు. బండి అబ్బి లపగా స్వర్ణకొని వచ్చి, కాడిదగ్గర నిలిచింది.

“ఒసే సీత! నువ్వైతాస్త ఎదరికి వెళ్లి నుంచో బండి కదిలేటప్పుడు ఎదురు వద్దు గాని,” అన్నారు తాతగారు పక్కింటివారి అమ్మయితో.

“బండి అబ్బి నీదంగా వున్నాడు. నేను బండి ఎక్కాను. మంచి కిక్కున కూడా ఏర్పాటయింది. అందరూ పీఠిలో నుంచున్నారు. అమ్మమాత్రం బయటకు ఊడి పడడం,” అనిపించింది నాకు.

అప్పటికి నాకు పన్నెండు సంవత్సరాలు? తరుఫారం కాబోలు చదువుతున్నాను. అమ్మను విడిచివుండాలనే దిగులు మనసులో పీకుతున్నా, ‘మనం మగవాళ్ళిం-మనం ఏదైనా కూడదురా’ అన్న తాతగారి మాటలూ, ‘చదువుకి స్వస్తి చెప్పు దామనా?’ అన్న పిన్ని మాటలూ, కొంతవరకూ పనిచేశాయి. రాత్రి పడుకోబోయేటప్పుడు ఎన్నో కథలు చెప్పి: “చక్కగా చదువుకు ని, నాకు, నాన్న గారికీ, మన కుటుంబానికి ఎంతో పేరుపతిష్టలు సంపాదించిపెట్టాలి నాయనా!” అనేది అమ్మ. అలాంటప్పుడు “నేనూ పెద్దవాణ్ణి,

అద్దం పగిలింది

పెద్దపెద్ద చగువులు చదివి, ఇంకా పెద్దఉద్యోగాలు చేసి అందలమెక్కి అందరినీ సుఖపెడుతాను,” అని నాలో నేను అనుకోనేవాడిని. అంతరితలేసి ఆభిప్రాయాలుండి, అమ్మ నాన్న గారి దగ్గరకు వెళుతూంటే, నేనూ వెళ్ళి ఆపలేటాళ్ళో దూడలను కొనే వాళ్ళతో గోళ్ళిక్కోయటా, గోటిబిళ్ళా ఆడుతూ చగువుకు స్వస్తి చెప్పడమంటే.. పిన్నిమాటలకు నాకందుకే అంత సిగ్గు వేసింది. ఆ తరువాత రాత్రి “మనం ధైర్యవంతులం—మనం అమ్మతో వెళ్ళుటాడగు. మనం చదువుకోవాలి. మనం ఎంతో గొప్పవాళ్ళం అవాలి,” అనిపించి మరి కళ్ళమ్మట నీళ్ళు రనివ్వలేదు. పెట్టెకు వేసిన రెండు తాళాలూ సరిగా వేళాలో, లేదో, పరువు కట్టతాడు గట్టిగావున్నదో లేదో పరీక్షించడం ప్రారంభించాను! మిరాయి బుట్ట ఘుమ్ము’ మంటోంది. వీధి చివరవున్న సీత మాటిమాటికి తొంగిచూస్తోంది. అమ్మ త్వరగా వస్తే బాగుండు ననిపించింది. “కదలండా! మరీ ఆలస్యమేమోతోంది,” అని మళ్ళా తాతగారు హెచ్చరించారు.

అమ్మ, అమ్మమ్మ బండిదగ్గరకు వచ్చారు. అరుగుమీద నుంచున్న వాళ్ళందరూ మెల్లిగా క్రిందకు దిగారు. బండిఅబ్బి కాడి నొక్కిపట్టుకున్నాడు. చెయ్యితిప్పి తేలిపోయింది.

“ఎక్కమ్మా! వారానికో వుత్తరమైనా వ్రాస్తాండు,” అంది అమ్మమ్మ.

“అత్తాంటి కడుతోంటే పిటి నూరక్క?” పొరుగుంటావిడ మాటలు విని అమ్మ బండి ఎక్కబోయేదెల్లా ఆగి, వెనుదిరిగింది.

“అవుండీ. వెళ్ళొస్తా,” అంది.

“మంచిదమ్మా. మోవాళ్ళనందరినీ అడిగానని చెప్పు.”

కొందరికి మాటలతోనూ, మరికొందరికి కళ్ళతోనూ, విడ్డోలు చెబుతూ, అమ్మ బండి ఎక్కింది. “నువ్వు వస్తున్నావేమిటా బస్సు స్టాండుకాకాను? ఒకే వీడిచేతకొస్త చదివిస్తాండో రాత్రికి,” అంది సగం నన్నూ, సగం మామయ్యనూ ఉద్దేశించి అమ్మ. తాతయ్య సీతకు సైగచేశాడు.

“పోనీయవోయ్, శకునం బాగుంది.” బండి కగులుతోంది. అమ్మ బతుకు తొంగి చూస్తూ “వెళ్ళొస్తానమ్మా! వస్తానరా! ఉత్తరాలురాస్తాండో,” అంది.

సీత మనిమనీ నవ్వులు నవ్వుకుంటూ ఎదురువచ్చి, బండి తిన్నదాటాక ఆగి, “వుంటాం, నూరక్కనిస్తే, మళ్ళా ఎప్పుడు వస్తావు?” అంది. అమ్మ చిరునవ్వు నవ్వింది. బండి సాగిపోయింది.

“అయ్యో, బండిఅబ్బి! ఒక్కసారి ఆపు. ఒక క్రితంసారి మీ బావ వదిలేసిన పంచ, లాల్పి మాటలో కట్టించేసా. మాణిక్కొన్ని అడుగు..” అని కేక వేసింది అమ్మ. “పోనీలేవే-ఎవరో ఒకరు వస్తూనే వుంటారు. ఈ సారి పంపిస్తారే,” అన్నారు తాతగారు.

“మాటలో వున్నాయే అమ్మా. నేను చూశాను” అన్నాను నేను.

నేను లేసుకదా అని నువ్వు అస్తమానూ ఆటలతోలే తిరక్క బుద్ధిగా చదువుకో తెలిసిందా?” అంది అమ్మ.

“అలాగే న్నాకో మిరాయి ఉండేయివ్వవూ?”

“ఇంటికి వెళ్ళాక అమ్మమ్మ పెడుతుందిరా నీకు కొవలసన్న” అన్నారు తాతగారు. బుట్టవిప్పి, మాడుపుండలు బయటకు తీసి, తాతగారికి, మామయ్యకూ చెబొకటి ఇచ్చి, నాకొకటి అందివ్వబోయింది.

బండిఅబ్బి పక్కనే కూర్చున్న నేను, పెట్టి ఎక్కి చెయ్యి క్రింద ఆనించి, వుండ అందుకోడానికి రెండో చెయ్యి చాచాను. ఏమిటో ‘ఫళుక్కు’మంది.

“ఏమిటా అది, ఏదో పగిలింది” అన్నారు తాతగారు ఆత్రంగా. నేను చెయ్యి గళుక్కున తీసేశాను. ఉండ అమ్మవల్లో పడింది.

“అయ్యో, వెంకటేశ్వరుడి ఫోటో అదం పగిలిపోయింది. ఒకే, అంత చూసుకోరూ చెల్లూ!” అమ్మ మనసు చివుక్కుమంది. నేను బిక్కు మొహం వేశాను. మామయ్య బండి ముందుకు వచ్చి నన్ను క్రిందకి దింపి నడవమన్నాడు. లోలోపల పొంగివచ్చే ఏడుపును దిగమ్రుంగే ప్రయత్నంలో గట్టిగా పెదవులు కరుసున్నాను.

బస్సు స్టాండు చేరుకున్నాము. బండి అబ్బి నేమానుదింపుతున్నాడు. అమ్మ మెల్లిగా బండిదిగింది. బండికింద వేలాడుతున్న మునిసిపల్ లెసెన్సు బిళ్ళకు కొంగు తగులుకుని అడుగు మేర అమ్మ కట్టుకున్న కైకొప్పురంగు బండారంకొత్త జరిచిర అంచు చిరిగిపోయింది. తాతయ్య మనసు అపస్వరం పలికింది.

నారసింహ లేప్యాము
 బంగారుతో చేసినది మేహము,
 శక్తి, నిన్నువనవగైరా హరించి
 ఎలము || కృష్ణాదిగిందును ||
 శబ్దము 1-4-0 పోస్టేజీ 1-1-0
 పి. ఎ. ఎ అందికంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం,
 పెరిదే (PU) నెల్లూరుజిల్లా.

అంగంట తర్వాత బయలుదేరే బస్సులో టికెట్లు దొరికాయి “ఒకేయ్, రేపులో తిప్ప బాగావుంటే బండి కట్టించు మర్రి పోక,” అని జుట్ట చేశారు మామయ్యకు తాతగారు—మబ్బులు ముసుగుకొని వస్తున్న ఆకాశంవైపు మాస్తూ, బస్సు కదిలింది.

“వెళ్ళొస్తాం. ఉత్తరాలు రాస్తాండు ఒకే బుద్ధిగా చదువుకో—అన్నట్టు బండిలో పడేన ఉండ తీసుకున్నావా.” తిలపైకి పెట్టి అరిచింది అమ్మ. “వాడికి అమ్మమ్మ ఎప్పుడు దితే.” తాతయ్య గట్టిగా అరిచాడు. బస్సు మమ్మల్ని చూటిపోయింది. చిన్న చినుకులు రాలుతూంటే రోడ్డువార నున్న కాఫీ హోటలు అరుగుమీదికి దారితిశారు తాతగారు.

* * *
 రాత్రి భోజనంఅయ్యాక పెన్ మంచం ఎక్కి బోర్లా పడుకుని ఆవాల్లి సెంఘటనలను గూర్చి ఆలోచిస్తున్నాను. వెంకటేశ్వరుల వారి ఫోటో అంటే అమ్మకు ఎంతో యిష్టం. చూసుకోకుండా ఆద్రం బ్రదలు కొట్టి, అమ్మ మనసు కప్పపెట్టాను. నాకు దుఃఖం పొంగివచ్చింది.

“అదికాజే, ఎదురొచ్చిన సీత తిన్నగా యింటికి రాక నూరక్కని పలకరించడమూ, బండి ఎక్కబోతున్న నూరక్క పక్కింటా విడ పలకరించినదని—నెనక్కి తగ్గకమూ, నాకు ఏమిటో అపశకునంలా కనిపించాయి.” అంటున్నార తాతగారు భోజనం చేస్తూ.

“ఏమిటో మన పిచ్చిగాని మామయ్య, ఇలాంటివాటివల్ల ఏమీ అశుభం జరగదు” తాతయ్యగార్ని వారిం చ బోయింది అత్తయ్య.

“వానికెంతో ఇష్టమైన వెంకటేశ్వరుల వారి ఫోటోఅద్రం పగలడం, కట్టుకున్న కొత్తచిర చిరగడం, కారు బయలుదేర బోయేముందు వాన రావడం—ఇవన్నీ ...” అంటూ తగ్గిపోయి—

“ఒకేయ్ చూడూ. వాడు మంచంమీద పడుకుని ఏడుస్తున్నట్టున్నాడు. ఇలా తీసుకురా వాణ్ణి” అన్నాడు తాతగారు నా మూలుగు విని.

లేవనుగాక లేవనంటే నన్ను అలాగే వదిలేసి అమ్మమ్మ కళ్ళనీళ్ళు కమ్మకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

ఇంట్లో ఎవరికీ ఏమీ తోచడంలేదు. అమ్మమ్మ ఫలహారం చేయనంటే బలవంతాన తినిపించారు.

* * *
 మర్నాటి నాయంకొలానికి మామయ్య తిరిగి రావేవచ్చాడు. అంతా ఆత్రంగా చుట్టామూగి ఏమేమో అడిగారు. అమ్మ (28-వ పేజీ చూడండి)

ఎక్కువ కాలం మీరు షర్టుతోనే ఉంటారు

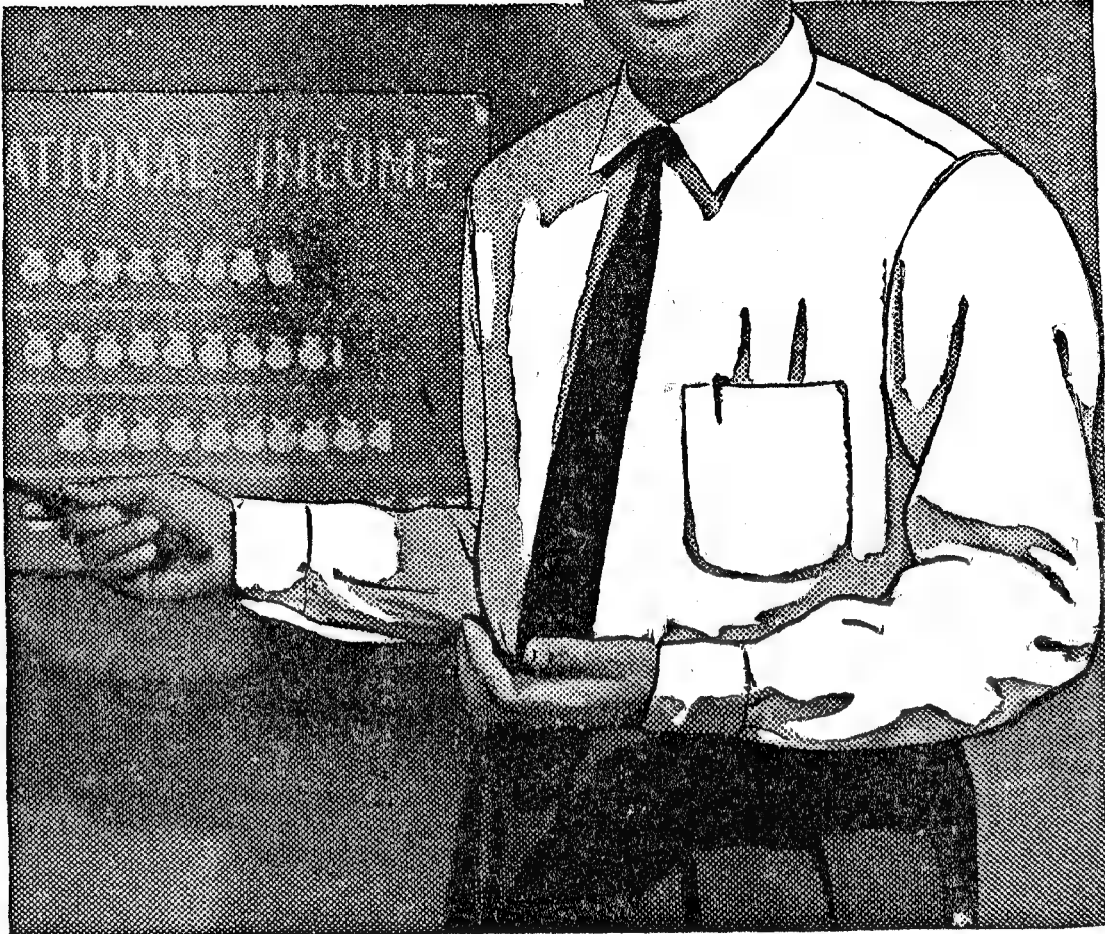

బెంగళూరు ఉరిన్, కాటన్ & సిర్క్ మిర్స్ కంపెనీ లిడ్
అగ్రహారం రోడ్, బెంగళూరు 2
మేనేజింగ్ ఏజెంట్లు : డిస్ట్రిబ్యూటర్ (మద్రాస్) లిమిటెడ్

ఇన్నీవారి షర్టుంగు వేసుకుంటే అది మీ
వ్యక్తిత్వాన్ని ఘనపరుస్తుంది. పగలంతా
అది మాసిపోకుండా శుద్ధంగా ఉంటుంది.

పాట్ల - ఓవర్ - పిల్లా - గోల్డ్ ఫ్రాండర్స్

BY 508

★ అ వి ము క్ష డు ★

(23 వ పేజీ తరువాయి)

కన్న కొడుకుతో ఏమీ అన లేక పోయి, అచలనంగా వుండిపోయింది.

శ్రీనివాసరావు తనగదిలో మతిపోయిన వానిలా అయిపోయాడు.

అతనిమనసులో అనేక ఆలోచనలు సంఘర్షణ ప్రారంభించాయి.

తనునిజంగా స్వార్థపరుడేనా? లోకంలో యితరులకు అనేక ఉపకారాలు చేసే వ్యక్తులంతా స్వార్థపరులేనా? స్వార్థం లేకుండా ఎవరూ విషమలూ చేయనే చేయరా? నిజమే?

నేను యిన్నేళ్లు అనంతానికి చేసిన సహాయమంతా ఏమిటి? నేనేం ప్రతిఫలం కోరెను?

అయినా అనంతం—అమాయకుడూ, విధేయుడూ, మితభాషి అయిన అనంతం—నాపోషణలో నాయించి ఏ వేదన అనుభవించేను?

మరెందు కిలా వాపోతున్నా డిప్పుడు? నేను యీ అనంతానికి విద్యాదానం చేసి సంబరపడడం తప్పా? అనంతం జీవితాంతము నాకు వినమ్రుడు, అనుకూలుడు అయి వుండటంలో దోషం ఎందుకుంటుంది?

ఓ. ఏ చదివించి. పుస్తకాలను పేయించి అభివృద్ధికి తెచ్చానే! ఇంకా మిగిలివున్న కొద్ద సదుపాయమూ వివాహం కూడా జరిపించి అతణ్ని జీవితంలో కృతాగుని చేయాలనుకుంటున్నా. ఇదేం తప్పు? నిజంగా స్వార్థపరుడే అవులే అంతా నన్ను గురించి మంచిగా ఎందుకు చెప్పకుంటారు?"

శ్రీనివాసరావు మెదడులో చాలా ఆలోచనలు వచ్చాయి. తను ఎప్పుడూ స్వార్థపరుడు కాదని, ఉదారదీననీ అతని నమ్మకం.

అంచేత తన్ను గురించి ఎట్టి సందేహము, అపోహ వుంచుకోక నిశ్చింతమౌతూవు.

అనంతం ఎలా వెళ్ళిపోతాడు? ఎక్కడికి వెళ్ళిపోతాడు? ఎందుకు వెళ్ళిపోతాడు? తన త్యాగాన్ని కాదని, తనమాటను కాలదన్న గలిగేవాడేనా అనంతం అనుకుంటూ నిద్ర పోయాడు శ్రీనివాసరావు.

ఉదయం కాఫీ త్రాగింతర్వాత అనంతాన్ని పిల్చాడు శ్రీనివాసరావు.

అనంతం ప్రయాణ సన్నాహం లో వున్నాడు. శ్రీనివాసరావు లేచిననుంచి అది పసికట్టే వున్నాడు.

అనంతం రాగానే శ్రీనివాసరావు తన సహజ బౌద్యారాన్ని చూపుతూ అన్నాడు.

“ఇదుగో అమ్మ చెప్పిన విషయం నువ్వు ఆలోచించేవుంటావ్. నీ శ్రేయస్సుకోరుతూ యిప్పటివరకు చెప్తూవచ్చిన అన్నిటివలె ఈ సహాయాన్ని కూడా నీవు అందుకోక తప్పదు. నీకేం నేను ముప్పు తీసుకురాలేదు. పోనీ నీ సహచరుల్ని సంప్రదించు. యుక్త వయస్కుడవు—అమ్మ నీ వివాహం గురించి ఉబలాటపడుతున్నది. నాచేతులమీదనే యీ సుభకార్యము జరపాలని నా కోరిక. ఇవాళ మంచిది. పిల్లను చూడడానికి వాళ్ళ

వూరు వెళ్లాలి. ఇప్పుడే తొమ్మిదింటి బస్సులో బయల్దేరుదాం.”

అనంతం ఎన్నో అనేయాలని మహా ఆత్మతపడాడు. కానీ ఒక్కమాటా అనలేక పోయాడు.

శ్రీనివాసరావుతో ప్రయాణమయ్యాడు.

* * *

అనంతం భార్యతోనూ. తల్లితోనూ శ్రీనివాసరావు గారి బౌద్యార్యంలో, వారింట ఒకగది-వంటిలు వాడుకుంటూ జీవితం సాగిస్తున్నాడు.

అనంతం శ్రీనివాసరావు గారింట ప్రవేశించిన ప్రారంభంలో అలవాటుపడిన కార్యకలాపాలలో వేటిని విస్మరించక విధ్యుక్తంగా నిర్వహించుకుపోతున్నాడు.

శ్రీనివాసరావు తాను అనంతం సమస్తాభివృద్ధికి కారకుడినయినని పొంగుతులావేక్కసాగేడు.

అనంతం శ్రీనివాసరావు గారి సానుభూతి, సహకారాల్లో శల్యావశిష్టుడు కాసాగేడు.

శ్రీనివాసరావు ఉదారగుణం పలువురు మెచ్చుకుంటూ, “అనంతం ఎంత అదృష్టవంతుడు!” అనుకుంటారు. ★

అద్దం పగిలింది

(26 వ పేజీ తరువాయి)

కులాసాగా వుండటం. వంటా, ఇతరపనులూ చేయడానికి పనిమనుషుల్ని పెట్టుకున్నారట. అమ్మమ్మకి ఈ కబురు విసేసరికి కొండంతభారం తీసినట్టయింది.

* * *

నెల తిరక్కుండానే నాన్నకి మళ్ళా కబురు మామయ్యకొడుక్కి పుట్టువెంక్కు కలు తీస్తారట. అమ్మ, నాన్న ఒకనాటి సాయంకాలం కనుచీకటిపడేవేళ గుమ్మంలో బండిదిగారు. నేను అమాంతం వెళ్లి అమ్మను కావలించుకున్నాను. ఇంటిల్లి పాదీకి అమ్మ ఏమిటో ఎక్కడనుంచో దిగి వచ్చినట్టనిపించింది.

* * *

నాకుమాత్రం ఇప్పటికీ అద్దం పగలడం చూసినా, చప్పుడువిన్నా, ఆనాటి సంఘటన జ్ఞాపకంవచ్చి, ‘అప్పుడేలే అమ్మ తిరిగివచ్చింది; ఇప్పుడెక్కడనుంచి వస్తుంది,’ అనిపించి మనసును కలచి వేస్తుంది. ★

బాగా ఆదా! ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే
కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్
85% ఎంటుల ఎరకు
దంతక్షయం దుర్గంధం కలిగిపేక్రీములను తొలిగిస్తుంది!

సత్పలితాలకు సర్వదా వాడండి
కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్

DCQ/2488

“శంకర్ పీఠీ” బొమ్మల ప్రదర్శనంలోని ఒక అందాలబొమ్మ

బొమ్మల విద్య

కిమోన్ ధరించిన జాపనీస్ గెయ్ మా బొమ్మ

నవ్వుతున్న బొమ్మలు, నవ్వుచే బొమ్మలు, ఆడుతున్న బొమ్మలు, పాడుతున్న బొమ్మలు, నుంచున్నవి, కూర్చున్నవి, పడుకున్నవి, పడిపోయినవి, కోపంగాచూసేవి, కొంటేగాచూసేవి, కదలకుండానే కదులున్నట్లు కనిపించేవి, కమ్యూనిస్టు బొమ్మలని కాపిలీసుబొమ్మలని తేడాతేనివి, రంగి దేశాల్లో గడిచిన అయిదేళ్ళలో “శంకర్ పీఠీ” సంపాదకుడు సంపాదించిన మూడువేలబొమ్మలు ఈ మధ్య ముద్రాను, రాజాజీహాలులో అనేకులను ఆహ్లాదపరిచాయి. పిల్లలు ఏదేళపునారె నా పిల్లలేకనుక, పిల్లల బొమ్మలుకూడా ఏదేశంలోతయారైనా ఒకరకంగానే ఉంటాయి. గుసులులేదా, మొహాలు లేదా, అంటే. రమ్య బొమ్మలు బొద్దుగా, అమెరికాబొమ్మలు ముద్దుగా ఉన్నాయి. అన్నిట్లోకీ జపాను బొమ్మలు చాలా ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. భారతదేశపు బొమ్మలలో కలాపంగాల్ బొమ్మలు, ఆంధ్రదేశపు కొండపల్లి బొమ్మలు బావున్నాయి.

అరేబియన్ వైట్స్ కథలో ఒక దృశ్యానికి చెందిన బొమ్మలు

ప్రదర్శనంలో అడుగుపెడితే పువ్వుల్లో పిట్టల్లో, వెన్నెల్లో కలకలలాడుతున్న మంత్రనగరిలో అడుగుపెట్టినట్లు, శేషారాలు, అపశ్రుతులులేని బాలల ఐక్య

రాజ్యసమితిలోకి అడుగుపెట్టినట్లు అని పిలువండి. బొమ్మల సేకరణలో శంకర్ కుగల అభిరుచికి ఈ ప్రదర్శనం చక్కని నివర్తనం. ★

ఆంధ్ర మహాభారతము

ఆదిపర్వము - షష్ఠాశ్వాసము

ఆ. సతి విముక్త యయినఁ బతికిఁ బునర్దార, సంగ్రహంబు సేత శాస్త్రమతము
పతి విముక్తుఁ డయిన సతి కన్యపురుషసం, గ్రహము సేత లోక గర్హితంబు.

ద కావున నేను భవద్విహీననయి యొక్కనిమిషంజేనియు జీవించనేర నేర్పితినేనియు విక్కుమారుల రక్షింప నేర
నెట్లనిన కూడ్రులు వేదశ్రుతిం బ్రార్థించునట్లు కలాచారసదృశులు గానివా రిక్కన్యం బ్రార్థించినం దత్ప్రతీకారంబు
సేయను విక్కుమారునందు గుణాదానంబుసేయను నాకొలందిగాదు మత్సరోక్షంబునం బునర్దారపరిగ్రహంబుసేసి
గృహస్థధర్మంబును నగ్నిహోత్రంబునుం బుత్తులను రక్షించునది యనుచు మరణవ్యవసాయంబునందున్న తల్లిని
దండ్రిని జూచి కూతు రిట్లనియె.

ఆ. ఒలసి యెంతకాల ముండిన నేను మీ, దానఁ గాన యొరుల ధనమ నన్ను
నెన్నఁడయిన నొరుల కిచ్చుచో నసురకరు, భోజనముగ నిచ్చి పుచ్చుఁ డిపుడ.

తే. తండ్రి చేయు తిలోదక దానవిధులు, పొందు పరలోకగతమైన పుత్రియందుఁ
బుత్రిచేసినవిధులు దత్పురుషుఁ గాని, తల్లిదండ్రులఁ బొందవు ధర్మయుక్తి.

వ. మీకు నాయం దయ్యెడు దోహతలాభంబునకంటె మీరిద్దఱు జీవించిన ననేక పుత్త్రపౌత్రులాభంబగు దానంజేసి
కులంబు విలుచుంగావునఁ నమ్ముఁబుచ్చుండవినఁ గూతుం గొగిలించుకొని యేడ్చుచున్న వారలకన్నీళ్లు దుడుచుచు.

తే. బాలుఁ డొక్కఁడు కొండొక కోల సేతఁ
బట్టికొని యేను రక్కసు గిట్టి చంపి
చులుకఁగా వత్తు మీ రేడ్వవలన దనుచు
గలయ నూరార్చె దనతొక్కు బలుకు లొప్ప.

వ. వానియవ్యక్త వచనంబులు విని యందఱు నేడ్చుడిగి రయ్యవనరంబునం గుంతిదేవి వారల దాయం జోయి.

క. ఇది యేమిదెఱుఁగు దీనికి, మొద లెయ్యది నాకుఁ దెల్లముగఁ జెప్పఁడు తీ
ర్చెద నని విగతాసులఁ దన, మృదువచనప్రశ్న మను సమృతమున నెత్తెన్.

వ. ఇట్లడిగినఁ గుంతిదేవికి నవ్విపుం దిట్లనియె.

సీ. ఏ నేమి పెప్పుడు దీని నెవ్వరికిని, మానుషంబునఁ దీరఁ గానిదాని
నయినను జెప్పెడఁ బ్రియహితవచన యీ, ప్రోలికి నామడనేల నల్ల
యమునానదీగహ్వారమున బకుం డను, రక్కసుం డుండు వాఁ డక్కజముగ
నిందులకాఁపుల నందఱు దొల్లి యి, ల్వరున ప్రింగుచు నున్నఁ బరమసాధు

ఆ. లగు ధరామరేంద్రు లగణితజపహోమ, దానవిధులఁజేసి వానివలనఁ
గ్రహము వదసి యొక్క సమయంబుఁజేసిరి, యొనరదాని తెఱుఁగు వినుము తల్లి.

వ. నిత్యంబు విలువదన నొక్కమానిసి రెండెనుపోతులం బూనిన శకటంబున నపరిమిత భక్ష్యపిశిత మిక్రాన్తుంబు
వించుకొనిపోయిన దానిని వానిని నయ్యెనుపోతులను భక్షించుచు.

ఆ. మనుజభక్షుఁ డిదియ తనకు నప్పనముగా, నొరులవలనిబాధ వొరయకుండ
దీనిఁ గాచుచుండు నీనాటిరాజును, దలఁపఁ డసురనోర్వ బలిమి లేమి.

ఉ. పోలఁగ ధర్మశీలుఁ డయి భూరిబలాధికుఁడైన ధారుణీ
పాలకురక్ష ముఖ వడసి భార్యను బుత్తుల నర్థయుక్తితో
నొలిన మేలుగాఁ బడసి యూళ్లను నున్నది యట్లు గానినాఁ
డేల గృహస్థవృత్తి సుఖ మేగి వనంబున నున్ని కష్టమే.

క. అరి యని విప్రులచేతను, ధరణీశులు రూకయును మొదలుగాఁ గొన రె
వ్వరు నిప్పాపుఁడు మానిసి, నరిగొనియెడు భక్షణార్థియై విప్రులచేన్.

ప. పెద్దికాలంబునకు నీయిలువదన నేడు మాకు వచ్చిన నిచ్చిటుతవాని నారాక్షసునకు భక్ష్యంబుఁగాఁ బుచ్చునోప నేన
పోయెదనని దుఃఖించి వలికిన బ్రాహ్మణునకుఁ గుంతి యిట్లనియె నయ్యా దీనికి సంతాపింపవలవ దీయావద దలుఁగు
నట్టి యుపాయంబు గంటి నీకుం గొడు కొక్కరుండ వాడును గడుబాటుండు బలిగొనిపోవ నర్హుండు గాడు నా
కేపురు గొడుకులు గలరు వారలలో నొక్కరుం దారక్కసునకు భవదర్థంబుగా బలి గొనిపోయెడు ననిన దాని వివ
నోడి బ్రాహ్మణుండు చెవులుమాసికొని యిట్లనియె.

మధ్యాహ్నం. అతిథి యై వచ్చినబ్రాహ్మణుఁ జీవి తార్థి నై నాకు
హితముగా రక్కసువాతఁ ద్రోవ నే నెట్లాడంబడుదు
మతి నవమానింపఁ గా దనిన విప్రు మరణంబు దలఁచు
టతిపాతకము పాతకములలో బ్రహ్మ హత్యయుం బెద్ద.

క. ధృతిసెడి వేడెడువానిని, నతిధిని నభ్యాగతుని భయస్థుని శరణా
గతుఁ జంపఁగ నొడఁబడు దుర్మతి కిహముం బరముఁ గలదె మదిఁ బరికింపన్.

ప. మఱి యాత్మభూతంబు మహాపాతకంబు దాని కెట్లాడంబడితంచేని యది యనతిక్రమణీయం బయి యొరులచెతం
జేయంబడుటంజేసి నాకుం పాతకంబు లేదు దానిం జేసినవానికి మహాపాతకం బగుంగావున బ్రాహ్మణహింస కే
నొడంబడ నోప ననినఁ గుంతి యిట్లనియె

క. ఏనును దీనిన తలఁచి మ,హీనుత విప్రవధ యెద న హింపక మఱి నా
సూను సమర్పించితి మ,త్సూను వధింపంగ రక్క సునకుఁ వశంబే.

క. ఖలు నసుర నొర్వ నోపెడు,బలయుతుఁగా నెఱిగి కొడుకుఁ బంచితిఁ గా కి
ముగ్గుల శతపుత్రులు గలధ,న్యుల కైన ననిష్ఠుఁ డగు తనూజుఁడు గలఁడే.

ప. ఈతనిచేతన తొల్లియుఁబెక్కండసురలు నిహతులయిరి వీడు మహాబలవంతుఁడు మంత్రసిద్ధుండని భీముం బిలిచి
యీబ్రాహ్మణునావదం దలిఁగి నాకు మనఃప్రియంబు సేయు మనిన వలె యని భీముం దారక్కసుఁ జంపంబూనె
బ్రాహ్మణుండును దనబంధువర్గంబుతో సంతసిల్లె నంత ధర్మార్థున నకులసహదేవులు వచ్చి పరమహర్ష పరిపూర్ణ
హృదయుండై యున్నవనతనయునాకారం బువలక్షించి విస్మితు లగుచుండ ధర్మతనయుం డల్లన తల్లికి నిట్లనియె.

చ. నరనుతకీర్తి యియ్యనిల నందనుఁ డెవ్వరితోడనేని భీ
కరసమరంబు సేయ సమకట్టినయట్లు మహానురాగని
ర్భరమున నున్నవాఁ డితని భావము సూడఁగ వేఱు వీని ను
స్థిరబలు మీరు పంచితిరొ చెచ్చెరఁ దాన యుప్రకమించెనో.

ప. అని యడిగిన ధర్మతనయునకుఁ గుంతిదేవి యీ యేకదశక్రంబున బ్రాహ్మణుల బిశాసురుండు బాధింపటయుఁ దను
విడిసినయింటి బ్రాహ్మణున కైన యావదయు దానిందీర్చుం బవనతనయు బ్రాహ్మణార్థంబుగాఁ దనసమర్పించుటయుం
జెప్పిన విని ధర్మజుండు దుఃఖించి యిది యేమిసాహసంబు సేసితి రొడ్లకొడుకులకుంఁగాఁ దమకొడుకుల విడుచు దుర్బు
ద్ధులునుం గలరె యిది లోకాచారవిరుద్ధంబు మఱి భీమసేనుఁడు మీకు విడువందగియెడికొడుకే.

సీతా కల్పవృక్షం

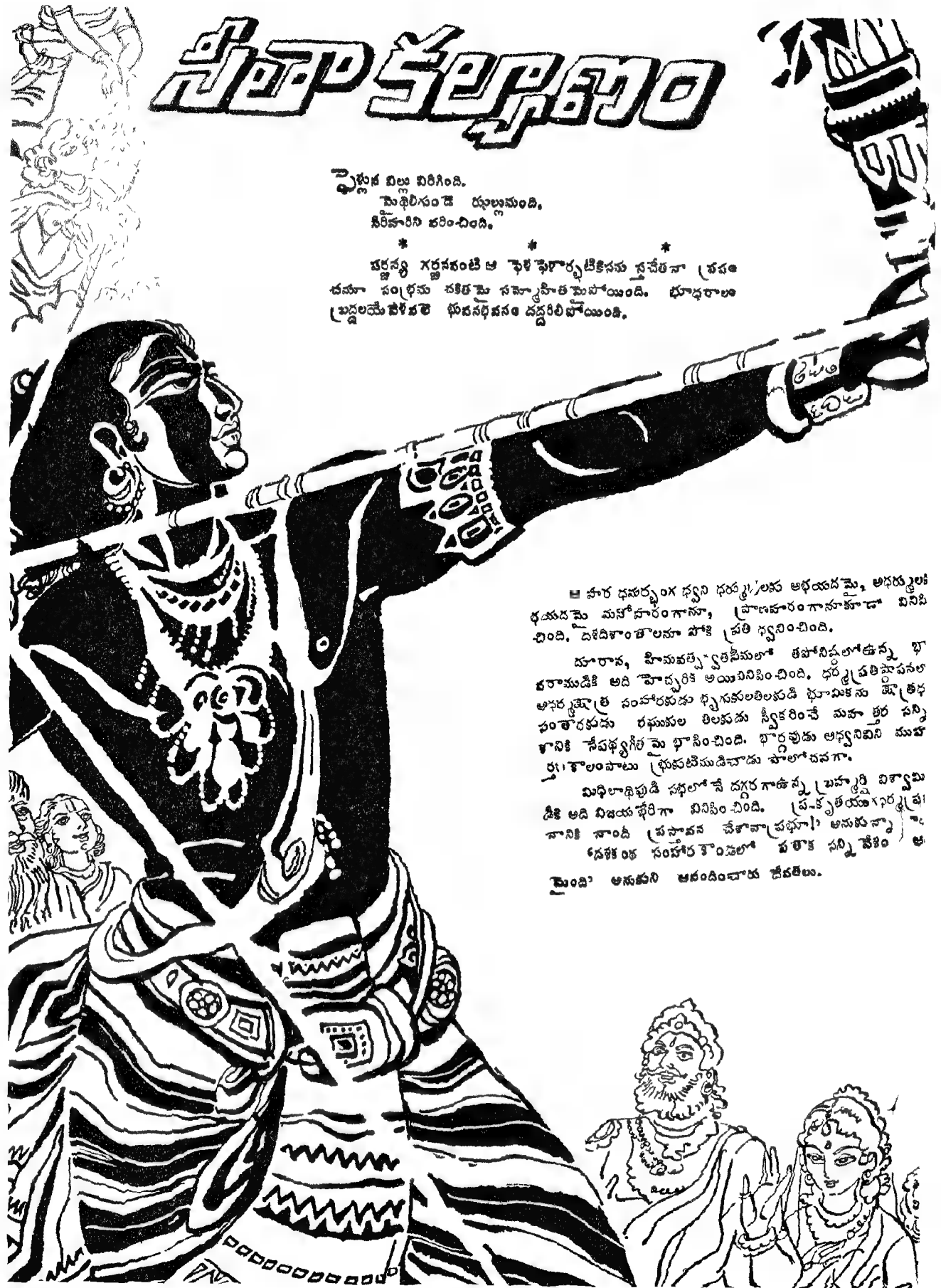
పైభువ విలు విరిగింది.
మెట్టిలిగుండె రుల్లుమంది.
నీరిహరిని వరించింది.

* * *
పరస్పర గర్జనవంటి ఆ కెళ్ళెభార్యటికినను నుచేతనా ప్రపంచమా సంభవ నకితమే సహ్యాహితమేమోయింది. భూధరాల బద్దలయే నకితమే భువనభవనం దద్దరిలిపోయింది.

ఆ హర భార్యంగ ధ్వని ధర్మ్యలను అభయదమై, అధర్మ్యల భయదమై మహోహరంగానూ, ప్రాణహరంగానూకూడా వినిపించింది. దిగ్దిశాంతాలనూ పోక ప్రతి ధ్వనించింది.

మారాన, హిమవత్స్వతపైములో తపోనిష్ఠలోఉన్న భావరాముడికి అది హెచ్చరిక అయినిపించింది. ధర్మప్రతిష్ఠాపనల అధర్మమైత్ర సంహారకుడు భృగుకులతలకుడి భూమికను మైత్రధ సంతారకుడు రఘుకుల తలకుడు స్వీకరించే మహా తీర శానికి శేషభ్యగీల మై భాసించింది. భార్యవుడు అధ్వనివిని ముహూర్తకాలంపాటు భ్రుకుటిముడిచాడు పాలోచనగా.

మిథిలాధిపుడి సభలోనే దగ్గరగాఉన్న బ్రహ్మగిరి విశ్వామిడికి అది విజయభేరిగా వినిపించింది. ప్రకృతయోగగర్భప్రాణానికి శాందీ ప్రసాదన చేశావాప్రభూ! అనుకున్నా ఆ సభకంఠ సంహారకౌంఠలో పరాక సన్నివేశం ఆ మైంది అనుకుని ఆనందించాడు జీవతీలు.

“మా అన్న!” అనుకున్నాడు లక్ష్మణుడు సగర్వంగా.

“నా ప్రతిజ్ఞ చెలింది. భగవంతుడే నాకు అలవాటున్నాడు” అనుకున్నాడు రాజర్షి జనకుడు తృప్తిగా, సగర్వంగా.

నిలమేఘ శ్యామడు రాముడు, తాను విరచిప విల్వను సగౌరవంగా కేరికమీద వుంచి,

సోగసు, నిలచెట్టి దక్షిణ పాదాంగస్తానికదన్ను పెట్టి వంచి. క్రుత్తిలో రైతాకు ఎక్కించడంలో ఒడుపు, సౌలభ్యం, బాణం ఆరోపించడంలో మెలకువ వారిని ఆకర్షించే లాగబోవడంలో చూపిన అంగవిన్యాసం సమ్యాపనకరంగా తోచాయి. అవలీలగా మానుచు గ్రహాడుగా గోచరించాడు—
‘ఈయన మా అన్నగారు’ అనుకున్నాడు లక్ష్మణుడు.

శివధనుర్బంగ గర్జనను విందిన జయభూమితో లక్ష్మణుడు ప్రకృతంలో వచ్చాడు. దముకులానికి, రాముడికి, మిథిలాపరికి, మైథిలికి జయాలనూ కుభాలనూ ఆకాంక్షిస్తూ వారిని క్రిందా అప్పడే తెప్పరిన సభికులు చేతున్న జయధ్వజాలతో వార్షధ్వజాలతో దిక్కులు పిక్కటిలుకున్నాయి. శివుడివిలు విరచిన ఈ నలటివాడి భువనను వందిమాగధులు ఆత్మహంగా అనర్థంగా గానం చేస్తున్నారు.. లక్ష్మణుడు సగర్వంగా సభనంతా కలయజుకాడు...

ఎదుట జనకరాజు ఆత్మహంతో ఆ ద్వింగి బోతూ ‘రామా! ఇటు రా నాయనా’ అన్నాడు. తాను ఒక మెట్టు దిగుతూ.

విశ్వామిత్ర సమేతుడై రఘురాముడు ఒక అడుగు ముందుకు వెళ్లేవరకూ మరోసారి వార్షధ్వజాలు చెలరేగాయి. జరగబోతున్న

దేమిటో అందరికీ తెలుసు. జరగబోతున్నది అందరికీ ఆనందకరమైనదనికూడా అందరికీ తెలుసు. మనసులో పడేపడే అనుకొంటున్న ఆమంచి మాట, అనవలసినమనిషి నోట రాగా చెవులారా వినాలని అంతా చంద్రుడికోసం చాతక పక్షులలా ఎదురు చూస్తున్నారు.

గురువుకునమస్కరించినిలచాడు.
‘కల్యాణమస్తు. (లోక) కల్యాణమస్తు’ అన్నాడు గురువర్ణుడు విశ్వామిత్రుడి.
అన్న బలాన్ని తానెరిగినా, కన్నులారా మనోహర హరధనుర్బంగ దృశ్యాన్ని చూచి ముగ్ధుడు కాకుండావుండలేక బోయాడు లక్ష్మణుడు. విల్వను చేపట్ట బోవడంలో

★ నీ తా క ల్యా ణం ★

జనకమహర్షి అంజలి ఘటించాడు. 'పూజ్య విశ్వామిత్రమహర్షి! మీ శిష్యుడు, నా అనుంగుడు త్రునిపుత్రుడై అయిన ఈ దశరథ రాముని పరాక్రమాన్ని కన్నులారా చూచి ననందించాను. అసంభవము అసాధ్యము అనుకున్న ఈ రుద్రధనుర్బంగం మేము పోషించినంత అగృహతంగా జరిగింది. నాకు ఏమి? ప్రాణమైన సీతను విర్యసల్ప ప్రతిఫలంగా ఇవ్వ సంకల్పించాను. ఇప్పుడు ఈ విధంగా దాశరథిని భర్తగా పొందుతున్న మాజానకి, విదేహ వంశానికి కీర్తిపతిషలు సమకూర్చుతున్నది. ఓమహర్షి! ఈ పురుషోత్తముడు రామచంద్రుడికి నేను నా కుమార్తె, సుగుణాలపేటి సీతావధూటిని కన్యాదానం చేయ సంకల్పించాను" అంటూ జానకిని దగ్గరకు తీసుకుని జలకలకం అందుకో బోయాడు జనకమహర్షి.

హరధ్వాలలతో మంగళగానాలతో సభ మారోగ్ధిగింది.

రామచంద్రుడు ఒక్కమారు విశ్వామిత్ర మహర్షి వంకచూచి వినయంగా తలవంచు కొన్నాడు.

"మా తండ్రిగారి అనుమతిలేనిదే పాణి గ్రహణం సంభావ్యంకాదు గదా" అన్నాయి ఆరాముడి మాపులు.

"ఓహో. ఈ ఆనందోద్యమ సమయం లో కూడా ఎంతటి సిమితమయ్యా నీకు" అంది మహూర్తకాలం పాటు సౌమిత్ర వదనంలో తొంగిచూచిన గౌరవ భావరేఖ.

"అది న్యాయమే. అవశ్యకరణీయమే" అని ఆమోదించింది గురు.

పరంగిల్లాల ప్రభువు, జనకరాజుకి రామహృదయం అవగతమైంది జనకసుతిష్ఠిత కూడా ఈ ధర్మాన్ని గ్రహించిందని, ఆమె వెంపలకంపుల వెలుగులోనే అధరాగాన లీలగా గోచరించి మాయమైన మందహాస

రేఖను చూచి రాముడు అవలీలగా గ్రహించాడు.

సభలో హరధ్వాలలు సిమితపడేవరకు ఈ కర్తవ్య నిదాన, నిర్ణయాలు జరిగి పోయాయి.

* * *

"—కావున ఓ బ్రహ్మజ్ఞానసంపన్నుడా! ఈ కుభవ ర్తమానాన్ని దశరథమహారాజుకు అందిజేసి వారిని ఆహ్వానించడానికే నా మంత్రులను అయోధ్యకు పంప సంకల్పించాను. ఇందుకు తాము అనుమతించవలెను" అన్నాడు జనకమహర్షి.

* * *

జనకన్యపతి పురోహితుడు శతానందుడు దారి చూపగా విశ్వామిత్రుడు, రామ చంద్రుడు, ఆవెనుక సౌమిత్రి విడిదికి బయలు దేరారు.

ఈసారి దారి వేరు.

తాము మిథిలానగరం వచ్చినవేళ జనకమహర్షి యాగశాలలో వున్నాడు. ఆహూతులతో నగరం కోలాహలంగా ఉంది. రథాలతో వీధులన్నీ నిండివున్నాయి.

"మహర్షి మనకు ప్రశాంతమైనస్థలంలో నివాసాన్ని చూడండి" అని తిమ్మడు కోరాడు.

విశ్వామిత్రుడు చూసిన బసలో విడిది చేసినవేళ, తాము శివ ధనుస్సును చూడ వచ్చిన, మరీదీరు రామమాధులు.

"ఆ నల వివాహే విలువించిన రాముడట." అంటున్నారు ఏవరో...

■ "తాళ్ళు మొత్తం నలుగురన్న సమృలు... రాముడివంట ఉన్న తేజోవంతుడే"

"వందిమాగదుల స్తుతి పారాలు ఇవాళ శ్రుతి మధురంగా, అతి సహజంగా విని పించాయి సుమీ"

"దాదాపు అతిశయోక్తులు దొరకక అవస్థ

పడారట. ఎంత చెప్పినా వాళ్ళకే తృప్తి లేదనుకున్నారు ఇందాక."

"విశ్వామిత్ర మహర్షి వీళ్ళని వెంట బెట్టుకు వచ్చాడు. ధనుర్వేదం అంతా ఉప దేశించాడట."

"అయ్యా వందిగారూ—ఇందాక మీరు గానం చేసినపుడు రాముడి పేదతో ప్రాస వేసిన మిగతా మూడు మాటలూ ఏమిటండీ—"

"అలా వెళ్ళవయ్యా. వెళ్ళి ఆయన ఎడట నిలబడ. మాటలు వాటంటట అనే వస్తాయి. ధారాళమైన కవితాశక్తి అబ్బుతుంది.."

"శతానందులవారి తల్లి అహల్యాదేవికి శాప విముక్తి ప్రసాదించిన రామ పాదాలు అపే. నమస్కరించు నాయనా! నమస్కరించు..."

ఈమాట విన్నపుడు రామపాద మహిమ వల సంభవించిన ఒక రమణీయ సన్నివేశం లక్ష్మీణుడి మనసులో మెదసింది.

అహల్యా గౌతమ మహారులవద్ద సెలవు తీసుకొని, మిథిలకు ప్రయాణం కోసం సాగినూ ఉండగా గంగీనదీ తీరాన తామంతా విశ్రేమించారు. మరునాడు ఉదయం నదిని దాటడానికి పడవ ఎక్కబోయేవేళ ఈ రామ పాదమే పేచీ తెచ్చిపెట్టింది. పడవవాడు ఒక్క నమస్కారం పెట్టి వెళ్ళిపోబోయాడు.

"ఏమయ్యా గంగ దాటించవా" అన్నారు విశ్వామిత్రుల వారు.

స్వామీ, మీవంట ఉన్న ఆ నల నాయన పాదధూళి సోకితే రాళ్ళు అడచాళ్ళుగా మారు తున్నట్టు విన్నాను బాబూ! నాకున్నదల్లా ఒక పే పడవ. ఇప్పుడాయన కాలు మోప గానే అది ఇంకో అడవిగా మారి పోతే నాగతేం కాను?—నన్ను దయచూడండి" అన్నాడా పడవవాడు గడగడ వడవతూ.

అందరికీ నవ్వు వచ్చింది. "భయపడ కయ్యా! అలాటిదేమీ జరగదులే" అన్నాడు అన్నగారు నెమ్మదిగా నవ్వుతూ....

"అదుగో తనలో తను నవ్వుకుంటున్నాడే.. అందగాడు. ఆయన లక్ష్మీణుడు. సుమిత్రాదేవి కుమారుడు."

"అపర విష్ణువులా ఉన్న ఆ చిన్నవాడికి ఊర్విశాదేవినిచ్చి పెళ్ళి చేస్తేనో—"

జనవాణి విని ఆనందిస్తున్న సౌమిత్రి ఉలికిపడి, మిట్టాచూసి తలవంచుకుని అడుగు చురుకుగా వేసి అన్నకు దగ్గరగా వెళ్ళాడు.

అన్ని కక్ష్యలూ దాటి, సింహ ద్వారం సమాపించే సరికి రథం ఆయత్రిం అయిఉంది. అక్కడ రామ దర్శనం కోసం వేచి ఉన్న వేలాది జనులు జయధ్వాలలు చేశారు.

రాముడు అందరికీ సమస్కరించి రథం ఎక్కాడు.

(54 వ పేజి చూడండి)

PAKCO పాకో స్టో-స్పిడ్, కోల్డ్ డ్రైఫ్ట్ లిగ్ | కూడితయిల్ ఇంజనులు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు —

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన నడక
- * చిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును

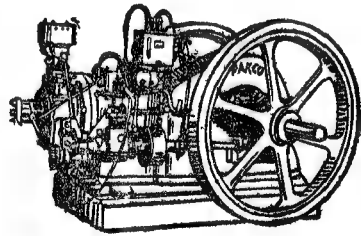
* బాస్కెట్ బ్యూయల్, ఇంజక్ట్ పకరీరములు

మద్రాసు రాష్ట్రం, ఆంధ్ర, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కోచ్చిన్, హైదరాబాద్

K. S. SHIVJI & CO.,
(Estd, 1903)

రాష్ట్రములకు ఏజెంట్లు:

Grams "LAMP" Phone 3617 పోస్టు బాక్స్ నెం. 5, 178-79 బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు-1.

కలదానందం

నాళిచెర్వు అన్నాజీరావు

కలదానందం ! కలదానందం !

కృష్ణుని మురళీగానములో.

వెన్నెలతేనెల దొన్నెలలో,
కనునన్నల మెలగెడు కన్నెలలో,
మున్నెన్నడు నెరుగని మురిపెములో,
మునివంద్యుని ముఖపద్మములో

కలదానందం ! కలదానందం !

కృష్ణుని మురళీగానములో.

శిఖిలోనుంచిన పింఛములో
శిఖి జాట్టిన పరిమళపుష్పములో
ముఖపద్మపు కస్తూరి తిలకములో
సుఖమగు సుందర దృశ్యములో

కలదానందం కలదానందం

కృష్ణుని మురళీగానములో.

కంఠసీమ గల హారములో,
కట్టిన పచ్చని పుట్టములో,
మొల బంగారు ఒడ్డాణములో,
కాళ్ళగజ్జయల నాదములో,

కలదానందం కలదానందం !

కృష్ణుని మురళీగానములో.

మూడువంపులుగ నిలుచుటలో,
మురళిని కేలను చాల్చుటలో,
మువ్వల రవళులు కలియుటలో,
వేణుమనోహరగానములో

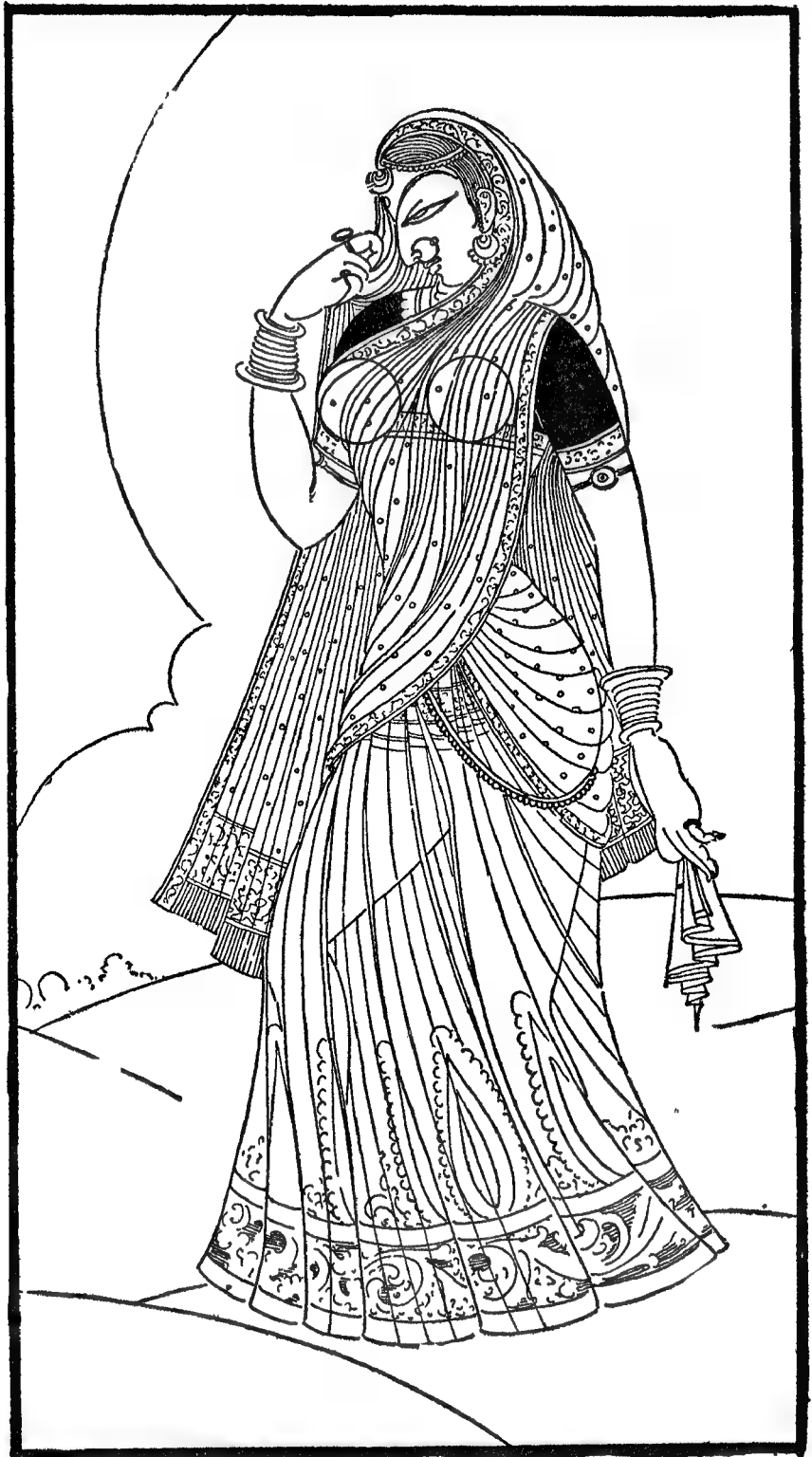
కలదానందం ! కలదానందం !

కృష్ణుని మురళీగానములో.

బృందావన ప్రకృతిదృశ్యములో
గోబృందము పచ్చిక మేయుటలో
గోపాంగనబృందము మధ్యములో
గోపాలుని రాసక్రీడలలో

కలదానందం ! కలదానందం !

కృష్ణుని మురళీగానములో.

అ చి సా రి క

చిత్రం : బి. ఎమ్. కొండాచారి-బళ్ళారి

నక్షత్ర ఫలితాలు

[22-4-59 మొదలు 28-4-59 వరకు]

గ్రహస్థితి.

బు	శ	కు	మ
	కన్య, తుల, వృశ్చిము, ధనస్సులలో చంద్రుడు		
శ	గు		రా

* ఆశ్విని [చూ, చే, చో, లా] *

ఈ వారము మీకు కార్య భారము ఎక్కువ. రాబడి తక్కువ. గృహోపసరములు తీరక కలతలు. ఆరోగ్యము చెడుచున్న నూచ నలు కనబడగానే ఔషధ చికిత్స పొంద డమే కాకుండా గ్రహరాశి నరవిశి శాంతి చెయించుట మేలు. ఉద్యోగస్థులకు కొత్త సమస్యలు. వర్తకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. 24, 25, 26 పితృవర్గ సహాయము, కార్యలాభము, ప్రయాణము 27 రాజకీయవాగులకు ఆందోళన, అధిక ఖర్చులు. 28 అనారోగ్యము.

* భరణి [లీ, లూ, లే, లో] *

ఈ వారము మీకు మొదటి నిరాశగా వున్నా మిశ్రసహాయమువల్ల కార్యలాభము. పొందుతారు. ధనలోపమువల్ల ఆందోళన. ఉద్యోగస్థులకు ఏమంత బాగుండదు. విద్యార్థులకు బద్ధకమువల్ల చదువుసాగదు. ఆవుల ఆరోగ్యము ఆందోళన కలిగిస్తుంది. వారములో అవయోగములున్నా మిత్రసహాయము, కార్యసిద్ధి, విదేశీయుల పరిచయము, విచిత్రవస్తుసంపాదనవంటి కుభయోగము కూడా వుంటాయి.

* కృత్తిక [ఆ, ఈ, ఊ, ఏ] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము. కార్యచరణలో ఆటంకములు కలుగుతాయి. మీ బుద్ధి బలము నుపయోగించి ప్రయత్నించినా కార్యసిద్ధి వుండదు. చేతికి వచ్చేబట్టు అవసరములకు సరిపోక ఇబ్బందిచే అశాంతిగా వుంటుంది. దూరమందున్న ఆత్మీయు

లకు అనారోగ్యముగా వుందని తెలిసి వ్యథ పడతారు. అయిననూ దేవానుగ్రహముచే అన్నీ సరిపడతాయనే మనోధైర్యముతో వుంటారు. ఉద్యోగస్థులకు అసీమితము. వర్తకులకు ఆందోళన. నిలకడలేని స్థితి, ప్రయాణము, 25, 26 నష్టద్రవ్యప్రాప్తి, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము దేవతాదర్శనము వింతలను చూచుట 27 ఆరోగ్యచింత.

* రోహిణి [ఓ, వా, వీ, వూ] *

ఈవారము అనుకున్నట్లుగా డబ్బు చేతికి రాకపోవుటచేతను, అధిక ఖర్చులచేతను అశాంతి కలుగుతుంది. కొద్దివ్యవహారాలు కొంతవరకు అనుకూలీ ప్రతి ఉద్యోగస్థులకు అధికాదుల తొందరలు. వర్తకులకు

బి. నరసింగరావు

అశాంతి. భార్యకు ఆరోగ్యము బాగుండదు. వ్యవహారముల పరిష్కారములో దుష్ప్రతిభతో వివాదము. విద్యార్థులకు చదువుపై అనాసక్తి. 25, 26 ధనాభిము, 27 కార్య భారము త్రిప్పట. కార్యసిద్ధి. 28 వివాదములు, భార్య అనారోగ్యము.

* మృగశిర [వే, వో, కా, కి] *

తలకుమించిన పనులు మీదవేసుకొని, కార్యసాధన అవసరమిట్టికి నిరుత్సాహపడక పట్టుదలతో ప్రయత్నించి తుదకు ఫలమును పొందుతారు. సోదరసహాయము కొంత అనుకూలత కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగస్థులకు అధికారుల చురుకుమాటలచే మనోవ్యథ కలుగుతుంది. అవసరాలు తీరనందున ఇంట్లో అశాంతి, ప్రమాదములవల్ల గాయములు కలుగవచ్చును. రసాయనిక పదార్థములు, ఎరువులు వ్యాపారస్థులకు, గనుల యజమానులకు లాభము. 24, 25 కార్యభారము, ఆటంకములు 26, 27 సోదరసహాయము, కార్యలాభము. 28 ప్రమాద నూచన.

* ఆర్ద్ర [కూ, ఖ, జ, ఛ] *

ఈవారము మీకు యోగకాలము, బంధు సహాయము, అధికారుల సహాయము కలుగుట చేత ను ఆటంకములను, గడిచి కార్యలాభము పొందుతారు. ఆదాయము

వృద్ధిఅగును. కవులు నూతన రచనలు చేస్తారు. బంధువుల క్షేమవార్త తెలిసి సంతోషిస్తారు. విద్యార్థులకు ఉత్సాహముగా వుంటుంది. గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, శిల్పిలకు, చిత్రకారులకు, నటి నటులకు మేలు కాలము.

* పునర్వసు [కే, కో, హా, హీ] *

ఈ వారము మీకు మంచి భాగ్య యోగ్యము. అనుకున్న డబ్బు చేతికివస్తుంది. ఇబ్బందులు తీరుతాయి. దావాలలో గెలుపు పొందుతారు. పిల్లల బాగుకొరకుచేసే ప్రయత్నాలు ఫలిస్తాయి. విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగుతుంది. న్యాయ సాన ఉద్యోగస్థులకు, న్యాయవాదులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

* పుష్యమి [హూ, హే, హో, డా] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకము ధన యోగం వుంటుంది. సంగీతసభలు కవిత్వాగోష్ఠి వంటి వినోదాలలోపాల్గొని మృగాన్నభోజనము వెండిపాత్రలలో చేస్తారు. శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూలు, బట్టలు, బియ్యము- పండిత రీతులకు లాభము. విద్యార్థులు ఉత్సాహముగా చదువుకుంటారు. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటి నటులకు మేలుగా వుంటుంది.

* ఆశ్లేష [డీ, డూ, డే, డో] *

ఈవారము యోగదాయకము వుంటుంది. అసంపూర్తిగా వుండిపోయిన పనులు లాభకరముగా ముగుస్తవి. శుభపుణ్యకార్యాలలో పాల్గొంటారు. నూతన గృహనిర్మాణమునకు ప్రయత్నిస్తారు. ఉద్యోగస్థుల హోదా పెరుగుతుంది. వర్తకులకు విలువగల వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో ఎక్కువ లాభము. వారముంతా శుభయోగములతో కూడివున్నా కుటుంబ కలహముచే ఆందోళన కలుగుతుంది. వారముంతా కుటుంబములో మిత్రులతో విందు వినోదము.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే.] *

ఈ వారము రాబడి తక్కువ. కార్య భారం ఎక్కువ. గృహోపసరములు తీరక స్పర్ధలు వస్తవి. అనారోగ్య నూచనలు కనపడగానే ఔషధచికిత్స పొందడము రవిశి శాంతిచేయడం మంచిది. ఉద్యోగస్థులకు కొత్త సమస్యలు. వర్తకులకు ఆందోళన. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. వారముంతా భయాందోళనలతో కూడివున్నా పితృవర్గమునుండి సహాయము. కార్యలాభము కలుగుతవి.

కొద్ది సన్లైట్ చాలా బట్టలను ఉతికింది -అట్లు చేసినట్టిది ధాని అధిక నురగ

చిన్ని చేతులకు పెద్ద కృపి: అంత పెద్ద బట్టల దొంతరను, దుప్పట్లు, తువ్వళ్లు—రాద, నుద, వాలన్నిటిని ఇత్తి చేయించా అమ్మకు సాయపడుచున్నారు.

ఎన్నో బట్టలు—అయినా అమ్మ వాటిని ఎంతో కొద్ది సబ్బుతోనే ఉతికింది. సహజంగా సన్లైట్ తో. అది బాధకుండానే మరికినంతయు తొలగించివేస్తుంది! మీ బట్టలుతుక్కొనుటకు సన్లైట్ సబ్బును వాడండి!

సన్లైట్ సబ్బు బట్టలను తెల్లగాను కాంతిగాను ఉతుకును.

తె. 263-X52 TL

హిందూస్తాన్ లిమిటెడ్ లిమిటెడ్ వారి ఉత్పత్తి.

న క్ష త్త ప లి తా లు

* పూర్వఫలుణి (పుబ్బ) *

(మో, టా, టీ, టూ)

ఈ వారము మొదట్లో నిరాశగావున్నా మిత్రసహాయమువల ఆందోళన తీరుతుంది. యింట్లోవున్న వారి ఆరోగ్యమువల ఆశాంతి కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు స్వల్ప అనుకూలత. వర్తకులకు వారాంతమున లాభము.

వారముంతా ఉండేకముతో ఉంటుంది. విదేశీయుల పరిచయము, అపురూపవస్తు సంపాదన కలుగుతుంది. 27 న అధిక ఖర్చులు, మనోవ్యథ.

* ఉత్తరఫలుణి (ఉత్తర) *

(ఛే, టో, పా, పీ)

ఈ వారము ఆశించిన సహాయము లభించక, అవసరములు తీరక, ఆందోళన కలుగుతుంది. అయినప్పటికీ దైవానుగ్రహమువల కష్టములు గడిచి కార్యసిద్ధి పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు అధికారల అనాదరణ, వర్తకులకు చాంచల్యము. పుణ్యపురుషుల సాంగత్యమువలన మనోవికాసము కలుగుతుంది. వారముంతా ఆశాంతిగావున్నా నష్టద్రవ్య లాభము పొందుతారు. 28 న అధిక ఖర్చులు.

* మాస్త [హా, ష, ణ, ర] *

ఈ వారము అనుకూలతన్నా ప్రతికూలత యొక్కవ. ఇచ్చిపుచ్చుకు నేపటవివాదములు వచ్చి మనోవ్యథ కలుగుతుంది. కొద్ది వ్యవహారములు అనుకూలించినా, అమిత ఖర్చులవల ఆసంతోషముండదు. భార్యకు అనారోగ్యముకలిగే నూచనలున్నవి. మినుములు, కొర్రలు, రాగులు, ఉప్పు, నూపులు, నూనె వ్యాపారస్తులకు లాభయోగము. ఇతరజాతులవల గౌరవము కలుగుతుంది. 27 న బంధువులరాక అధిక ఖర్చులు.

* చిత్త [వే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా యత్నికార్యాలకి అటంకము కలుగుతూనే వుంటుంది. అయినప్పటికీ పట్టుదలవల కార్యలాభము పొందుతారు. సోదర సహాయమువల ఒడిదుడుకులు సర్దుకుంటాయి. దెబ్బలుతిగితే ప్రమాదములు జాగ్రత్తల తప్పవచ్చు. గనుల యజమానులకు, లోహ, ఖనిజ, వ్యాపారకులకు, ధూన్యాములకు కష్టముతోగూడిన లాభము. పోలీసు శాఖ ఉద్యోగిస్తులకు మేలుకాలము. 28 న ప్రమాదనూచన.

* స్వాతి [దూ, రే, రో, తా] *

ఈ వారము మీ యోగదాయకము. ప్రయత్నించిన వపసులు నెరవేరుతవి. ధన లాభము కలుగుతుంది. ఈశాన్యదిక్కునుండి శ్రేయసమాచారము తెలుసుంది. శుభ కార్యాలలో పాల్గొంటారు. బంధుదర్శనము, గణిత జ్యోతిషశాస్త్ర చర్చలు జరుగుతాయి. ప్రతి, దూది, నూలు, బట్టలు, ఇత్తడి,ంచువర్తకు

ఈవారము ధరలు:

నూలు, వస్త్రములు :- సమస్థాయిలో వుండును.

నూనెదినసులు:- స్వల్పముగా పెరిగే నూచనలున్నవి.

ఆహారధాన్యములు :- స్వల్పముగా పెరుగును.

తెలము, పంచదార:- మార్పులేదు. చింతపండు:-మందముగా వుండును. పప్పుదినసులు :- తగ్గుదలలో వుండును. వెండి :- స్వల్పతేడాలో వుండును.

బంగారం:-స్వల్పతేడాలోవుండును.

జన్మనక్షత్రమును బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారివారి పేర ననుసరించి) పేరు మొదటియక్షరమును బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణానకు పేరునకు మృగశిర, హృష్ణానకు పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్తియును, శ్రీపాలకుడను పేరునకు హస్తయును, భీముడు, భైరవుడు అనే పేరుకు పూర్వాషాఢయునూ చూచుకొనునది.

లకు లాభదాయకము. కవులకు, శిల్పులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. 27 న అధిక ఖర్చులు.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

ఈ వారము మీకు శుభయోగము. ఆశించినట్లు చేతికవస్తుంది. ఇంట్లో శుభ కార్యాలు జరుగుతవి. పుణ్యకార్యాలవల ప్రభుత్వసన్మానము, వైద్యజ్యోతిష శాస్త్రములపట్టి ప్రసంగాలు జరుగుతవి. విద్యార్థులు నూతనాంశాలు నేర్చుకుంటారు. న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు మేలుగావున్నా కొంత ఆందోళన కూడా వుంటుంది. బిల్లల అభివృద్ధికి కొన్ని యోర్పాట్లు చేస్తారు.

* అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే] *

ఈ వారము మీరు తలపెట్టిన కార్యములలో జయము పొందుతారు. వెండిపాత్రలో మృష్టాన్న భోజనము బంధు మిత్రులతో చేస్తారు. విరోధములలో పాల్గొంటారు. విద్యార్థులకు చదువు ఉత్సాహముగా సాగుతుంది. ప్రతి, దూది, నూలు, బట్టలు, వెండి, విద్యుదుద్రవపదార్థజనిత వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు లాభదాయకము. కవులకు, గాయకులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము. 28 న అధిక ఖర్చులు.

* జ్యేష్ఠ [నో, యా, యా, యూ] *

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. ధాన్యవృద్ధి కలుగుతుంది. వివాహాది శుభకా

త ర చు గ మూత్ర విసర్జన

తరచుగా మాత్రము వెలువడు మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనదివ్యాము శరీరాన్ని గుర్తించే మేళాకుండా యా వ్యాధి, తనబంధంలో దిక్కిన వారిని ఆరోజుకొర్రా మృత్యువుకు ఆనన్యమేయును. (నిద్రమదలో గాఢింక మానసిక శ్రమలకు యిదిగ్గిరించుండుట, నడుములో వొప్పి చూపు మాండ్లము, తొడల్లో తిమ్మరి, వరములంలహీనతలో యా వ్యాధి బొడచూపును. సైంకిజములతోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన దిక్కిత్య చేయించుకున్నచో అధికదాహం, ఆకలి గొంతు నోరు యెండుట, దురిందు, కాళ్ళలో పగుళ్ళు తొకంతగ్గడం శరీరమంతా పోట్లు, కీళ్ళ కొప్పులు, కంటిపోరలు. క్షయ, గడ్డలు రాని వుండ్లు, యిట్టి తియింకర బాధాకరమైన వ్యాధులు మెచ్చి వంధింపవచ్చును

"వీననీధారమ్" మాత్రం వాడి, అనేక వేలమంది తమబాధల నుండివివారణపొంది మృత్యుకరాళమునుండి రక్షించుకొని "వీననీధారమ్" గాఢీయ నిర్దుతులమీది, ప్రాచీన యూనానివైద్య నిదానవికారం అమూల్య ఓషధుల కావనదాముల, వ్యాధివి శరీరముల పారముతో తయారైనవి. "అమిత దాహం తగ్గి, వలమూడు మాత్రవిసర్జనచేయు అవసరము, 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు బాలాభాగము వివారణగును కొద్ది రోజులలోనే మీకు నగానికిచ్చిగ న్యస్తతి చేశారినట్లునించును "వీననీధారమ్" కొద్ది న్యయముతో ముఖముగా, తేలికగా నేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవిద్యము లేదు నిరాహారముతో నుండి అవసరంలేదు రోగులు వృష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరి కటికంబే యెక్కువరకాల ఆహారవిద్యములు తినికొనవచ్చును వివరములు గల ఇంగ్లీషు కరికత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా పంపించును

దర. 50 మాత్రం వీనా దు 6.75

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

లభించు స్థలము.

Venus Research Laboratory (A.P.W)

P O Box No 587, Calcutta.

ర్యాలలో పాల్గొంటాడు. ఇష్టకనుకూలము. పగోపకారంవల్ల కీర్తి కలుగుతుంది. విద్యార్థులకు చాలా ముఖ్యమైన చదువు సాగుతుంది. ఖరీదైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో మర్రకులు అమితలాభము పొందుతారు. వాహనయోగములు కలుగును. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు నటనటులకు యోగకాలము. 27 న కుటుంబ కలహము.

*** మూల [యే, యో, బా, బీ] ***

ఈ వారము కార్యభారము ఎక్కువ. వింతమాటలు వినుట, పరిక్రమమువల్ల ఘనత, ప్రయాణము, సహజములు వుండును. అకాల భోజనమువల్ల అనారోగ్య నూచనలు కనపడెగానే జాగ్రత్తపడుట మంచిది. ఉద్యోగస్థులకు స్వల్ప అనుకూలత. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగదు. రాజకీయవాదులకు వారముంతా అలజడితోపాటు అనుకూలత. 27 న అనారోగ్యం.

*** పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భ, డా] ***

ఈ వారము తిలపెట్టిన పనులు సేరవేరవు; అలస్యము కలుగుతుంది. వ రకులకు లాభము ఎక్కువ. ఆత్మీయుల ఆరోగ్యం చికాకు కలిగిస్తుంది. ఉద్యోగస్థులకు వన పర్యత ప్రారంభములకు. బదిలీఅయ్యే నూచన లున్నవి. రహస్యములను కనిపెట్టుటకు నియోగించబడుతారు వారముంతా చికాకుగావున్నా సారాంతములో మిత్ర సహాయము, విదేశీయుల పరిచయము. కార్యసిద్ధి జరుగును.

*** ఉత్తరాషాఢ | బే, బో, జా, జీ | ***

ఈ వారము ధనాభావము ఎక్కువ, ఎవరి సహాయంవల్ల కొస్యసాధన చేదా మనుకుంటారో వారివల్లనే ఆటంకములు కలుగుతవి. అయినా దేవబలంవల్ల క్రమేణా కార్యానుకూలత అవుతుంది. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము బాగుండును. ఉద్యోగస్థులకు ఒత్తిడి. వ రకులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు మంచి రోజులు కావు. వారముంతా వింత ఆందోళన వున్నా సాధు సజ్జనసాంగత్యము పుణ్యక్షేత్ర సంచారము. దేవతా దర్శనము వింతలను చూచుట, నష్టప్రదవ్యలాభము కలుగుతవి.

*** శ్రవణము | జూ, జే, జో, ఘా | ***

ఈ వారము అనుకూలత కన్న ప్రతికూలత ఎక్కువ. యత్ని కార్యములు శ్రమధిక్యముతో ఫల సుఖి. కోర్టు దావాలు అనుకూల సుఖి. పగోపకారానికి యత్ని పడి సాగక నిందలు పొందుతారు. భార్య ఆరోగ్యము సరిగా యుండును. ఇచ్చి పుచ్చుకొనే పట్ల వివాదములు. ఉద్యోగస్థులకు అధికారుల ఒత్తిడివున్నా తోటివారి సహకారము లభిస్తుంది. వ రకులకు వారముంతా నిరాశ. వారాంతమున లాభము. విద్యార్థులకు చదువు

బాగా సాగదు.

*** ధనిష్ఠ | గా, గీ, గూ, గే | ***

ఈ వారము ఎన్ని అవాంతిరములు వచ్చినా పట్టుదలతో ప్రయత్నించి కార్యలాభము పొందుతారు ఆశించిన ధనం సమయానికిందక అప్పుచేస్తారు. ఆత్మీయులవల నిందలపాలవుతారు. దెబ్బలుతిగితే ప్రమాదము జాగ్రత్తవల తప్పవచ్చును. గనుల యజమానులకు భూస్వాములకు ఇంజనీరింగు శాఖ ఉద్యోగులకు, రంగులు లోహపు సామానుల వ్యాపారులకు, కష్టముతో కూడినలాభము 28 న ప్రమాదం, భయం.

*** శతభిషం [గో, సా, సి, సూ] ***

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. బంధువుల సహాయముతోను అధికారుల సహాయముతోను ఆటంకములు గడిచి ఫలం పొందుతారు. ఆదాయము వృద్ధి అవుతుంది. వైద్య బోధిషకాస్త్ర ప్రసంగాలు చేస్తారు. ఈశాన్యదిక్కునుండి క్షేమము తెలుస్తుంది. విద్యార్థులకు మంచికాలము. కవులకు, శిల్పులకు, గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, నటనటులకు యోగకాలము. 24, 25 తేదీలలో ధనలాభము, కార్యసిద్ధి.

*** పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, దీ] ***

ఈ వారము మీకు యోగదాయకముగా వుంటుంది. ఆశించిన సామ్యు చేతికి వస్తుంది. నూతన కార్యములు ప్రారంభిస్తారు. కోర్టు దావాలలో కొంత అనుకూలత వుంటుంది. పండిత గోష్ఠి జరిపి విషయాలు తెలుసుకుంటారు

వారముంతా సుభయోగములున్నా కొంత ఆందోళనతో కూడి వుంటుంది ధనలాభము, పుస్త్రుల అభివృద్ధి, కార్యసిద్ధి. 27 న అధిక ఖర్చులు. విద్యార్థులకు చదివు బాగా సాగుతుంది. న్యాయవాదులకు, న్యాయస్థాన ఉద్యోగులకు, పండితులకు ఉపాధ్యాయులకు మేలుకాలము.

*** ఉత్తరాభాద్ర [దూ, శం, ఛా, ఛా] ***

ఈ వారము వినోదములలో పాల్గొనుట దగ్గి, క్షీర మధుర పదార్థ యుక్త భోజనము రజతిపాత్రలలో భుజించుట, తలచిన కార్యములలో జయము, నీటిమీద ప్రయాణము, తెల్లని వస్త్రములు కొనుట మొదలగు యోగములు కలుగును. ప్రతి, దూది, నూలు బట్టలు, వెండి, బియ్యము, ద్రవపదార్థముల క్రయవిక్రయములలో వ రకులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటనటులకు మేలుకాలము. వారాంతమున అధిక అంవోళన.

*** రెవతి దే, దో, చా, చీ] ***

ఈ వారము ధనధాన్యాభివృద్ధి, పశువృద్ధి, కృషిమూలకముగా లాభము, సహవాది సుభ కార్యములలో పాల్గొనుట, ఇష్టవస్తు లాభము, పగోపకారమువల్ల కీర్తి వంటి రాజయోగములు కలుగును. విద్యార్థులు వినోదములలో పాల్గొన్నా చదువు బాగా సాగుతుంది విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వ రకులకు రెట్టింపు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటనటులకు యోగకాలము స్త్రీలతోనూ, ఆవులతోనూ, విందువినోదము. 27 న కుటుంబ కలహము. ★

మిక్కిలి ఆదాయకరం!

కుటుంబం మొత్తానికీ ఒకే ఒక టాల్క్ పౌడర్

ప్రోటెక్స్

సర్వోపయోగమైన టాయిలెట్ పౌడర్

అందమైన పవ్
జయంట్ సైజో బోరును!

శ్రీరామ నవమి

బాబాలు అవిగోను

బాబాలు రార !

పాటలతో నన్నాయి

పిల్చె నదిగోర !

బాబాలు అవిగోను

పాపాయి రార !

పాలకీలో నీత,

రాము లరుగోర !

జనకుని కూతురూ

నీతమ్మ తల్లి !

దశరథుని పుత్రుడూ

రామయ్య తండ్రి !

శ్రీరామ చంద్రుండు

రీతమ్మ భర్త !

రామన్న తమ్ముడే

లక్ష్మన్న చిన్న !

నవమి నాడూ పుట్టె

శ్రీరామ భద్రుడూ !

నవమి కీడే యే మొ

వనవాస మొచ్చింది.

పదునాల్గు వర్షాలు

జానకీ రాముడూ

అడవిలో పడినారు

పడరాని పాట్లు !

రామ నామంబం తె

లెలుగు నాడంత-

నీశమ్మ పేరం తె

స్త్రీ లోకమంత-

ఉప్పొంగి పోతారు

ప్రేమతో, భక్తితో !

ఉత్సవాల్ చేస్తారు

బహు గొప్పవారు.

బాబాలు అవిగోను

పాపాయి రార !

పాలకీలో నీత,

రాము లరుగోర !

“ ఎ ల్లో ర ”

రామావతారంలోని రమాస్యం

ఒకనాడు కలహభోక్తయైన నారదుడు కైలాసముచేత తిరుగుతూ గంగానదిలో స్నానమాచరించి శుచియై ఒక సముచితప్రదేశంలో కూర్చుని 'శివోహం' అనే మంత్రము జపించుతూ తపస్సు చేస్తున్నాడు. రోజులు, మాసములు, సంవత్సరములు, స్థిరమైన తిరుగుతూ గడుస్తున్నాయి.

నారద తపోవిధానము విన్నదేవేంద్రుడు 'అహ! నారదునకు కూడా స్వర్గాధిపత్యమునకై కోరిక పుట్టింది కాబోలు. లేకపోతే నారదుడింతకాలము తపస్సు చేస్తాడా? నేనిట్లే ఊరుకున్నట్లయితే నారదుడు తన తపోబలముతో స్వర్గము నాక్రమించి నన్ను పదభ్రష్టుని చేయకుండా ఉంటాడా? కనుక యెట్లాగయినా యీతని తపస్సు భంగం చేయాలి,' అని తలచి వెంటనే మన్మథుని రావించాడు. ఎట్లయినా నారదుని తపస్సు భంగముగావించాలనీ చెప్పి మన్మథుని పంపించాడు.

మన్మథుడు వనంతుడు మున్నగు మిత్ర బృందముతోను, భార్యయగు రతీదేవితోను, బయలుదేరి తపస్సు చేస్తున్న నారదుని సమీపించి తన వద్ద ఉన్న అస్త్రములనన్నిటిని నారదునిపై ప్రయోగించాడు. కాని నారదుడు కొంచమైనా చలించలేదు. మన్మథుడు తన ఓటమికి తానే సిగ్గుపడి దేవేంద్రునివద్దకు వచ్చి నారదుని తపోభంగము చేయటం తనకు శక్యముకాదని చెప్పకున్నాడు.

నారదుడును చిరకాలము తపస్సు చేసి మన్మథుని కూడ జయించి సిద్ధిని పొందాననే గర్వంతో తన గొప్పతనమును త్రిమూర్తులకు తెలియచేయాలని బయలుదేరి ముందు కైలాసమునకుపోయి పరమశివునితో తన తపోవిధానము,

పి. లక్ష్మి

మన్మథునినయితము జయించిన తన గొప్పతనము చెప్పకున్నాడు.

భక్తజన వత్సలుడైన శివుడు నారదుని అహంభావమునకు జాలిపడి "ముసీంద్రా! నీ తపస్సునకు చాల మెచ్చుకున్నాను. కాని నీ యీ తపోవిధానము, మన్మథుని

జయించటం మున్నగు విషయాలు విష్ణుమూర్తితో చెప్పకునుమా! నీ శ్రేయస్సు కోరి నేను యింతగా చెబుతున్నాను," అని పలికాడు.

■ మాటలు నారదుడు లెక్కచేయక బ్రహ్మదేవుని కడకు పోయి అతిగర్వముతో మన్మథుని జయించిన తన తపోవిధానము గురించి చెప్పగా బ్రహ్మ 'నారదముసీంద్రా! ఈశ్వరానుగ్రహమున నీవు మన్మథుని జయించావు. అంతేగాని వేరొకటి గాదు. అంతమాత్రాన కులుకబోకు. గర్వ మెవరికీ తగదు. పరమశివుని ఆజ్ఞ లేనిదే పరమాణువు కూడ చలించదు. కనుక అంతా నాప్రజ్ఞే అని కులుకబోకు," అని

శ్రీ రామ పట్టాభిషేకం

[కంకర్ పిక్చర్ బొమ్మల ప్రదర్శనలోనిది]

వినితాంజలి

చిత్రకారుడు : ఆర్. ఎస్. శర్మ-పెడబల్లె

★రామావతారంలోని రహస్యం★

హితవు ఉపదేశించాడు. కాని అది పెడచెవిని బెట్టి నారదుడు సరాసరి వైకుంఠమునకు వెళ్లి శ్రీ మహా విష్ణువుతో మన్మథుని జయించిన తన తపోవిధానము గోరంతలు కొండం తలు చేసి వర్ణించుకున్నాడు. మహా విష్ణువు అది విని విని “ముసీంద్రా! మన్మథుడంత వానిని జయించి ఘోరతపస్సులో సిద్ధిపొందిన నీకు ఏ ఋషి సాటిరాడు” అని పోగి డాడు. నారదుడు మరింత పొంగి పోయి విష్ణువుతో “మహాత్మా! గుండెనిబ్బరముగలవారిని మన్మ

థుడుమాత్ర మేమి చేయగోడు? మన్మథుని కూడ జయించలేని వారు తపస్సున కుషక్రమించుటెందులకు? అయినా నావంటి వానికి మన్మథుని జయించటం ఏం గొప్ప?” అని అహంభావముతో ఇదంతా తన ప్రజ్ఞయే అనుకొని మాట్లాడాడు.

ఇది అంతా పరమశివుని మాయాజాలమని గ్రహించిన మహా విష్ణువు ముక్కుంటియిచ్చానుసార ముగా నారదుని గర్వమడచాలని తలచాడు.

తరువాత నారదుడు మన్మథుని

మాయాజాలమునకు లొంగిన త్రిమూర్తులు కూడా తనకు సాటి రారని గర్వించి పోతూండగా మార్గ మధ్యంలో ఒక్క-పట్టణం కన్పించింది. నారదుడు ఆ పట్టణం ప్రవేశించి శీలనిధి అను రాజు ఆ పట్టణము పరిపాలించుతున్నాడనీ, అతనికి శ్రీమతి అనే కూతురు కలదనీ, ఆమె కానాడు స్వయంవరమనీ, అంగకై అనేక దేశములనుండి రాజులు వస్తు న్నారనీ, తెలుసుకొని తానుకూడా రాజభవనమునకు వెళ్లాడు. శీలనిధి నారదుని రాక తెలుసుకుని యెదు రేగి నమస్కరించి నారదుని తీసు కుని వచ్చి అర్ఘ్య పాద్యాలతో పూజించి సింహాసనము మీద కూర్చుండ బెట్టి తన కూతుర్ని రావించి నారదునకు నమస్కరింప చేసి స్వయంవర వృత్తాంతము తెలియచేశాడు.

నవయావన సుందరాంగి, నానా విధాలంకార భూషితలయిన ఆరాజ కుమారిని చూచిన నారదుడు తనకు తెలియకనే మన్మథాశ్రుముంకు గురియై ఆ రాజుతో ‘మహారాజా! సర్వోత్తమంపన్న అయిన నీ బాలికకు మన్మథునిగన్న మహా విష్ణునే భర్త కాదగినవాడు’ అని చెప్పి మన్మథ ప్రేరితుడై, చలించిన చిత్తము కలవాడై, పరుగు పరుగున సభను విడిచి వైకుంఠమునకు వెళ్లి, విష్ణువుతో “మహాత్మా! శీలనిధి అనే మహారాజు కుమార్తె శ్రీమతి స్వయంవరము జరుగబోతోంది. నా మనస్సెందుకో ఆ కన్యవై లగ్న మయినది. ఆ సౌందర్యరాశిని వివాహమాడని జన్మకూడ ఒక జన్మమేనా? ఆ సుందరాంగిని చేబట్టకపోతే నేను బ్రతకటం కష్టం.

కాన ఆ స్వయంవరములో ■ నవ
మోహనాంగి నన్నే వరించి
నామెడలో పూలదండ వేయటానికై
నిన్నొక్క కోరిక కోరటానికి నేను
వచ్చాను. ఏమిటంటే నీ సుందరా
కారము నాకిచ్చినట్లయితే తప్పక
ఆ బాలనన్ను వరించుతుంది. కనుక
యీపుణ్యం కట్టకొని నన్ను కృతా
ర్థుని చేసి నన్నొక యింటివానిని
చెయ్యి" అని వేడుకొన్నాడు.

తన మాయాజాలములో అతి
నులుపుగా చిక్కుకున్న నారదుని
చూచి మహావిష్ణువు ఒక చిరునవ్వు
నవ్వి "నారదా! నీవంటి తపోధనుని
మాట కాదంటానా? నా సుందరా
కారము నీకు యిచ్చాను. ఇక పెళ్ళి
నీ పని నిర్విఘ్నముగా కొనసాగిం
చుకో" అని చెప్పాడు. తన శరీర
మంతా చూసుకొన్న నారదుడు
తన సౌందర్యమునకు తనలో తానే
మురుస్తూ ఆ కన్య తప్పక తన్నే పరి
స్తుడని ఆశతో బయలుదేరి తొంద
రగా స్వయంవరము జరుగుతున్న
చోటికి వచ్చి ఒక సింహాసనము
మీద కూర్చున్నాడు.

ఎందుకో స్వయంవరమునకు
వచ్చిన యితర రాజులందరూ నార
దుని చూచి ముసిముసినవ్వులు
నవ్వుకొంటున్నారు. తన సుందరా
కారము చూసి వారందరు యీర్ష్య
పడుతున్నారని నారదుడు తల
చాడుగాని నారదుని పరాభవించ
టానికి విష్ణువు శరీరమునకు సౌంద
ర్యము ఇచ్చి, ముఖము మాత్రము
కోతిముఖముగా ఉండేట్లు

ఈ సంచిక నుంచి కొత్త శిర్షిక రంగుల రాట్నం-1. వాల్ డిస్నీ

"ఏరోయ్, మన తుఫాన్ మెయిలు కొత్తకొత్తవన్నీ పెట్టు
కుంటున్నాడే? "

"ఆ, అదంతా హంగులే. వాడికి వెనకబడే వాల్లేవరుంటారు? "

చేశాడని పాపము నారదున కేమి
తెలుసు? ఇంతలో రాజకుమార్తె
పూలదండను తీసుకొని ఒక్కొక్క
రినే చూస్తూ బయలుదేరింది.

రాజకుమార్తె తనను నమీ
పించుతున్నకొలది తన సౌందర్యము
చూచి తననే తప్పక వరించు
తుందని నారదుడు 'ఇంకా చూస్తూ
వే? నాలాగటి భర్త నీకెన్ని జన్మ
లెత్తినా దొరకడు. ■ చేతిలోని
హారం కాస్తా నామెడలో వేసేయ్యి"

అన్నట్లుగా తన మెడను కాస్త
ముందుకు కూడా చాచాడు పాపం
నారదుడు. కోతిముఖం నారదుని
చూచి ముందు అసహ్యించుకొన్నా
అతని ఆతురతచూచి జాలిపడిన
రాజకుమార్తె ఒక్క చిరునవ్వు
ప్రసాదించి ముందుకు సాగింది.

నిరాశచెందిన నారదుడు తనవద్ద
వుండి రాజకుమార్తె ముందుకు సాగి
పోగానే కోపించి నభను విడిచి
బయటికి వచ్చాడు. కాని కాలు

రామావతారము

ముందుకు పడడం లేదు. రాజకుమార్తె జాలిపడి నవ్విన ఆ చిరునవ్వే వెయ్యివరహాలమూటగా తలుచుకుంటూ భవనంముందు ఆగేడు.

అంతా విష్ణుని మాయయే కనుక రాజకుమార్తె సామాన్య రాజకుమారుని వేషమున వచ్చిన మహావిష్ణువు మెడలో పూలుహారము వేసింది. విష్ణు వాకవ్యను తన పురమునకు మరొక దారిని తీసుకుపోయాడు.

నారదుని వలెనే నిరాశతో బయటకు వచ్చిన రాజకుమారులు నారదుని జూచి 'నీ కోరికెంతగానూ నీకు రాజకుమార్తె నిన్ను పరిస్థుండానే వచ్చావా?' అని హేళనచేశారు. అప్పుడు నారదునకు కోపమువచ్చి 'నన్ను వెక్కిరించారు కనుక మీరందరూ రాక్షసులై పుట్టండి' అని శపించి తన ముఖమును అద్దములో చూసుకొన్నాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు. కోపతాపములు రెండును ఏకమయ్యాయి. ఇదంతా ఆ మహావిష్ణువు చేసిన మోసమని గ్రహించి తిన్నగా విష్ణువుదగ్గరకు వెళ్ళి 'ఓరీ! మోసగాడా! నా బాధనీతో చెప్పకొని కాస్త సాయం చేయమని కోరినందుకు ఇదా నువ్వు

ప్రశాంత ప్రభాతం

ఫోటో : ఎన్. గిరిధర్

పండిత డి.గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతం

అర్రోగ్యానికి
బలానికి

అయ్యప్పదాత్రమం(ప్రైవేట్) అమిటెడ్
మదరాసు-17

చేశాడని. తుంటరీ! దాని ఘాము అని శాపమిచ్చాడు.

అనుభవించక నీకు తప్పదు. నా మనస్సును బాధపెట్టి నేను వరించిన స్త్రీని నీవు తీసుకొని వచ్చావు కనుక నీవును నరజన్మమెత్తి భార్యవియోగము పొంది మిక్కిలి బాధలు పడుతూ దుఃఖిస్తావు. అదిగాక ఏ వానరముఖము నాకిచ్చి పరాధవిం చావో ఆ వానరుల సహాయమే నీ అసహాయ స్థితిలో కావలసివస్తుంది."

ఇదంతా యీశ్వరేచ్ఛ అని తలచిన విష్ణువు విచారపడలేదు.

నారదుని శాపము అనుసరించి విష్ణువు రాముడై జన్మవెత్తి సీతా వియోగమును పొంది చివరకు వానరుల సహాయమున రావణుని సంహరించి సీతను తీసుకుని అయోధ్యకు తిరిగివచ్చాడు.

(గత సంచిక తరువాయి)

15

అకాశికామనం వచ్చేసరికిసోమయాజులు పార్వతి, వసుపతి, క్రొత్తిగా శిష్యుడైన పేరావధానులు, పండరీపురంనుండి పూనా, బొంబాయి, బృందావనం, ఆగ్రా, నాసిక్ ప్రయాణం, బీజపూర్, షోలా పూర్ల మీదుగా, ఢిల్లీ వెళ్ళి కాశీ చేరారు.

ఒక్కొక్కపట్టణం, పుణ్యక్షేత్రం చూసుంటే, ఓమె చరిత్రలు జ్ఞాపకం రావడంతో, మహాతుల కథలు కూడా వినడం సమకూడితే ఇప్పుడున్న శిథిలస్థితిలోని నిగూఢగంధీరతు మనస్సులు ఊగిపోయేవి. మహాభారతం, జయదేవ అష్టమధులు, రామాయణం, భగవద్గీత ఇవన్నీ తాదాత్మికమన నాలే అయ్యేయి తాత్కాలికంగా.

పూనాలో ఊరికంతా దర్శనం ఇచ్చేట్లు వున్న దుర్గగుడి, సింగపునడుంలా వున్న గోదావరితీర్థి, బృందావన రాసక్రీడ మందిరం, ఆ భూమిసీమలనుల మహాభవనాలు మర్చిపోలేనంతగా హృదయంలో హత్తుకుపోయేయి. ఆ చరిత్రలోని ఘట్టాలను బట్టి ఎంతగా ఆనాటి పరిస్థితులు ఊహిదా మన్నా అది శిక్షికి అతీతమైనట్లే అయ్యింది వాళ్ళకి.

ప్రత్యేకంగా, బీజపూరులో ఆ పెద్ద కట్టడంలో 'మహమ్మద్ ప్రవక్తవారి తల వెంట్రుక దాచబడింది' అని వినడం నవ్వు కలిపించింది. అటు ప్రతీ కబ్బం ఎనిమిదిసార్లు ప్రతిస్థానికుంటే చెవుల్నే నమ్మలేని ఆశ్చర్యమూ కలిగింది; గోరీ గుంబజ్ ను చూచిన తర్వాత.

హిందూదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వడానికి నిర్ణయించేసేమన్న వార్త ఆగ్రాలో వుండగా వాళ్ళకు తెలిసింది. ఆనాటి నేడు కలు, ఉత్సాహం చూస్తూ సోమయాజులు, అంతవరకూ ఈ హిందూజాతిఅంతా దాస్య శృంగారాలలో ఆంగ్లేయపరిపాలనక్రింద జీర్ణమైపోయింది, ఒక్క ఎముకలగూడే మిగిలింది, అంటే తన నమ్మకపోయేడు. అసలు ఈ రాజకీయజ్ఞానేలేదు. అది తెలియదు కూడాను ఏ సభలోనే నా కూర్చుంటే ఆజ్ఞాపకంలో వుండే నియంతృత్వం తెలుసు; అది నిలుపుకోవడం తెలుసు.

ఒకళ్ళను ఆదేశించడం, గదమాయించడం విద్యలో శాలువా వలె నేనుకుని కంకణాలు తొడుక్కుంటాం' అనేవాళ్ళను, పరీక్షించడం మాత్రం తెలుసు. అందులో లోతు పాతులు, గజకర్ణ గోకర్ణ విద్యలూ కరతలా మలకమే యాజులికి.

అప్పుడప్పుడు వచ్చే విద్యంకుడు వెంకట్రామయ్య చెప్పే గాంధీభక్త్యం, లేవదీసిన ఉద్యమాలు, చెసిస్క్రియలు ప్రభుత్వంపెట్టిన ప్రతిబంధకాలు, ఈ దాస్యవిముక్తి కొరకు పతే ఆవేదనా విననవ్వకునేవాడు. ఇప్పుడు అందులోని లోతు తెలిసవచ్చి నట్లయ్యింది. ఈ అసంఖ్యాకమౌవనకోటిలో తొణికిసలాడే వెలుగుకు ముగ్ధుడే అయి పోయేడు. పూర్ణంగా కరిగిపోయినట్లయ్యింది.

వేరిగా ఆ ఉత్సాహాన్ని, తన వయస్సున కూడా మర్చిపోయి చూచేడు. కూడా పార్వతి, ఆవెనగ్గా వాళ్ళూ వుంటే, పార్వతి అడిగే ప్రశ్నలన్నిటికీ తనే మురిసిపోయి సమాధానం చెప్పేవాడు. అవిడా ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయేది.

ఉండుండి "ఏమండీ! అయితే మన పూరికి వచ్చిందా స్వాతంత్ర్యం?" అంది. నవ్వువచ్చింది. నిజంగా ఆలోచిస్తే అదే మిటో ఊరూరా పంచివెట్టే జడపదార్థం లాంటిది అని తనూ అనుకున్న కాలం లేక పోలేదు. నెమ్మదిగా ఆవిన్నది, ఇప్పుడు చూచినది, చరిత్రల్ని కలుపుకుంటూ, అది మృదువుగా, మధురంగా చెప్పేడు.

అంతావింది. ఆ ఉత్సాహాన్ని నితరపరిధులు ఏర్పడి, కొంచెంకేవారందాటిస ఇప్పటి నితిలోని మెరుగుకు సంబరంలో "ఆ! వాళ్ళిచ్చేదేమిటి! ఏళ్ళుపుచ్చుకునేదేమిటి? మీరు చెప్పండి. మనింట్లో నాకు స్వాతంత్ర్యం లేదా ఏమిటి?" అంది చుట్టూ.

ఆ మాటలు చాలా అవధిదాటి నేటే తట్టేయి. చురుక్కుమందికూడాను. ఆమొదటి మూడు నిద్రల నాటి నుండి పార్వతి రూపాలు ఎదురుతిరిగేయి. చర్యలూ మనన మయ్యాయి. ఆమె విలువా గోచరమైంది. కాని. .. 'తను' అన్న స్వాధీనంలో, చంప శాసనంలో దాని స్థితేమిటో లేటెలంగా కనిపిస్తే గొంతుకీ బిగించినట్లయి, 'తను' తెలవాడు' అన్న సాదృశ్యం వేదిక ఎక్కెయ్యంతో తబ్బిబ్బు అయ్యేడు యాజులు.

ఆ సాయంకాలపు చీకట్లన్నిటినీ ఎగరేసే

వెన్నెలలు నెమరేసుంటే తాజమహల్ చూచేరు. దాని సౌందర్యంలో వుండే నిండుకు కరగేపోయేడు. గంభీరంగా అవ్యక్త అనురాగంతో దానివెపు చూచేడు. పార్వతి మానంలో కలరేకని, తెలివి తెచ్చుకుని.

"చలపతి, కిచి ఎల్లావున్నారో!" అంది బరువుగా.

ఉదుటకు తట్టుకోలేనట్లు ఊగిపోయేడు. 'నిజమే! వాళ్ళిదరిసంగతే! ఎంతదూరతీరం లో వున్నామో! అన్న బాధ కలిగింది. కళ్ళు చెమర్చేయికూడాను ఆ అనుభూతిలో.

ఆ బరువులో ఆగ్రావెనక్కే వెళ్లింది.

ఇంతదూరం, ఒకదాని వెంటబడి ఒకటి పుణ్యస్థలం అవనీ, కానీ పోనీ. యాజులు చూడవలసిందే అయితే చూచేడు. అందులోనూ, వసుపతి వద్దంటున్నా. వీటన్నిటికీ కూడా ఏదో నిగూఢశక్తి తన్ని తోస్తోందన్న భావన, అది ఏక్రియా దోహదానికో అన్న సందేహం పీకుతూనే వుంది. దాంతో మనస్సు పరిపరివిధాలుగా పోయేది.

ఓవిధంగా చెప్పుకోవాలంటే ఆనాటి పండరీపుర విషయం దగ్గరనుండికూడా, మన స్సులో ఓవిధమైన సంచలనం బయల్దేరింది. అది అశాంతిగానూ తయారై, "ఇవన్నీ ఏమిటి? ఎవరు నువ్వు?" అన్న నిరంతర ఆవేదన ఎడతెగకుండా విజృంభిస్తూనే వుంది.

తనవ్వరు? అనే ప్రశ్నకు 'అనాం బ్రహ్మస్మి' అని అనుకున్న రోజుల్లోని, నిర్ణయం, ధీమా, స్థయిర్యంకూడా ఇప్పుడు

మీ సౌందర్యపోషణకు-రవి టాయ్లెట్)

రవి గ్లివరీన్ సోప్
మీ శరీరలావణ్యమును
వృద్ధి చేయును
రవి వెజిటబుల్
హేరాయిల్
మీ కేశములను విరివిగా
వెలిపించును
రవి సోప్. మీ ముఖ
విలాసమును అభివృద్ధి
చేయును.

పోర్ట్ ఏజెంట్:

డి. న్యూ స్టార్ & కో., మద్రాసు-21

పరాజితమైపోతున్నాయి. మరి 'తనవ్వరు?' దీంతో సతమతమైపోయేడు. దాంతో ఈ భార్య, ఈ పిల్లలు, సంసారం, దాంతోని లంపటాలు, గుఱుదుఃఖాలు, పాపపుణ్యాలు కూడా ఏమిటి? ఎందుకోసం అన్న సందిగ్ధం లోనూ పడాడు.

ఈ భౌతిక, ఆధ్యాత్మిక కష్టాల, నిరంతర సంగ్రామంలోని అశాంతిలో ఓవిప్పమైన నశూరానం దొరక్కుండాపోతుందా అనే అనుకున్నాడు. అందుకే, కాశీక్షేత్రంలో దీగిదిగటంతోనే, గంగామతల్లిదగ్గరకు పరిగెత్తాడు.

మణికిరి కాపుట్టంలో, ఒక్కొక్క మేటే దిగుతున్నప్పుడు, అప్పుడు ఆ కాటంలో పండితరాయలు, గంగాలవారి చదివినప్పుడు ఒక్కొక్క మేటే గంగాధాని ఎక్కింది; ఈనాడు తనో, ఆత్మతీక్షణం ఒక్కొక్క మేటే దిగుతున్నాడు— అన్న దృశ్యం సాదృశ్యం అయితే కళ్ళవృద్ధుల నీళ్ళు పారలు క్రమేయం, దుఃఖం వచ్చింది. కుమిలిపోతూ ఆమె ఒళ్ళో కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. తర్వాతా విడిచాడు. తర్వాత విశ్వేశ్వరస్వామి దర్శనమూ చేసాడు. ఏకాదశి రుద్రాభిషేకమూ చేసాడు.

పువ్వుపుట్టగానే పరిమళం ఒగుంది కొన్ని జాతులకు. కొన్నిటకు పుట్టుకలోనే వుంటుంది. మరికొన్నిటకు పుట్టిననరం లేకుండానే పరిమళజాతి సంపన్నం అనే అనిపించుకుంటాయి. ఇది స్వభావసిద్ధం, ప్రకృతిజన్మమున్ను.

నీట్లన్నిటికీ ఆత్మతమైపోయినట్లు సోమ

యాజులుకు కాశీపురంలో ఘనసన్మానమే జరిగింది. పండితుల పాగడ్లు, ఘనావారీల ప్రశంసలు, వేదాంతుల ఆభిషేకాలు ఓనాడు జరిగిన్నీ పోయాయి. ఆహిందూ విశ్వవిద్యాలయం, సాంస్కృతిక చైతన్యం, చరిత్రల ఆవృత్తి, సంస్కృత పుస్తక భాండాగారం మాస్తే యాజురికి విపరీత ఉండ్రకం కల్గింది. ఆ పురాతన సంస్కృత గ్రంథాలు, శీర్షికలూ కాకుండా, వెలుగ నా చూడానికి నోచుకోవకపోవడం, మనస్సును బాధించింది. 'ఆరోజూ వసుందా' అన్నది సంకయాస్పదం అయితే మథన పడాడు కూడాను.

కాశీకంవెళ్ళి మార్గశిరం వచ్చేవరకూ అక్కడే వున్నాడు. బ్రహ్మకపాలం, బదరీ నాథ్ వెళ్ళాలనుకున్నాడు యాజులు. కాని అది పిలుపడకపోవడంతో పూర్ణయాత్ర ఓ పెజేనా అవుతుందని దక్షిణానికి బయల్దేరాడు.

అక్కడ వుండగానే శ్రీపతి ఉత్తరం వచ్చింది. ఆత్రుతగానే విప్పేరు.

"బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన నాన్న గార్ని శ్రీపతి సాష్టాంగ సమస్కారములు చేసి వ్రాయునది.

ఈనాటి నా ఉత్తరం మీకు మనస్సు వికలంచేసి, క్షుభితం చేస్తుంది, అని తెలిసి వున్నా, వ్రాయకుండా ఇంతవరకూ వుంచుకున్న విషయాలను ఇంక లోపల ఇమడ్చుకునే క్షిలేక వ్రాస్తున్నాను. ఇంతవరకూ నాకు ధైర్యంపోసిన శ్యామల ఒడిన కూడా భీరువై పోయింది.

అందువలన నేను మీకు తెలియపర్చడంలోని బాధ్యతలోనే వ్రాస్తున్నా. దానికి తుంత వ్యర్థి కూడాను.

మీరువెళ్ళి నకొన్నాళ్ళ కేచలడిమామయ్య ఇంటాంచి వెళ్ళిపోయి కమ్యూనిస్టులో కలసిపోయేడు. మకాం ఎత్తేసేడు. ఓసారి మామయ్య, అత్రయ్య కూడా మన ఇంటికి వచ్చి, కాంతి పెళ్ళివిషయంలో పెట్టుకున్న ఆశలన్నీ ఇల్లా గొడ్డలిపెట్టు అయ్యాయని గోలపెట్టేసేరు. ఆనాడు మీరున్నారనే వచ్చి, అమీ, తుమీ తేల్చుకుందామని ఎల్లాగ నా చలపతికి ఏ ఘట్టక్రాద్ధమో చెయ్యదామన్న కోరికతో ఆశపెట్టుకుని, మీరు లేకపోడంతో, తిరుగుబండిలో వెళ్ళిన్నీ పోయేరు.

దీనికి తోడుగా, మనందరికీ కూడా తలవంపు, నూనత్వం, కుమిలింపు కలగచేస్తూ ప్రతిఘటన మంటకల్పేసి, ఆ చినరెడ్డి కూతురు, సీతమ్మను, ఎక్కడ కలుసుకున్నాడో కాని, పెండిచేసుకున్నాడు. వాళ్ళ రాజకీయమతానుసారంగా, పెళ్ళి మామయ్యను కూడా పిల్చేడుట.

సీతమ్మ అంటే మీకు గుర్తు వుందనుకుంటాను. ఆమె పాలేరువాడితో లేచిపోయిందని ఆంతు విధించి కులంలోంచి వెలివేసి నట్లు అప్పుడు మీరు నిర్ణయించేరు; అదే. ఇప్పుడు చినరెడ్డి, నూర్పరాజు, రంగాచారి కూడా, వాడిపక్షం అయిపోయేరు. మాల వీరడి కొడుకు ఈవూళ్ళో పాట్టికి ప్రతినిధి, నాయకుడున్నా.

అవధానికీ తెలుసును ఇదంతా. ఆ మొదటోనే ఏదోభివృత్తంగా నాలుచివాటూ పెట్టకపోవడంవలన చలపతి రెచ్చిపోయి ఇంతవరకూ తీసుకువచ్చాడు. అవధాని తనూ, తనభార్య. కాంగ్రెస్ అంటూ, ఉద్యోగం పోగొట్టుకుని తర్వాత అందులో మరిగే పోయేడు. ఇద్దరూ కైలుకుకూడా వెళ్ళి వచ్చేరు.

ప్రస్తుతం, నాకు ఒకరిజన్మరీ సోటీను చలపతి ఇచ్చేడు. అందులో అగ్రహారం లోనూ, పెదపూడిలోనూ వున్న ఆరతరాల నాటిఆస్తి ఇంతవరకూ ఉమ్మడిహయాం లోనే ఉండివున్నదనిన్నీ, అందులో విదత భాగానికి తాను వారసుణ్ణి అనీ, అది వెంటనే తనసాగ్ధిసంచేసి, దస్తావేజు రిజిస్టరీ చేయించవలెనని వ్రాశాడు. అందులోనే, ఓవేళ ఇది వెంటనే జరగడానికి ఆటంకంవుంటే, మధ్యవర్తులు నిరయించిన దామాషాభరీదు మొత్తం ఇచ్చేటయితే, తన హక్కు భుక్తుల వదులుకోవడమే కాకుండా, మనరయిన తనకొడుకు తరపునకూడా విడుదల వ్రాసివ్వడానికి తయారుగా వున్నానని కూడా వ్రాశాడు.

వెంకట్రామయ్య మామగార్ని, అవధానికూడా సంప్రదిస్తే, ఇప్పుడు నేను

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నది, మీ పరియోగ వర్తమానురించిన్నీ మీరు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక పోగు కాగుపెస మీకు యిష్టమున ఒక పువ్వును పేరున్నూ, మీరు వ్రాయు లేది, వేళ వివరములున్నూ, మీ పరియోగ చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

కౌశ్ఠిక శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము నుణచించి, మీరు కాల్పవ్రాసిన లేదిలగాయతు 12 మాసములలోనూ మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, శీవితమార్గము, వివరణవారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో నుంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరజ్ఞేగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీగుఱము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాభరీ, ఆకస్మాద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి యి. 1-4-0 లకు మాత్రము యి. పి. గా పంపగలము. (యి. పి. చారిలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేనయినా వున్నయెడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపెస పంపబడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పేకము వాపగు చేయబడును. ఒకసారి పరిక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. Devdutt Shastri, Raj Ivotishi (WP-13) Jullundur City.

మీకు వ్రాయడంకన్న, మరోయొక్కమైన మార్గము లేదన్నాడు.

నాకు వింపాలుపోక, మీకు వ్రాస్తున్నాను. మీ అజ్ఞానంకొరకు ఎదురు చూస్తున్నాను. అన్యాయ్యుగారితో కూడా సంప్రదించి ఏదో నిర్ణయానికి రాగోరుతున్నాను.

మరి సరి అయ్యేగాదు ఊహామా? వారికి నా నమస్కారములు చెప్పవలెను. ఇక్కడ వారందరూ ఊహం.

చిత్తగించవలెను. శ్రీపతి."

వంటింటి గుమ్మందగ్గర పార్వతి, సావిత్రి ఓపెడగా శేరావధాని, ఉత్తరం చదివి నిరుత్తరం దైన వసుపతికూడా నిశ్చేష్టులే అయిపోయి, మెడలు వెళ్ళాడేసేరు. కళ్ళలో మాత్రం ఈ అగ్నిహోత్రుడు ఏ ప్రళయకాల రుద్రుడు అయిపోతాడో అనేభయం పొడచూపింది.

సోమయాజులు శ్రోతే అయ్యేడు అంత సేపూ. మొదలు పెట్టినప్పటినుండి, కిటికీ చువ్వలోంచి కన్నించే గంగామతలిని చూస్తూనేవుండిపోయేడు. ఆ చూపు మరలించనూ లేకపోయేడు. ఉండుండి చివరికి, "వసుపతి! నువ్వు ఇంటికి వెళ్ళడం ఇప్పుడు మంచిది," అని పూరుకున్నాడు.

"నేనా?" తెలబోతూనే అన్నాడు. అందులో 'వెళ్ళి ప్రయోజనం' అన్న సందేహం లేకపోలేదు.

"అవును. వెళ్ళి కరణంగార్నీ, వెంకట్రామయ్యను, గంగరాజుబావను, పెదపూడి కూచిభొట్ల నూత్యనారాయణగార్నీ పిలిపించు. వారిచే ఆ సిబిలునా కట్టించు. అందులో చలపతి భాగం నాల్గవంతు.."

మధ్యలో అందుకుంటూనే వసుపతి "నాల్గవం తెల్సా? మరి మీమాటో!.."

నవ్వెడు. "నాకు కావలసిన ఆ సిబి మీరివ్వలేరు నాయనా!" అంటూనే "భాగించిన నేను కోలేవరి డబ్బు సర్దుపాటు చేయించి, కాగితాలు వ్రాయించు. అంత అత్యవసరమే అయితే రంగనాయికకు కబురుపెట్టు."

ఈ డబ్బుతో వసుపతి మండిపోయేడు. లోపలోపల ఆ చలపతిని పండంటి ఈ ఉమ్మడి కాపుగాన్ని చితిమీద, నాన్నగారి హాగుంలోనే పెట్టేసేడని, ఆ కోనసీమలో వుండుకున్న వంశప్రతిష్ఠ అంతా బుగ్గె, నీచాతీనీచ సితిలో పడేయ్యడానికి కారకుడయ్యాడని, చిత్రవక్ర చేసినా పాపంలేదనీ భావం కలిగి రెచ్చిపోయేడు.

శేరావధానికి వెలక్కాయ గొంతు పడ్డట్టయ్యింది. అయినా మనస్సు వుండబట్టలేక "సోమయాజులుగారూ!" అన్నాడు.

సోమయాజులు నవ్వుతూనే "అవును అవధానిగారూ! మీరు అనుకుంటూ వున్న హిందూ ధర్మ సిద్ధాంతరీత్యా, మత ధ్రువ

డయిన కొడుక్కి ■ స్థిలో హక్కు వుండదన్న విషయం నిజమే. బ్రతికి వుండగానే చచ్చినవాడితో సమానమని శ్రాద్ధంపెట్టి చేతులు కడుక్కొవడంతో పూర్తిచేస్తే సరి. అపని చెయ్యడం యొక్కమే అంటారు.

అయినా, శాస్త్రం మీకు తెలుసు. విద్య మీకూ వచ్చు. న్యాయం అందరూ చెప్పగలము. కాని ఆచరణలోమాత్రం పప్పులో కాలు వేసినవరు అవుతూనే వుంటుంది. కాదంటారా?"

■ ప్రశ్న నూటిగా, ఘాటుగా తగిలే సరికి బొప్పికట్టినంత పనయ్యింది అవధానకి. ఓ విధంగాచూసే తనేఅయిన అంత ఉధృతంలోకి వెళ్ళడానికి కారకుడు కూడాను. లేకపోలే కథ ఇంకోవిధంగా జరిగివుండేదే! ఆ బ్రహ్మహత్య జరక్కుండానే వుండేది. "ఎవరి కర్మ వారు అనుభవిస్తేనే కాని ముక్తిలేదన్న నూత్ని శాస్త్రం ఘోషిస్తోంది. ఎవరికి, ఎవరు నాయనా?"

శాంతికా లున్నంతకాలం, మమత లన్నీ నీడలే. ఆధ్యాత్మికాలన్నీ కూడా ఎండ మావులే. అవన్నీ తత్కాలిక మానసిక

శాంతికే.

కాని ఒక్కటే బెంగ. ఆ వేదన. ఎక్కడికి ప్రయాణం? ఎందుకూ? ఎవరికోసం? ఎవరికి? ఈ చింతనే వేధిస్తోంది అవధానుగారూ?

నా తర్వాత? అది శివాజ్ఞ" అంటూనే లేచేరు.

పార్వతి మాత్రం కిమిన్నానీ. పల్లెకు మాట, సలహాకూడా చెప్పలేకపోయింది. వెలంకొట్టిన రాయ్.

ఆరాటే వసుపతి వెళ్ళేడు. వెళ్ళుతున్నప్పుడే "ఒక్కమాట చెపుతున్నా. ఏవిషయం పరిస్థితులు నిన్ను చుటచుట్టినీ, మన పూర్వో. అన్నిటికీ కూడా అతీతంగానే వుండు నాయనా!"

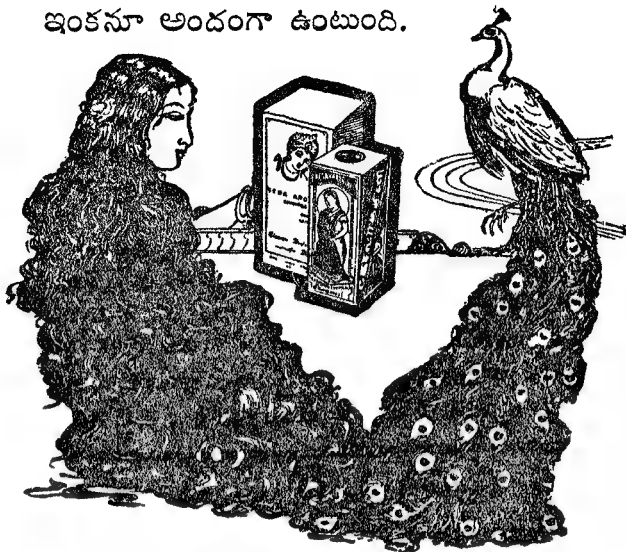
వాటని అన్నిటినికూడా తును, ఓర్పు విశాలత్వంలోనే స్వీకరించు," అంటూనే చెప్పేరు సోమయాజులు.

ఇదంతా చూస్తే తుణంగేపు ఎందుకో అవ్యక్తంగా సమష్టి హిందూదేశం బ్రద్ధలవ్యంగా అనిపించి గుండెలు వ్రక్కలే అయ్యేయి అవధానకి. (ఇంకావుంది)

పురి విప్పిన నెమలి పింఛం అందంగా ఉంటుంది.

అయినా కన్యాకుంతలముల సోయగం

ఇంకనూ అందంగా ఉంటుంది.

కేశవర్ధిని

వెండ్రుకలను పెంచి, పోషించి అందపరచును.

కేశవర్ధిని పాఠపు

మీ వెండ్రుకలను సుభ్రంగాను, సువాసనగాను, ఆరోగ్యంగాను ఉంచును.

అంజర్ (కాటుక)

మీ కన్నులకు ఆకర్షణ గూర్చి వాటిని, జబ్బుల నుంచి కాపాడును.

వనితా లోకం

సాధారణంగా మనము ప్రయాణం చేసు స్వచ్ఛమైన పూలను కొని తెచ్చుకొంటాము. ఎవరైనా మనయింటికి వచ్చినపుడు పూలను తెస్తూఉంటారు. వాటిని విప్పి చూచుకొంటే అన్నీవాడిపోయి ఎందుకూ పనికిరం కుండా ఉంటుంది, మరి వాటిని తలలో పెట్టుకోనూలేదు, పారవేయటం చేతులూ రావు. వాటిని మరల తాజాగా చేయడానికి మార్గం ఉంది. మనం పూలను కొనేటప్పుడు గాని చెట్లనుండి కొనేటప్పుడుగాని కొస్తే కొడలుండేటట్లు చూచుకోవాలి. పువ్వులు వాడినప్పుడు ఆ వాడిన పూలతోడి మలుకొస్తే కత్తిరించి కొడలమీద కొసన ఒక అంకురం మేరకు చేతుతో సన్నగా బెరచు పెక్కి ఆ కొడలను గోరువెచ్చని నీటిలో ఉంచిన మరల పూలు బంతుల్లా విచ్చి ఘమ ఘమలాడుతూ ఉంటాయి.

పూలను కొనడంతోను, కొయడంతోనే సరిపోదు. వాటివిషయమే శ్రద్ధతీసుకోక పోతే అవన్నీవాడి ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతాయి. తోటలోని పూలను యెప్పుడూ తెల్లవాలుజుమనే కోయాలి. ఎండతగలక పూర్వమే కొసినపూలు తొందరగా వాడి పోవు. పూలను కొన్నవెంటనే వాటిని

పూలను తాజాగా ఉంచడ మెలాగ?

నీళ్ళలోపెట్టాలి. లేకుంటే తక్కువ త్వరగా విడిపోతవి. పువ్వులనుకోసి యింటియందు అలంకరణగా కూజాలో పెట్టుకొన్నట్లయితే కొస్తే పెదకొడలుగా ఉండేటట్లు కొని పెట్టాలి. కొంచెం పంచదారనుగాని ఒక యాస్పిరిన్ విళ్ళగాని లేక కొంచెం పోటానియం పర్మాంగనేటు లేదా పులనుగాని కూజాలోని నీళ్ళలో వేయాలి. వాటివలన పూలకు కొవలసిన ఉష్ణోగ్రతను మనము వాటికి యిస్తున్నామన్నమాట. పువ్వులను పెట్టిన పాత్రనుండి రోజూ నీటినిమార్చుతూ పువ్వుల అడుగునున్న కొడలను కత్తిరిస్తూ ఉండాలి.

మనము ఎక్కడికైనా గులాబీలను తీసు కళ్ళదలిస్తే లేక ఎక్కడనించైనా తెచ్చుకో దలిస్తే మొగ్గలు తెచ్చుకోవడం మంచిది. మొగ్గలంటే మరి పనికి మొగ్గలుకావునుమండీ! విచ్చివిచ్చని పూలను మైనపుకాగితంతోగాని తడిగుడ్డతోగాని చుట్టి తెచ్చుకోవాలి. కొడలు

చాడుగుగా ఉన్నట్లయితే వాటికి తడిగుడ్డ చుట్టి అంతటిపెనా మైనపుకాగితము చుట్టి తీవ్రమైన ఎండవేడిమి తగలకుండా చూచి, మైనపెప్పిన రీతిని చేస్తే పూలు తాజాగా అప్పుడుకొసినపూలులాగ ఉంటాయి.

సాధారణగా మనం మలేపూలను నీళ్ళచలి ఆరుబయట పెడాలి. అట్లే పెడితే పూలు తెల్లగా విచ్చుకొంటాయి. కాని సన్న జాజులుగాని, విరిజాజులుగాని అట్లాపెట్టామా అవి యెట్లాగా మారి ఆ సువాసనంత పోయి అదోమాదిరి వాసన వస్తవి. అవి రాత్రిరాణులే. రాత్రులే వాటి అందం. కాని ఆ పరిమళం. తెల్లదనం పోకుండా ఉదయం వరకు తాజాగా ఉంచడానికోమార్గం ఉంది. సన్న జాజి, విరిజాజి మొగ్గలను పొగా చల్లబడాక కొసి దండలు గ్రుచ్చి లేక కట్టి సన్నపొటి తడిగుడ్డలో చుట్టి నీళ్ళచలి గట్టిగా మూత ఉండి, గాలినిచ్చేరి టెస్టెస్ బాక్సులో గాని, లేక ఒక గిన్నెలోపెట్టి మైన అద్దపైను గిన్నె పోరించి రాత్రంతా ఉంచితే ఉదయం మనము వాటిని వాడుకోడానికి బాగా ఉంటాయి. వాటి సువాసనా పోదు. రంగూ పెడదు.

చెమంతులను తరుచుగా అందరియిళ్ళతో పెంచుతుంటారు. తక్కిన పూలవలె కొక అవి చెట్లను పూచి చాలకాలమువరకు ఉంటుంది. వాటిలో తెల్లచామంతి పూలు చెట్లకు పూచి కొస్తే త్వరగా వాడిపోతవి. అవి చామంతులలో సుకుమార మైనవన్న మాట. వాటిని తోటలోవేసి పూలు విచ్చు తున్నప్పుడు ఎండ బాగా వచ్చువేళ వాటిని (ఆటోటను) నీడకు లాగేస్తూండాలి. అంటే వాటికి తీక్షణమైన ఎండ తగలకూడదన్నమాట మరల ఎండ తగ్గిన వెంటనే ఆరుబయట పెట్టాలి. ఈవిధముగా మనము పూల విషయ ములో శ్రమ అనుకోకుండా కొస్తే జాగ్రత్త తీసుకొంటే అవి కొంతకాలము తాజాగా నననవలాడుతూంటాయి.

గర్భ నిరోధము

సంసార జీవితం అనుభవించుచు కూడ, ఆవశ్యకమగు మందులు లేకుండా నిలలు పుట్టకుండా చేసుకోవడానికి నవీనమైన మార్గాలు 'సంతానము' అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. అవసరం లేనపుడు గర్భం రాకుండా చేసే మార్గాలు, అసలు సంతానమే లేనివారికి అందుకు కారణాలు, కలిగే మార్గాలు, సుఖప్రసవానికి గర్భిణి స్త్రీలు ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు, పసిపిల్లలను పుష్టిగా, ఆరోగ్యంగా ఎక్కువ ఖర్చులేకుండా పెంచే మార్గాలు, అవుసరమైనవోట బామ్మలతో సహా ఎ. ఎన్. మూర్తి, యం. ఎ. వారు 'సంతానం' అనే పుస్తకంలో వ్రాశారు. అనేక సంసార సమస్యలను తీర్చగల అపూర్వ గ్రంథం. మీరు చదివి తీరవలసిన పుస్తకం. ఇది క్రిందివోట దొరుకును. మూర్తి & వినాయకం 88, పీటర్సుగోడు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాసే వి. సి. ఖర్చుతోసహా రు. 8-50 లకు మీకు కూడ ఒక పుస్తకం వెంటనే పోను ద్వారా పంపబడును.

SWASTIK

★
బి. సుగుణబాల-పెద్దాపురం

కలలు

ఏదో కోర్కెపనిమీద పొరుగురు నుంచి వచ్చిన ఓ పెద్దమనిషి రాత్రికి మాయింట్లో మకాం వేశాడు. మేమందరమూ చలిగా వుంటుందని యింట్లో పడుకున్నాం. ఆయనమంత్రం బయటే అరుగుమీద పడుకున్నాడు.

తెల వారుగూమున ఎవరో దేన్నో చదవామడా కనిగా బాదేస్తున్నట్లు కళ్ళం వినబడింది. నేనూ, అమ్మ, నాన్నా, అన్నయ్యగారు ఉలికిపడి లేచాం. బయట అరుగుపైన నిద్రపోతున్నాడనుకున్న పెద్దమనిషి ఓ లావుపాటి కత్తి పుచ్చుకొని బయటోని మలేపందిరిని అడిపనిగా బాదేస్తున్నాడు. అప్పటికే చుట్టుపక్కల వాళ్ళు నలుగురూ పోగయ్యారు. అతని చేతిలోని కత్తిను లాగి పోలేసి అతన్ని పట్టుకున్నారు. “చచ్చాడు కదూ! చావనీ వెధవ! చావాలిందే!” అని సనుక్కుంటూ, తొలుకుంటూ మామూలుగా అరుగుమీద పడుకున్న చోటికి పోయి తిరిగి అయిదు నిమిషాలలో గుట్టుపెట్టడం ప్రారంభించాడు తనకేమీ పట్టనట్లు.

ఆమలె అంటు, నాటి సరిగ్గా ఆరు నెలలు కాలేదు. ఎన్నో శ్రమలతో మలే అంటు కోసం కలలుకని మా స్నేహితురాలి పుణ్యమా అని దాన్ని సంపాదించాం. ఎంతక్కో పందిరికొక్కతున్న దానిని నిష్కారణంగా నాశనం చేసిపారేసి ఏమీ ఎటగనివాడికి మలే గుట్టుకొడుతున్న ఆ పెద్దమనిషిమీద గోంతుదాకా కోపం వచ్చింది.

“నే ననుకుంటూనే వున్నాను-యిలాంటి పనేదో చేస్తాడని. నిద్రలోతూ నిద్రలోతూ ఏవో కలలుకంటూ ఇంటి దగ్గరయితే ఒక్కొక్కప్పుడు గబుక్కున లేచి వెళ్ళాన్ని

చావబాడేవాడుట. తెలారి లేచాక అడిగితే ఏమిజ్ఞాపకం వుండదుట. గుచ్చిగుచ్చి అడిగితే ఎవరో విరోధి కలలో కనిపించినట్లు వాడిని చంపేసినట్లు కలలు వచ్చాయని చెబుతాడు” అన్నారు నాన్నగారు మలే మొక్కతని చూసి నిట్టూరుస్తూ.

తెల వారాకో ఎనిమిదికి లేచి ఆ మహానుభావుడు మొహం గిహం కడుక్కొని కాఫీ సిద్దమయ్యాడు. రాత్రి ఆయనచేసిన అనూయిత్యాన్ని నాన్న వివరించాడు.

“ఏమిటి? ఏమిటి? నాకేం జ్ఞాపకంలేదు. ఏదో విరోధులతో దొమ్మి జరిగినట్లు పరస్పరం కొట్టాడుకున్నట్లు ఏవో మామూలుగా కలలు వచ్చినట్లున్నాయి. అంతే! అంతే!” అని గొణుక్కుంటూ మలేపందిరివద్దకు వెళ్ళి చూచాడు. ముందటి రోజున కళికళలాడు తూన్న మలే ఆనాడు వెలవెలవోతోంది.

“వెధవది! కాస్తా ఆదమరచి నిద్రపోయానంటే ఇదే అవసరం. ఊరికే బంగారంలాంటి మలే మొక్కను కాస్తా ధ్వంసం చేశాను. అయినా పరవాలేదులేండి. నేనింకో అంటు తెచ్చిస్తాను” అన్నాడు.

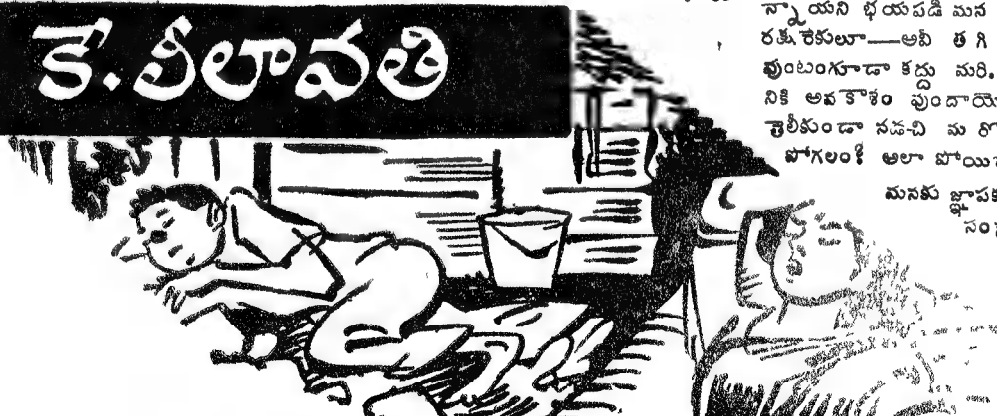
ఆతర్వాత అన్నతే అంటు తెచ్చి యిచ్చాడనుకోండి. అది వేరే సంగతి.

మా బావగారి దైతే మరి తమాషా! మామూలుగా రాత్రి నిద్రపోతూ వుండి టకీ మని లేచి మేడమీదినుండి క్రందకు దిగివచ్చి మరోదోట పడుకొని నిద్రపోతాడు. తర్వాత లేచాక “ఆర! పైన పడుకున్న వాడిని క్రింది కేగవచ్చానా?” అని విస్తుపోతుంటాడు.

నిద్రలో యిలా ఘోరాలు, తమాషాలు చేసేవారు చాలామంది వున్నారు. తమాషా ఏమిటంటే తెల వారి లేచాక వారికి వాటిని గురించి లీలగా అయినా జ్ఞాపకం వుండదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ పనులు మనం చేసినవి కాక—ఏదో దెయ్యాలు భూతాలు చేస్తున్నాయని భయపడి మన యింటిగుమ్మలకు రక్షింతులూ—అని తగిలిం చుకుంటూ వుంటుంటూ కద్దు మరి, ఆలా భయపడటానికి అవకాశం వుందాయో. నిద్రలో మనకు తెలికుండా నడచి మరో చోటికి ఏలా పోగలం? అలా పోయినా లీలగా అయినా మనకు జ్ఞాపకం వుండదా? అని సంశయం వస్తాయి.

ఎవరైనా

కె.వీలావతి

“నీవు నిద్రపోతూ లేచినచో వెళ్తుంటాగా నేను చూచాను!” అని అన్నా నమ్మలేం. “మీ కేమెనా వెళ్తా పిచ్చా? నాకు తెలియదానే ఏలా నడచి పోతానండీ!” అని అంటాం. నిద్రపోతూ నిద్రపోతూ చిట్టి చెళ్ళాయి టకీమని అర రాత్రి పగి ఎగిరిపడి లేస్తుంది. “అదుగో! దెయ్యం! మంచంక్రింద వుంది! దోమతెర పక్క నుం ది! అ దు గో! ఆ మూల! అమ్మో!” అని ఒక్క గెంతున మంచంపై

నుండి క్రిందకు దిగి పరుగు మొదలెడుతుంది. అమ్మ పట్టుకొని ఆపి తనదగ్గర వదుకోబెట్టు కొని నిద్రపుచ్చితే తిరిగీ నిద్రపోతుంది. తెల్ల వారి లేచాక అడిగితే ఏమీ చెప్పలేదు. మేగా మావే ఒట్టి కోతలు అని డబాయించి పోరేస్తుంది. ఇహ నాన్నయితే నిద్రలో కోర్కెలు వాదినూ వుంటాడు. అన్నయ్య రాత్రి కలలో ధారాళంగా యింగీ మ మాట్లాడి పాకెసి తెల్లారి లేచింది మొదలు బియ్యో ఫస్టున పానయినట్లు కలగన్నానని

ఎగురుతుంటాడు. డిటెక్టివు నవలలూ—అబి —చదివిన రోజున నేనూ ఏదో ‘డిటెక్టివ్-దొంగ-హత్య’ అని డిటెక్టివు పదజాలాన్ని పలవరిస్తానుట. తట్టిలేపితే ‘ఊ’ అని మరో వేపుకు తిరిగి పడుకుంటానుట. కానీ ఏమీ జ్ఞాపకం వుండదు. ఏవేవో కలలు వచ్చి నటుంటుండే కానీ కలలేమో—వాటి మొదలూ చినరా ఏమిటో ఎంత కొట్టుకు చచ్చినా అంతుబట్టవు.

అసలు కలలం టే ఏమిటి? కలలు రావటా నికి కారణం ఏమిటి? వాటికేమైనా అర్థం పర్థం వుందా? ప్రాచీన కాలం నుండి ఈ ప్రశ్నలు మానవుడిలో కదలాడుతూనే వున్నాయి. వాటికి సమాధానాలుగా స్వప్న ఫలకాస్త్రాలూ పుట్టు కొచ్చాయి. గొప్ప గొప్ప దైవజ్ఞులు - జ్యోతి ష్యులు పుట్టకొచ్చారు.

పూర్వంనుండి కలలు, భవిష్యత్తును తెలిపే సాధనాలుగా చలామణి అవు తున్నాయి. గొప్ప గొప్పవారు పుట్టకమునుచే కలలో తమ జననాన్ని గురించి తెలియజేసే వారట. శ్రీ కృష్ణజననం - ఏనుక్రిస్తు జననం గురించిన కథలు ఈ సంగతులు మనకు తెలియజేబుతున్నాయి. బుద్ధభగవానుడు పుట్టకముందే మాయాదేవి కలగన్నది. ఆ కలలోని విషయాలను సాకల్యంగా పరిశీ లించి దైవజ్ఞులు “మీకు కలుగబోయే పుత్రుడు గొప్ప విరాగిగాని మహాచక్రవర్తి గానీ అవుతాడు” అని చెప్పారు. వారి మాటలు అక్షరాలా నిజమే కూర్చున్నాయి.

మరో సంగతేమిటంటే గొప్పవారు చని పోయే ముంగుసూడా కలలు వారి మృతిని తెలియజేస్తాయట. షేక్స్పియర్ రాసిన జూలియస్ సీజర్ నాటకం లో వీరుకు సీజరు చావకముందే ఆయన చని పోయినట్లు ఆయన భార్య కలగన్నది. కలను విని దైవజ్ఞులుగూడా మర్నాడు ఆయనను యిల్లు దాటిపోనీవద్దని సలహా యిచ్చారు. కానీ ఆయన వినిపించుకోక నె నెట్ చూసుకుపోయి ప్రాణాలు కోల్పోతాడు. ఈలా ఉదాహరణలు చెప్పా లంటే సాహిత్యం నిండా బోలెడు వున్నాయి.

అసలు సాహిత్యానికి కలలకు విచిత్రమైన సంబంధం వుంది. మన తెలుగు సాహిత్యాన్ని పరిశీలించండి. గ్రంథారంభంలో కవులు తమకు ఫలనివారు కలలో కనబడి ఫలని పేరుతో తమ కంఠితంగా ఓ గ్రంథం రాయమని పురమాయించారు కాబట్టి ఈ గ్రంథం అవతరించింది అని చెప్పే వచ్చును. తిక్కనకు హరిహరనాథుడు కలలో కనిపించి భారతం పూరిచేయమని పురమాయించటంతో ఆయన ఆపని చేశారు. ‘ఇహ భాగవతాన్ని ఆంధ్రీకరించవయ్యా’

కంటికి ఇంచుగు
అందానికి

రెమి
సౌందర్య పోషకాలు

రెమి హాస్యనాటకం—ప్రతి శుక్రవారం రేడియో సిల్వన్—41.72 మీటర్ల
మీద సా|| 6-30 నుండి 6-45 గ||ల వరకు విసంది.

అని శ్రీరామచంద్రుడు కలలో కనబడి ఆజ్ఞాపించటంతో పోతన భాగవతం అవతరించింది. ఈలా సాహిత్యంలో చాలా భాగాలకు కలలే అంకురార్పణ చేశాయి. వీరేశలింగం - పూర్వీకుడో కలలో కనిపించి తన పేరుతో ఓకృతి రాయమనటమా - పదరు కవి అలాగేనని రాసెయ్యటంతో సాహిత్యంలో గూడా కలలకు పోలేడు పరస్పరి పుందని తేలుతోంది. పోతే యిహ శాస్త్రజ్ఞుల ఖయిలిలగూడా కొన్ని కలల ద్వారానే రూపొందాయి. ఒక సమస్యను గూర్చి ఆలోచిస్తూ అట్లాగే నిద్రపోయిన శాస్త్రజ్ఞులకు కలలో ఆ సమస్యకు చక్కని పరిష్కారమార్గం లభిస్తుంది. ఆ దేవునితో ఆ శాస్త్రజ్ఞుడికి శ్రీరీతివ్వ వచ్చిపడతాయి. కలలో ఈలా సాహిత్య సేవా-శాస్త్రసేవా చేసి చాలా మంది కవులను-శాస్త్రజ్ఞులను ఉద్ధరించి-తద్వారా మనల్ని ఉద్ధరించు గట్టెక్కించి పుణ్యం మూట కట్టుకున్నాయి.

ఇటీవల శాస్త్రజ్ఞులు ఈ కలలపైకిగూడా ధండ్లెత్తి వాటంతో మలయుద్ధం చేస్తున్నారు. ఆకు సీలు-ఊరఫ్ పరిశోధనల మూలంగా భూమ్మీద రెండుకాళ్ళజంతువు లన్నీ (మానవు లందరూ) కలలు కనగలవని తేలింది. మనలో కొందఱు "అచ్చే అసలు మాకు కలలే రావు!" అని అంటూ వుంటారు. అది అబద్ధం. అందరూ కలలు వసాయి కానీ కొందరికి అవి జ్ఞాపకం వుండవు. అంచేతే వారికి కలలు వచ్చినా వచ్చినట్లనిపించదు. అసలు యింకో విచిత్రమైన సంగతేమిటంటే మనం యిరవై నాలుగు గంటలూ కలలుకంటూ వుంటామట. ఇంకా నిజం చెప్పాలంటే భూమిపైపడిన క్షణంనుండి-భూమి క్రిందకు దాటుకునే గడియదాకా ఓ నిమిషం మేనా ప్తీరుకోకుండా కలలు కంటూవుంటామట. విచిత్రంగాలేదా! అయితే అవన్నీ మనకు జ్ఞాపకం వుండవు అంచేత?

బాగా సస్పెన్సులో ఉన్న నవల చదువుతూ వున్నామనుకోండి. ఎవరైనా కొత్తవారు యింట్లోకి వచ్చారంటే మనం గమనించలేం. గమనించినా ఎవరో వచ్చినట్లు గుర్తించుకోగలం కానీ వారు ఫూని వారు అని మాత్రం తెలుసుకోలేం. తర్వాత యింట్లోవారు "ఫూని వారు వచ్చివెళ్ళారు" చూశావుటే అనంటే "ఎప్పుడు వచ్చారు? నేను చూడనేలేదే?" అంటాం. అంచేత? సస్పెన్సులోవున్న ఆ నవలను చదివేటప్పుడే పకలలోని పాత్రలలో కలిసిపోయి అదోరక మన విచిత్ర మానసికస్థితిలో వుంటాం. అప్పుడు మన చుట్టుపట్టు ఏలా వున్నదీ గమనించలేం. నేను ఓమాటు "చంగిడ్ ఖాన్" అనే పుస్తకం చదువుతూ వుండగా మా పిన్నికూతురు కడపకు వెళ్తూ దారిలో వున్న

మా యింటికి వచ్చిందిట. అందర్నీ పలకరించి "యిప్పుడు బస్సుకు టైం లేదుగానీ తిరిగి వచ్చేటప్పుడు ఓ రెండు మాడుకోజులు మీ యింట్లో మకాం వేసాలే పిన్ని!" అని అమ్మకి చెప్పిపోయిందట. మాడావిడిలో నన్నూ పలకరించే పోయిందిట. నేను ఏదో సమాధానం గూడా యిచ్చానుట. కానీ నాకు మాత్రం పిన్ని కూతురువచ్చిపోయిందని తమ్ముడు చెప్పేదాకా తెలియదు. మా పిన్ని కూతురు వచ్చి వెళ్ళిందని తమ్ముడు చెప్పాడు కాబట్టి నాకు తెలిసింది. కలలు వచ్చాయని-వస్తూన్నాయని-ఎవరూ చెప్పరు కాబట్టి మనకు వాటిని గురించి తెలియదు. కలలు అన్నీ జ్ఞాపకం వుండకపోవటానికి యిదే కారణం!

"నాకు నిన్న రాత్రి ఓకల వచ్చింది" అంటారనుకోండి. అంటే మీరు విచిత్ర మానసికావస్థలో కలలు కంటూ వుండగా మీ బుద్ధి హఠాతుగా మేల్కొందన్నమాట అలా అరజాగ్రదవస్థలో అరమానసికావస్థలో వున్న కాసిని నిముషాలో జరిగిన సంఘటనలు సినిమా తెరమీది బొమ్మలలా మనకు జ్ఞాపకం వుంటాయి. అంచేతే

కలలకు తలా తోకా కనిపించవు చాలా సందర్భాలలో! అమాంతం అరే బియా సముద్రంలో అవతిరించి బంగారాఖాతంలో పడదోసి చక్కామాయ మెపోతాయి కలలు. అరజాగ్రదవస్థలో అరనిద్రావస్థలో వున్నంతవరకూ కలల్ని మనం చూడవచ్చు. అలా కలగాంచిన తర్వాత మనం నిద్రపోతామనుకోండి. ఎంత ఎక్కువసేపు నిద్రపోతామో అంత తక్కువగా కలల్ని గురించి మనం గుర్తించుకోగలం. అంటే నిద్రపోయే కొద్దీ కలల్ని గురించిన జ్ఞాపకాలు తగ్గుతూ వస్తాయన్నమాట. కల మనకు బాగాజ్ఞాపకం వుండాలంటే కలగన్న వెంటనే లేచి పుస్తకంలో రాసిపెట్టుకోవటం మంచిది. మాతమ్ముడు కలలో గొప్ప గొప్ప కథలు రాసి పాఠశుంటాగుట, కానీ ఏం లాభం? తెలివారాక అందులో ఒకటి జ్ఞాపకం వుండి చావుకు. కల రాగానే లేచి కథరాసి పెట్టుకోవాలని వాడు చాలా అవస్థపడ్డాడు కానీ ఎంత ప్రయత్నించినా వాడు ఆలా రాసుకోలేకపోయాడు. అంచేతే పాపం వాడి కథలకు కలలోనే ఎక్కువ గిరాకీ తగుల్తోంది కానీ వాస్తవిక జగత్తులో కాదు. ★

తీందంగా
పొడుగుగా
పొత్తుగా
జుట్టుపెరగటానికి

పామాలిక్
పర్ఫ్యూమ్డ్ కోకోనట్ హెయిర్ ఆయిల్

మెల్లడె
అదరుమడ!

అదాయకమైన పెద్ద సిసామీకు
అభివృద్ధి చెంది అదృశ్యమౌతుంది!
మరులుగొలిపే మూడు
రకాల వానలగుల
సిపాయిన్స్ లవెండర్,
మల్లె,గులాబ్!

బూడిద గుమ్మడికాయతో హల్వా

తేనె నాలుగు మాసములూ చలని ప్రదేశము, చలువనిచ్చు ఆహారము చాల ముఖ్యము. నిమ్మపర్ బత్, చలువ పదార్థము లతో కూడిన హల్వాలు తమరూ చేసుకొన వలెను. మరి మనము బూడిదగుమ్మడి కాయతో హల్వా తయారుచెద్దాం! బూడిది గుమ్మడికాయ చలువకదూ!

కొవలసిన సామగ్రి: 1 బూడిది గుమ్మడి కాయ (మరిపెద్దది మరిచిన్నది కాక మధ్య రకం) 1 పిళి. వంచదార, 1/2 పిళి. మంచి నెయ్యి, జీడిపప్పు, యాలకులు, కిసెమిస్, భాద్రమపప్పు, చారపప్పు ఎవరి ఇష్టము వచ్చినంత వారు చేసుకొనవచ్చును.

చేయువద్దలి:—గుమ్మడి కాయ బూడిద రంగు పట్టిన తరువాత మాఘమాసములో కోసిన కాయ అయితే హల్వాకు బాగుంటుంది. లేకపోతే కాయలో నీరులేక చెడి పోతుంది. కాయమాత్రము తాజాగా మెత్త బడకుండా, నీరుగలదిగా నుండవలెను. దీనికి టైమ్ చాల పడుతుంది కనుక ఉదయము 10 గంటలకు మొదలుపెడితే బాగుండును. కాయ చిన్నచిన్న ముక్కలుగా కోసుకొని గింజలుతీసి ఒక కళాయి పాత్రలో వేయాలి. గింజలు పూరిగాతీసిన తరువాత ఒక్కొక్క ముక్కనూ ఎండు కోబ్బరి కోరు పేటతో కోరుకోవాలి. గింజలు, పొట్టు మాత్రము వడకుండా జాగ్రత్తపడవలెను. కోరటము పూర్తి అయిన తరువాత నీరు పోవునట్లు

కొంచెము కొంచెము గుజ్జను బట్టలోపెట్టి గింజలున్న పాత్రలోకి నీరు పిండుకోవాలి. అంతే గుజ్జలో ఏమాత్రము నీరున్న హల్వా త్వరగా బూజుపడుంది. పిండిన గుజ్జను వేరుగానుంచి నీరును గింజలు లేకుండా వడపోసుకోవాలి. ఇది ముగించేసరికి కనీసం 2 గంటలైన పడుతుంది. భోజనాదులు ముగించి కొంచెము రెస్ట్ తీసుకొని రెండు గంటలప్పుడు చేయటము మొదలుపెట్టాలి.

పొయ్యిమీద శేరున్నర ఉడికి గిన్నె అంటే పెద్దగిన్నె పెట్టి పదిపలాలు నెయ్యి వేసి కరిగి తరువాత సగము ముద్ద అనగా నీరు పిండిన కోరువేసి గోధుమరంగు వచ్చు వరకు వేపాలి. వేసిన తరువాత తీసి, మిగతా నెయ్యివేసి మిగతాగుజ్జను పై విధముగా మాడకుండా వేపుకోవాలి. గుజ్జఅంతావేసిన తరువాత కాయలో వెల్చిన నీరును బాగుగా సగమువరకు మరగించాలి. బాగా మరిగిన తరువాత వంచదార పోసి కరిగిన వెంటనే వేసిన ముద్దవేయాలి ఇది బాగా ఉడికించాలి. బాగా ఉడికి గరిటజారుగా అయిన తరువాత యాలకులు మొదలగునవి వేసి కలిపి దింపి

కళాయి పశ్చిములో పోయాలి. పూర్తిగా చలారిన తరువాత సీసాలో పెట్టుకుని మాత్ర పెట్టవలెను. నెయ్యి చాలపడుంది కావున రెండు మూడు నెలలైనా బాగా వుంటుంది. ఈ కాలములో జజ్వలలో తయారుచేసిన హల్వా అమృతారు. పావు శేరుకు రెండు మూడు రూపాయలైన చెవారు. 5 రూపాయలైతే మనకు ఐదు ఆరు పావుశేరు తూకం హల్వా తయారౌతుంది. ఇది గట్టిగ లేక న్నానీతో తినుటకు అనువుగా నుండును.

గమనిక:—వేడిమీద వుంటుంది కావున వండుపాత్ర కళాయిది కాకపోయినా పర్వాలేదు. మంట బాగాపెట్టి ఎప్పుడు కలుపుతూ వుండాలి. కోరునప్పుడు, నీరు పోయిపాత్ర మాత్రం కళాయిదై వుండవలెను. ఎందుకనగా కాయ పులు పెన పదార్థము, మరో విషయము గుర్తుంచుకోండి వేడిశరీరమువారికి ఇది చాలా అనువుగా వుండి పనిచేస్తుంది. చలువు శరీరము వారికి కొంచెము జలుబు చేస్తుంది. ఉదయము పరగడుపున లేక మధ్యాహ్నము రెండు మూడు గంటల మధ్యన వాడుకుంటే చాలు. బాగుంటుంది. మందుకన్న బాగాపనిచేస్తుంది. ఇది రోజు ఒక 'టేబుల్ స్పూన్' తింటే కాయ మంచిదిగా చూసుకోక, నెయ్యి తక్కువ వేసి చెడి పోయింది అనవద్దు. మరి చేసి చూస్తారు కదూ!

ఎం. ఇందిరాదేవి, (మద్దూరు)

రకరకాల వడిమూలు

శ్వవర్ణతిక్తి "శివశివా" అంటూ శీతాకాలం గడిచిపోయింది. వేసవికాలం చివ్వింది. ఈ వేసవికాలంలో ప్రతిఇంట్లో ఆప్పడాలు వడియాలు యేడాదిపాడుకున్న సరి పోయేటన్ని పెట్టుకుంటారు. ఎందుకంటే—ఈ వేసవికాలంలో పెట్టుకుంటే ఆప్పడాలు, వడియాలు తీవ్రమైన ఎండలకు గలగల ఎండి యేటిపాడుగునా పురుగుపట్టకుండా చక్కగా నిలవవుంటాయి. ఇంటికి ఆతిథులు వస్తే ఆప్పడం, వడియం లేకుండా యే గృహిణి భోజనం పెట్టటానికి ఇష్టపడదు. ఏ తూరా లేనపుడు కష్టమూ ఉండదు. అసలుఈ రెండు లేకపోతే ఏమిటో వెలితిగా వుంటుంది. ఈ వడియాలకు మినప్పప్పు, పెసరపప్పు, బియ్యం, సగుబియ్యం, శనగపిండి, గోధుమ పిండి—పీటితో రకరకాలుగా పెట్టుకోవచ్చు. మినప్పప్పు, సగుబియ్యం, బియ్య పిండి—పీటితో వడిమూలు సర్వసాధారణంగా అన్నిచోట పెట్టుకుంటుంటారు. కనుక సేను పెసరపప్పు, గోధుమపిండి, బియ్యంనూక—పీటితో వడియాలు మాయింట్లో పెట్టేవిధంగా చెప్పాను. పెట్టుకోటానికి ప్రయత్నిస్తారుగదూ!

పెసరపప్పు వడియాలు

కొవలసిన వస్తువులు: శేరు పొట్టుపెసర పప్పు, రెండు సహసేరు పచ్చిమిరప కాయలు, రెండుసహసేరు పులిపాయలు, రెండు టన్నూను పసుపు, తగినంత వుప్పు.

రేపు వడియాలు పెట్టుకుంటామనగా, క్రిందటిరోజు రాత్రి శేరు పెసరపప్పును నీళ్ళలో నానబోయాలి. మరునటిరోజు పుడయాన్ని పప్పులో పొట్టుతీసి, చిల్లల పళ్ళెంలో కాని, బుట్టలోగాని, నీళ్ళన్నీ ఓడినట్లు యేట్లు వడేయాలి. తర్వాత రోలు శుద్ధంగాకడిగి, పప్పును రోట్లోపోసి మెత్తగా గారిలపిండి మాదిరిగా రుబ్బాలి. రుబ్బేప్పుడు ఏమాత్రం నీళ్ళు పోయగూడదు. నీళ్ళుపోనే వడియాలు సరిగ్గా రాక బట్టకు అటుక్కుతోయాయి) పిండి రుబ్బినపిమ్మట పచ్చిమిరపకాయలు, వుప్పు మెత్తగా నూరుకోవాలి. ఇప్పుడు పులి పాయలు పొట్టుతీసి సన్నగా ముక్కలు తయ్యక్కొని, ఈ ముక్కలను, పచ్చిమిర్చి కారాన్ని, పసుపును, పిండిలోవేసి బాగా కలపాలి. తర్వాత శుద్ధమైన తెలటిబట్ట తీసుకొని తడిసి, గట్టిగా నీళ్ళులేకుండా పిండి, మంచంమీదగాని, బండలమీదగాని పరిచి, పిండిని చేతో చిన్నచిన్న ముద్దలుగా బట్ట పెనపెట్టి, రెండురోజులు ఎండించిచ్చి, ఒలిచి, డబ్బాలోగాని, సీసాలోగాని పోసుకొని నిల్వవుంచుకోవాలి. పీటిని చేతిలోగాని, చాలాలోగాని, పప్పు

తీల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు

నెస్టలే

కేసరి కుటీరం

ప్రెవేట్ ఎమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు

అంధ్రప్రదేశ్ విజయవాడ
మెసర్యు ఏతారామ్మనంత్ సోన్స్ ఎజిప్సీస్
విజయవాడ, సికిందరాబాదు.

వనితా వాణి

జి. కె. విజయలక్ష్మీ గారు వ్రాసిన సమాధానం చొరకని ప్రశ్న అనే వ్యాసం చాలా బాగుంది. వారితో నేను యేకీభవిస్తున్నాను.

శ్రీమతి భానుమతిగారు వ్రాసిన అత్తా తోడికోడలియం చాలా బాగుంది వారికి నా ధన్యవాదాలు.

ఎస్. పార్వతీకుమారి. (నెల్లూరు)

ఉగాదిసంచికలో సినీతార భానుమతి గారు వ్రాసిన "అత్తా తోడికోడలియం" అనువ్యాసం చాలా బాగుంది.

రచయిత్రికి వనితావాణి ద్వారా నా అభినందనలు తెలుపుచున్నాను.

నూనెలోగాని వేయించుకొని, అన్నంలో కలుపుకొని తింటే భలే బాగుంటాయి. వట్టివే వేయించుకొనితిన్నా కరకరలాడుతూ పకోడీల్లా కమ్మగా వుంటాయి.

బియ్యపు నూకతో

సన్నటి బియ్యపునూక ఒకసోల. నీళ్ళు మూడుసోలలు, తగినంతపువ్వు, అరసవాసేరు పచ్చిమిరకాయలు.

రెండురోజులకు వడియాలు పెట్టుకుంటామనగా, బియ్యము కడిగి ఆరబోసి సన్నగా నూకవిసురుకొని, సోలెడు నూక తయారుగా వుంచుకోవాలి. కుంపటిమీద వెల్లువెత్తి మూతిగలిగిన్నె బెట్టి, మూడు సోలల నీళ్ళు పోసి బాగా తెరచి నివ్వాలి. నీళ్ళు తెరిచి తర్వాత నూకపోసి, వుండులు కట్టుకుండా, గట్టిపజ్జెడాకా గరిటతో కలపాలి పుడిగిన తర్వాత క్రిందకిడించి ప్రచ్చిమిరకాయలు, పువ్వు మెత్తగా నూరి, పిండిలో వేసి గరిటతో బాగా కలిపి, చులార నివ్వాలి. తర్వాత బండ్లపై తడిబట్ట పరిచి, కారపూస గిద్దలతో, చక్కెరల గిద్దలతోవ త్రి, రెండురోజులు ఎండనిచ్చి, బరిచి. సీసాలో నిలవ వుంచుకోవాలి. ఇవి

ఎ. యన్. కుమారి. (కాకినాడ)
"అత్తా తోడికోడలియం" చదివితని బాగుగా నున్నది.

కె. ఎస్. ఎస్. శేషారత్నం, (పల్లి పాలెం)

బోయిన సుకలగారు వ్రాసిన "అ! మాత్రం రాయడానికేం" అనే వ్యాసం చాలా బాగున్నది. సుసీలగారు ముచ్చటగా మూడు అంచెలలో చెప్పడలచిన విషయము చక్కగా వ్రాశారు. అందులకు వారికి నా అభినందనములు.

సంవత్సరాదిసంచిక చదివితని. భానుమతి రామకృష్ణ వ్యాసం చాలా బాగుంది. వారి

నేతిలో వేయిస్తే బాగా పొంగి, తెలగా, తినేందుకు రుచిగా వుంటాయి. మధ్యాహ్నం కాఫీలప్పుడు, ఎవరైనా (ఫ్రెండుస్) వస్తే, స్వీటుతోపాటు ఇవి వేయించి బుట్ బాగా పెట్టవచ్చు.

గోధుమతో

కావలసిన వస్తువులు. శేరుగోధుమపిండి, అరవీశ పుల్లి పాయలు, సవాసేరు పచ్చిమిరపకాయలు, రెండు టీస్పూన్లు పసుపు, తగినంత పువ్వు.

శేరుగోధుమపిండిని పలపల కాగే నీళ్ళు పోసి పకోడీల పిండిలాగ కలపాలి. తర్వాత పుల్లి పాయలు, పచ్చిమిరపకాయలు ముక్కలు తయ్యకొని, ఈ ముక్కలు, పువ్వు, పసుపు, పిండిలో వేసి కలిపి, బండ్లమీద తడిబట్ట పరిచి చేతో చిన్న చిన్న ముద్దలుగాపెట్టాలి. వీటిని రెండు రోజులు ఎండనిచ్చి, బరిచి, మనెలోగాని, నేతిలోగాని వేయించుకు తింటే, కరకరలాడుతూ, పకోడీల్లా వుంటాయి బుడుగులాటి అబ్బాయి ఒక్కడుంటే చాలు. ఈ వడియాలు ఎన్ని వేయించినా ఇట్టే అయిపోతాయ్, తల్లికి ఒక్కటయినా ఎగలకుండు !!

జి. లీలావతి, (పేటపాలెం)

నా అభినందనములు.

శారద. (విజయవాడ)

శ్రీమతి వారణాసి సుబ్బలక్ష్మీగారు అదిలా బాగు (వ్రాసిన ఓ య మృ నీ కు మా రు డు వ్యాసమును చదివితని. నా మనుస్సును బాగుగా ఆకర్షించినది.

వి. అప్పారావు (తుని)

మార్చి 27, 28, 29 తేదీలలో బిలాస్ పూర్ లో ఆంధ్ర సమాజం వారి కోత్తనాలు వైభవంగా జరిగాయి. మొదటిరోజు మహిళా సంఘ సభ్యులు నాటకములు, నృత్యములు ప్రదర్శించబడినవి. మహిళలందరూ అమితోత్సాహముతో పాల్గొనిరి. తొలి ప్రయత్నమైనను కేవలము స్త్రీలే అన్ని ప్రాతలను విజయవంతముగా నిర్వహించి ప్రేక్షకుల మన్ననల నంగుకొనిరి. 29 వ తేదీన జరిగిన వుత్సవములలో కూడ నృత్యములు, ఫ్యాన్సీ డ్రెస్ లు, సంగీత, వ్యాసరచన పోటీలలో పాల్గొని ప్రేక్షకుల ప్రశంస పొందినారు. ఐటిలో పాల్గొన్న వారందరికి శ్రీమతి విమలా వెంకట్రామయ్యగారు బహుమతులు పంచి పెట్టారు. మహిళామండలి కార్యదర్శిని శ్రీమతి కర్రి కమలగారు వందన సమర్పణ చేశారు.

(ఎం. లక్ష్మి, మహిళామండలి సభ్యురాలు) బిలాస్ పూర్, యా

నేడే ఒక పుస్తకం కొనండి

మంచి పుస్తకం! కొంచెం నెల! అక్షరాలా పేరు నిలబెట్టే అపూర్వ గ్రంథం. దక్షిణ భాషాపుస్తకసంస్థ సహకారంతో ప్రకటితము.

కుచిగా రుచిగా పొదుపుగాపుష్టిగా వండి వడ్డించే మెలకువలు శేర్పి భర్తనూబిడ్డలనూ ఆనందింపజేసి ఆనందింపజోతే

ఆదర్శగృహణులకు ఆదర్శ గ్రంథం

మీ మామూలు బుక్ షాపులో కొనండి.

లేదా మాకు వ్రాయండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ రాష్ట్రపతిరోడ్డు సికిందరాబాదు.

దశరథమహారాజుకు జనకుడి శుభవర్తమానం అందజేయుబోయిన దూతలు కూడా పగళ్ళు పూటాహుటిగా ప్రయాణం చేసి అయోధ్య చేరుకొన్నారు. చేరిన వెంటనే రాజదర్శనం సంపాదించారు.

తేజస్వి అయిన చక్రవర్తిని చూచి అంజలి భుజించి తలుచు పరిచయం చేసుకొన్నారు. ఆ స్నేహమయ్యే ప్రయత్నం వాళ్ళు విని ధైర్యం తెచ్చుకొని మాట్లాడారు. రామ లక్ష్మణుల త్రేమం తెలిపారు. శివచాప ఖండనోదంతాన్ని విన్నవించారు. జనక మహర్షి హృదయాన్ని, కల్యాణ సంకల్పాన్ని నివేదించారు.

దశరథమహారాజు సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోయాడు. తమ ఉపాధ్యాయులు వసిష్ఠవామదేవుల ఆమోదంతో, మర్యాదే మిథిలకు ప్రయాణం కావాలని నిశ్చయించాడు.

ధనకనవస్తువాహనాలతో ప్రయాణానికి సర్వం సిద్ధమైంది. వసిష్ఠుడు, వామదేవుడు, జాబాలి, ధిక్కాశ్యపుడు, దిర్ఘాయుష్మంతుడు మార్గం దేయించి, కాత్యాయనుడు మొదలగువారు ముందు నడువగా దశరథ మహారాజు భరతశత్రుఘ్నులతో, భార్యలతో ఇతర బంధుమిత్రులతో నాలుగు పగళ్ళ ప్రయాణంచేసి మిథిలాపురి చేరుకొన్నాడు.

ఈ ప్రాహారా రామలక్ష్మణులు పుణ్య కథా శ్రవణంతో, శ్రుతకథా పునశ్చరణంతో కాలక్షేపం చేశారు. విశ్వామిత్రుడివెంట నిత్యమూ యాగశాలకు వెళ్లి అక్కడికి వచ్చిన ఋషులను దర్శించి స్తోష్ఠి నేర పారు. విడిదిలో ఉన్నపుడు, సిద్ధాశ్రమం నుండి తాము మిథిలకు సాగించిన ప్రయాణంలో రాత్రివేళల విశ్వామిత్ర మహర్షి చేప్పిన గాథలను—కుశి క్షియులకథ, గంగాతరణం, కుమారసంభవం, సాగరచరితం, సముద్ర మథనం మొదలైన వాటిని చర్చించి లోకవృత్తాన్ని అతిలోక వృత్తాన్ని ఆశీర్వాదం చేసుకొన్నారు.

దానవులను సంహరించి సాధుజనులను సంరక్షించడానికి శ్రీమహావిష్ణువు ఎత్తిన అవతారాల కథలు చెప్పకొన్నారు.

అక్కడ జనకరాజు అంతఃపురంలో కూడా ఈ యేడురోజులూ పుణ్యకథలే వినిపించాయి. అక్కడ పుణ్యకథా నాయకుడు ఒకడే. పురుషోత్తముడు రాముడు. చెలులూ చెలెళ్ళూ కూడా జానకి ముప్పాద్దులూ రామకథలే చెప్పారు. చెప్పిన కొద్దీ ఊరేపి; ఊరినకొద్దీ ఊరించేపి.

దశరథ మహారాజు వస్తున్నాడన్న వార్త రాగానే జనకుడు ఉపాధ్యాయ, మంత్రి, పరివార సమేతుడై కాబోయే వియ్యంకుడు అయోధ్య నగర చక్రవర్తికి ఎదురెగి స్వాగతం చెప్పాడు. వారందరినీ యజ్ఞశాలకు తీసుకు వచ్చి మర్యాదలు చేశాడు.

“ఓ రాజా! తాము మా భూమికి రావడము నా భాగ్యము. వసిష్ఠాది మహర్షులంతా కూడా ఈ శుభకార్య సందర్భంగా నైనా ఇటు రావడము నా శుక్రత ఫలమనే తలుస్తున్నాను. ఓ రాజా! రామచంద్రుడి పరాక్రమ విభవం తామూ మేమూకూడా గర్వించవలసినది. రఘువంశము వారితో ఈవిధంగా మేము వియ్యం మాడుతున్నందువల్ల మావంశ ప్రతిష్ఠ ఇనుమడిస్తున్నది. రేపు యాగం సమాప్తంకాగానే, వసిష్ఠ విశ్వామిత్రాది మహర్షుల ఆశీర్వాదనంతో తమ ఆమోదంతో సీతారాముల కల్యాణం జరిపించవలసిన సంకల్పించాను” అన్నాడు జనకుడు.

దశరథుడు మహదానందహాసం చేశాడు.

“రాజర్షీ! ఇప్పుడు దాతలు తాము. అందువల్ల దానము మీ సంకల్పం ప్రకారం ఉంటుంది. తాము ఏమిఇష్టానున్నా ఎప్పుడు ఇష్టానున్నా, అందుకోవటమే మావంతు” అన్నదాయన.

ఈ ప్రయత్నవనానికి జనకరాజర్షి, అక్కడి పెద్దలూ అంతా ఎంతో సంతోషించారు.

ఆరాత్రి దశరథుడు న్యాయచంగుల వంటి పుత్రులిద్దరినీ తనవద్ద కూర్చోబెట్టుకొని, వారి వనజీవన యాత్రా విశేషాలను గుచ్చి గుచ్చి అడిగి తెలుసుకొన్నాడు. సర్వణ నిధి రాముడు వినమతితో స్వీయ ప్రతాపాన్ని ప్రస్తావించిన సందర్భాలలో తండ్రి, తన చిన్న కుమారుడి వంశ చూచేవాడు. లక్ష్మణుడు నవ్వి, ఆయా విశేషాలను, అన్నగారి ప్రజ్ఞా ప్రాథనాలను మహోత్సాహంతో వర్ణించి చెప్పేవాడు.

ఈవిధంగా ఆ రాత్రి ఉత్సాహ వంతంగా గడచిపోయింది.

మరునాడు యజ్ఞ కాండ నిర్వహణకారం పూర్తికాగానే, జనకుడు సాంకాశ్య నగరములో వున్న తన తమ్ముడు కుశధ్వజుడిని

పిలిపించాడు. ఆయన రాగానే ఉపాధ్యాయ సమేతుడై కొలువు తీరాడు. వివాహముహూర్తం నిర్ణయించ నిశ్చయించి అంగుక దశరథ మహారాజునూ, వసిష్ఠ, విశ్వామిత్రులనూ ఆహ్వానించ వలసిందిగా తన మంత్రి గుదామనుష్యు పంపించాడు.

పురోహితులూ, హితులూ, పుత్రులూ వెంటరాగా దశరథుడు జనక సదనానికి వెళ్ళాడు. స్వాగతాది మగ్నాదల అనంతరము ఇత్యైకుల కులగురువు, దైవము అయిన వసిష్ఠ మహర్షి, ఇత్యైకువంశ సంభవాన్ని, ఆ వంశానికి, వారెవరినీ నేలకూ కూడా కీర్తి ప్రతిష్ఠలు చేకూర్చిన రాజుల రారాజుల చరిత్రను వివరించాడు.

“జనక చక్రవర్తి! ఇత్యైకు వంశీయులంతా మహా పరాక్రమవంతులు. పరమ ధార్మికులు. నీవు వీరితో వియ్యమండడం అందరికీ వార కలిగియుంది. ద్యుతిమంతులు ధృతిమంతులు అయిన మీ రామలక్ష్మణులకు మీ రాములు సీత, ఊర్మిశలు అన్ని విధాలా కూడా జోడూ అయినవారు” అని వసిష్ఠ మహర్షి చెప్పాడు.

అప్పుడు జనకరాజర్షి వసిష్ఠుడికి వందనం చేసి, తనవంశం చరిత్రను విపులంగా విన్నవించాడు.

“మహర్షీ! సీత దేవకన్య. శివభుస్సును ఎక్కు పెట్టిన మహాపీరునికే ఆమెను ఇచ్చి వివాహం చేయాలన్న నా సంకల్పం నేర వేరింది. ఇప్పుడు తాము, నా రెండు కుమార్తె ఊర్మిశలను లక్ష్మణునికి ఇవ్వవలసిన హితవు చెప్పారు. మీ మాటను శిరిస్తా వహించి, మనసా ఆ ప్రకారమే ఊర్మిశా లక్ష్మణులకు కూడా వివాహం చేస్తాను.” అన్నాడు జనకుడు. ఆ విధంగా చెప్పి మహారా నిర్ణయానికి ఉపాధ్యాయులను సంప్రదించాడు.

చిన్న కుమారుడి వంశ వాత్సలముతో చూస్తూన్న దశరథ మహారాజును చూచి “ఓ రాజా! తాము రామలక్ష్మణుల వివాహాలకు నాందీకార్యాలను జరిపించాలి. ఈ రోజు మహా నక్షత్రము. ఎల్లండి ఉత్తర ఫలనీ నక్షత్రం వివాహానికి శుభస్మరమైన వేళి.” అన్నాడు జనకుడు.

వసిష్ఠుడూ, విశ్వామిత్రుడూ ఈ వ్యవధిలో పరస్పరం సంప్రదించుకొని ఒక తీర్మానానికి రావడం లక్ష్మణుడు గమనించాడు.

వారికి తోచిన ఊహను అతడు ఊహించు కుని ఆనందించాడు. క్రిగంట రాముడివంశ చూచి, ‘నవ్వు ఎందుకు’ అన్న అన్నగారి చూపుచూచి తలవంచుకొన్నాడు...

“నేనూ విశ్వామిత్రులూ ఆలోచించిన విషయం ఒకటి ఉంది” అంటున్నారు వసిష్ఠులవారు.

వరేగితజ్ఞుడు జనకుడు తత్వణం తన

సంజగ్గుడు పండ్లపాదనాం
జ్వరేన్
సకల జ్వరములను అద్భుతముగా నివారించును.
కాబులగ్గి ఉపయోగము
హోమియో యునైటెడ్ ట్రాన్సెంట్, మద్రాసు-1.
బాంబేలు: వాదర బాగు డి విజయవాడి

తమ్ముడు కుశస్వజుడివంక సాధిప్రాయంగా చూచాడు.

“జనకరాజా. నీ సోదరుడు కుశస్వజుడు వీరుడు. ధార్మికుడు. ఆయన కూడా, మీతో పాటుగా రఘువంశీయులతో వియ్యమాడకం అన్ని విధాలా సమంజసమైనది. కుశస్వజుడి కుమార్తెలు మాండవీ శ్రుతకేరలు ఇద్దరూ అసమాన లావణ్యులు. రామానుజులైన భరత శ్రీశ్రులు ఇద్దరూ పరాక్రమశాలులు. శేషో వంతులు. వీరికి అన్ని విధాలా యోగ్యులైన వరులు. వీరిని వారికి వరిస్తున్నాము. దిక్పాల కులవంటి దాశరథులు నలుగురికి మీ అన్న దమ్ములిద్దరూ మీ మీ కుమార్తెలను ఇచ్చి వివాహంచేసి మీ రండు వంశాలవారు బాంధవ్యం కలుపుకోవడం శుభప్రదం” అన్నాడు వసిష్ఠుడు.

జనక మహారాజు, కుశస్వజుడూ ఈ విషయం ఆలోచించి, వెంటనే ఆమోదించారు.

మహర్షులకు అంజలి ఘటించారు. “మీ ఆజ్ఞ మేకు కల్యాణ ప్రసాదమైనది. సంతోషంగా మేము శిరసా వహిస్తున్నాము. ఎల్లాండీ ఉత్తర ఫల్గునీ నక్షత్రం. ఒక్క వాళ్ళూ రంభోసే నలుగురి వివాహాలూ జరగాలని మేముకోరుతున్నాము” అన్నారు.

వసిష్ఠ విశ్వామిత్రులూ, శతనందాది వీర వరులూ ఈ వాక్యాన్ని ఆమోదించారు. లోకోత్తరమైన ఈ కల్యాణ సంకల్పాన్ని శ్లాఘించారు.

* * *

జనక మహారాజు, కల్యాణ వార్తను తెలుపుతూ శుభ పత్రికలు నలుమూలలకూ పంపాడు. దేశం నలుదిశలా ఈ వార్త ప్రకటించబడుతుంది. పౌర్ణమినాటి సముద్రంలా దేశంలో ఉత్సాహం పొంగి పరవళ్ళు తొక్కింది. వెన్నెలలా సంతోషం వెల్లి ఖరిసింది. రామచంద్రుడి కీర్తిలా దశదిశలూ మ్రోసింది.

అతిశయోక్తులను అతి సామాన్య పదాల సాయానికి దించే సాయలో వాడవాడలా వీధి వీధులూ అలంకరణలు బరిగాయి. మిథిలా నగరమే ఒక విశాలమైన వివాహ వేదికలా కోభాయమానంగా భాసించింది.

దశరథమహారాజు పుత్రుల వివాహానికి నాందికొండవెంతా శాస్త్రోక్తంగా జరిపించాడు. ఆరోగ్యవంతాతన నాలుగు లక్షల గోవులను తెప్పించి వాటి కొమ్ములకు బంగారు తొడుగులు వేయించాడు. పాలు పిండుకోవడానికి కంచుపాత్రలు సమకూర్చి, శ్లోకాలు సహా, ఆ ధేనువులను, విశేషంగా ధాన్యాన్ని దానం చేశాడు. ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్ర దివసోదయాన, విజయ మహూర్తంలో పుత్రశ్రేష్ఠ బంధుమిత్రులతో యలుకచేరి, వసిష్ఠాది మహర్షులను ముందుంచుకొని మంగళవాద్యాలతో ధేరి

తూర్వనాచాలతో జయగుండుభిధ్వానాలతో వైభవంగా జనక మహారాజు యజ్ఞవాటికకు చేరాడు. మంగళ స్నానాలాచరించి, శ్రేష్ఠ మణిఘాషణాలతో అలంకరించుకొని, కల్యాణ కంకణ ధారణచేసిన రామలక్ష్మణ భరతశ్రీశ్రులు నలుగురూ తండ్రి కిగవంకలాచేరి, బ్రహ్మదేవుడిని నేవిస్తున్న దిక్పాలకులవలె, విధవాన్ని ఇనుముడింప చేసున్న సుగుణాలవలె నిలచారు.

వసన్ధుకు యాగశాలలోకి వెళ్ళి, పెళ్ళి కుమారులు తరలివచ్చారనీ, దశరథమహారాజు కన్యాదాతరాక కై ఎగురుమాస్తున్నాడని జనకుని హెచ్చరిక చేశాడు.

జనక చక్రవర్తి సరసధర్మసంతో, “ఓ పూజ్యుడా! ఇదేమి రాయబారము? అన్నాడు. “దశరథమహారాజుకు ఈ సీమలో అడేమిటి? ఆయన ఒకరి ఆజ్ఞ కోసం ఆగడ మేమిటి! ఈ రాజ్యం ఆయనది కాదా. ఇంకా ఆలస్యమెందుకు. నా కన్యలు నలుగురూ, ఇరుగో అలంకృతలై, దీపశిఖలవలె వేదికవద్ద కూర్చుని ఉన్నాడు. వారిని వెంటనే తీసుకురండి” అన్నాడాయన.

అప్పుడు వసిష్ఠుడు దశరథమహారాజును, పెళ్ళికొడుకులను, ఋషులనూ, వివాహ వేదిక వద్దకు తీసుకువచ్చాడు.

పచ్చని కొబ్బరిఆకులతో వేసిన చక్కని విశాలమైన పందిరి క్రింద శాస్త్రోక్తమైన వివాహ వేదిక నిర్మించి ఉండి రంగవల్లులతో అందంగా తీర్చిదిద్ద ఉంది. గంధపుష్ప మృదులతో, నవాంకురాలతో అలంకరించిన బంగారు పాలికలూ, నానావర్ణ రంజితాలు అయి కుంభాలూ, ఘాషదీపాలు అమర్చే స్తంభాలూ, శంఖాలవంటి చిత్రవిచిత్ర రూపాలలో ఉన్న కలశాలూ, ఇంకా అర్ఘ్యజలం, అక్షతలూ, పేలాలూ ఉంచిన రకరకాల పశ్చిమాలూ ఆవేదిక చుట్టూ అందంగా అమర్చారు. ఇవికొకక, అక్కడ కూర్చున్న మహర్షులవల ఆవేదిక తేజోవంతంగా నూ, చుట్టూ చేరిన వారి ఆనందోత్సాహాలతో కల్యాణకోభాయ మానగానూ రాజిలింది.

జనక మహారాజు ప్రార్థన పురస్కరించుకొని వసిష్ఠుడు విశ్వామిత్ర శతానందోపాధ్యాయులను ముందుంచుకొని వివాహ కాండ ఆరంభించాడు. వేదిక మధ్య అగ్ని హోత్రాన్ని ఏర్పరచాడు. శాస్త్రనిహితంగా దర్శన పరచాడు. సమంత్రంగా హోమం చేశాడు. అప్పుడు జనకుడు లేచి సీతవంక చూశాడు. మధుపర్కాలు ధరించి మనోజ్ఞ ఘాషణాలతో అలంకరించుకొన్న జానకి, వేదంలా మహద్యంతమైన, వెన్నెలవలె తెల్లనైన, ప్రియవచనం వలె మధురమైన మందహాసం చలగా ప్రసరిస్తూ సాక్షాన్యలక్ష్మిలా గోచరించింది. సుహాసిని సీతను జనకుడు అగ్నిహోత్రం

వద్దకు తీసుకువచ్చాడు. ఆ పైన రామ చంద్రుడిని ఆహ్వానించాడు.

అక్కడ నీలమేఘ శ్యాముడు, రాముడు అగ్నిహోత్రకాంతులలో అద్భుతమైన గోచరించాడు. పురుషోత్తముడై ప్రకాశించాడు. సాక్షాత్పరాత్మరుడే నిలచాడనిపించాడు. ఆయనను కన్నతండ్రి ధశరథుడు, కన్నెనిసున్న జనకుడూ, విద్య ప్రసాదించిన విశ్వామిత్రుడు, కులపతి వసన్ధుడూ అతని అనుంగు సోదరుడు లక్ష్మణుడూ కూడా ఆ నల్లని పెళ్ళి కొడుకులలో అద్వితీయమైన తేజాన్ని దర్శించి ముహూర్త కాలంపాటు విభ్రాంతులై కర్తవ్య భ్రానం కోల్పోయారు. ఏకకాలంలో అత్యంత దర్శనీయుడుగానూ, సత్యంవలె దుర్నిరీక్ష్యుడుగానూ ప్రకాశించిన లోకైకవిగ్రహుడిని చూచి, చూడలేకా గ్రహించలేకా అనుభవక వేద్యమైన ఆనంద సీతని అంగుకున్నాడు. తీణం తెగనాటి, ఈ లోకోత్తరుడై లోకకల్యాణ కార్యక్రమంలో తామీ భూమికలు నిర్వహిస్తున్నాగన్న తలపు రాగానే వారందరికీ శరీరాలు పులకలెత్తాయి.

* * *

కమలపత్రేక్షణుడు రాముడు మధుమధుర మందహాసం చేశాడు.

ముహూర్తం మించిపోతూందని గ్రహించి జనక మహారాజు జలకలశం పెడతాడు.

“ఇయం సీతా—” అన్నాడాయన సముద్ర గంభీరస్వరంతో.

కమలలోచనాలు, పద్మదళాయితాక్షివంక చూశాయి.

జనకుని సరసత్వం లక్ష్మణునికి ఆహోదం కలిగించింది. “ఇదేనయ్యా సీత సీతే సీతా శ్రమంనుండి మిథిల వచ్చేదాకా, శివగురుగంగా చేసిన ముహూర్తంనుండి ఈ శుభ ఘడియదాకా, ఎప్పుడు చూస్తానని ఆరాట

కల్లికోట కాలేజి లాటరీ

(K. C. చారిటీసు ఫండు) బంధువురం.

ఫస్టుప్రయజురు 55,000/-లు

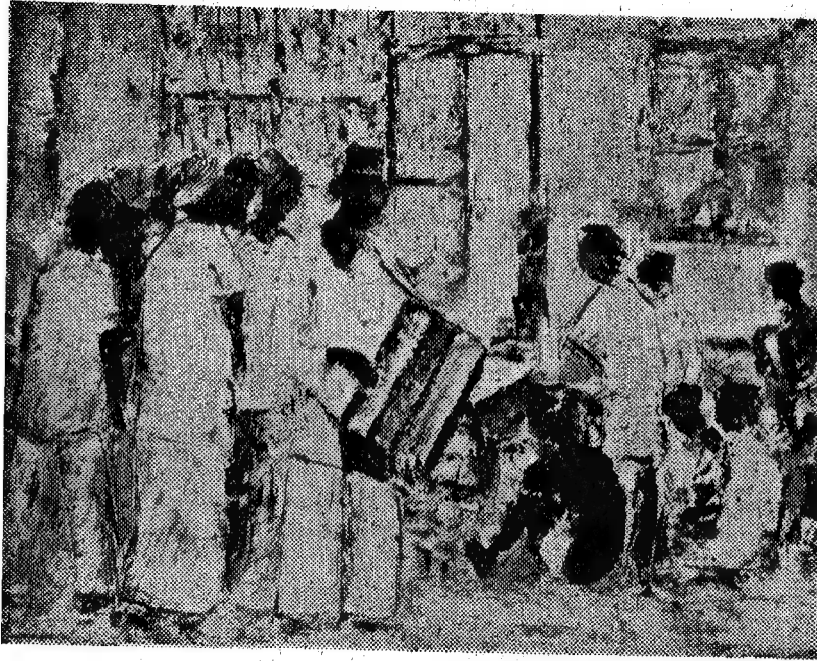
టిక్కెట్లు 1కి రు 1-0-0 పోస్టేజి సహా

ఒకేసారి 5 టిక్కెట్లు కొనువారికి రు. 4-50 న. వెల్లె లక్ష్మయ్యవరకును.

మావద్ద ముగింపు తేది 20-5-59 టిక్కెట్లు విక్రయించువారికి ఆకర నీయమైన కమిషనుతో ఫారములు స్వల్పయిచేయబడును.

ఉత్తరాలు, మని ఆరర్లు యాదిగువ అడ్రసుకు పంప ప్రార్థన.

S. సుభద్రయ్య
కాకినాడ.

వీధిగాయకుడు చిత్రకారుడు : ఎమ్. రెడ్డిప్పనాయుడు

(మద్రాసు, స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ సీనియర్ విద్యార్థుల సంఘంవారు
ఇటీవల ప్రదర్శించిన చిత్రాలలోనిది)

వడుతున్న సీత యిడేనయ్యా" అంటున్నది
జనకుడి వాక్యం.

"—మమ సుతా" అన్నాడు కన్యా
కాత.

'కన్య ఘనతకు ఆ ఒక్క ముక్క చాలు
గదా - జనకసుత కావడం' అనుకున్నాడు
వదనూలంకా.

'లక్ష్మీదేవిని శ్రీ మహావిష్ణువుకు ఇవ్వగల
గుతున్న భాగ్యశాలి' అనుకున్నాడు.

జ్ఞానీ జనకుడు మాత్రం తన భూమిక
గురించి గురభి పాయపడలేదు. "మా లక్ష్మీ
సాక్షాత్తూ మహాలక్ష్మి. ఈమెను నీకు ఒక
రివ్వడం ఏమిటి. నీవే గ్రహించాలి" అని
ధ్వనించి దాయన ఉచ్చరించిన 'పాణి
గృహ్ణీష్య పాణినా' అన్న వాక్యార్థం;
అందరి హృదయాలలోనూ

అపేన, మామగారుగా ఒప్పుించి, దీవిం
చాడు, "నాయనా రామా! నా కూతురు నీకిక
సహధర్మి ధారిణి. నీవెంట నీ నీడలా
ఉంటుంది. ఈమె చేతిని పట్టుకో. నీకు
కుభం అవుతుంది" అంటూ సమంత్రకంగా
శ్రీరాముడి చేతిలో నీకు వదలాడు జనకుడు.
మంగళవాద్యాల మిన్నంటాయి; మంట

దేవదుందుభులు మ్రోగాయి. పందిరి కుభా
క్షీతలు మరిసింది. ఆకాశం దివ్యాక్షతలను
మరిసింది. దివి, భువీ కూడా ఒకటై దంపతు
లను దీవించాయి.

లోకమంతా హర్ష పులకాంకితం అయింది.

జనకుడు వెంటనే లక్ష్మీణుడిని పిలిచాడు.
"నాయనా లక్ష్మీణా! నీకు కుభమవుతుంది.
వెంటనేవచ్చి, ఇదిగో మా ఊర్విశ చేతిని
చేబట్టు..... ఓ రఘునందనా! భరతుడా.
నీవుమాండవి కరాన్ని పరిగ్రహించు. మహా
బాహూ! శత్రుహస్తా నీవు శ్రుతికి హస్తాన్ని
పట్టుకో. ఓ రఘుకులదీపమలారా! మిర్రెంతో
ఇవుడు అగ్నిసాక్షిగా గ్రహిస్తున్న ఈ
మీ భార్యలతో సామ్యులై సర్వపథం తప్పక
చరించవలసింది" అన్నాడు.

శ్రీరామలక్ష్మీలు భరతశత్రుఘ్నులు నలు
గురూ సీత శౌర్మిణీమాండవి శుక్తికీర్తిలచేతులు
పట్టుకొని అగ్నికి, వివాహవేదికకు, చక్ర
వర్తుద్దరికి, మహర్షులందరికీ ప్రదక్షిణం
చేశారు. వారికి సమస్కరించారు. నీమృత
వేదికపై కూర్చున్నారు. తిరిగి శాస్త్రార్థిక్తంగా
కన్యాదాన, పరిగ్రహణాదికాలు జరిగాయి.

ఆ వరవధూవరులు చేతులుపట్టుకొని ముమ్మారు
అగ్నికి ప్రదక్షిణం చేసి వందనమాచరించారు.
మంగళాశీర్వచనఘోషతో, భువీదివి ప్రతి
ధ్వనించాయి. దేవతలు పూలవాన మరిపిం
చారు. గంధర్వులు స్పృహణీయమైన మాధు
ర్యాన్నంతా గానంలోకి అనువదించి భువికి
డించారు. అప్పరసలు ఆనందాతిశయంతో
నర్తించారు.

విజయ దుందుభులు, తూర్యనాదాలు
మరొకమారు దళిదిశలా మారుమ్రోగాయి.

రఘురాముడు, తన దక్షిణ హస్తంతో
సీతావధూటి పాణి పల్లవాన్ని మృదువుగా
అదిమాడు.

అపరమకల్యాణి మందహాసం సిగ్గుదొంతర
లలో అందంగా కలసిపోయింది. సీతారాముల
మధ్య అక్షిణార్థంలో జరిగిన ఈ రహస్య
మధురసరాగవృత్తి, నేటికీ వధూవరకర
కమలాల్లో పునఃపునరావృతం అవుతునే
ఉంది. లోకమంతటా పాణిగ్రహణ మధుర
క్షణాల వేళ వధూవరులంతా సీతారాముల
ఈ అనురాగాన్ని ప్ర సరిస్తూవారిని స్మరిస్తూ
తరిస్తూ ఉన్నాడు.

—సి. వి. విజయలక్ష్మి

ఎవరు గొప్ప?

భారతంలో మొదటి రెండు

న్నర పర్వాలమీద ఈగ
వాలనివ్వని ఒక కవికి, చివరి
పదిహేను పర్వాలను చివరినుంచి
మొదటికి అప్పచెప్పగల ఇంకో
కవికి ఒక సారి రాయలవారి
ఆస్థానంలో పెద్ద మాట్లాట
జరిగింది.

"నన్నయగారి గొప్పదనాన్ని
నా చేతికర్రతో నిరూపించ
గలను" అన్నాడు మొదటాయన.

"ఆ చేతికర్రతోనే తిక్కన
గారి గొప్పదనాన్ని ఋజువు
చేస్తాను" అన్నాడు రెండో కవి.

రాయలవారు ఆ కవులిద్దరినీ
విడచిసి పెద్దనగారిని అడిగారు
తీర్పు చెప్పమని. పెద్దనగారు
చిరునవ్వు నవ్వుతూ "ఏం చెప్ప
గలను? నేను ఉభయ కవి
మిత్రుణ్ణి" అన్నారు.

నినిమా

వార్తావరణం

“జుల్ దీప్ అనేది, బాల చలన చిత్రాభివృద్ధి నుంచి చాలాకాలం ఎదురుచూసి విసుగ్గై ఆశి నడలుకొన్న చిత్రాలలో ఒకటి. బాల చలనచిత్ర సంస్థ పనులు కిదార్ శర్మ ఈ చిత్రం తీశారు. ఇది విదేశాలు కూడా వెళ్ళి వచ్చిందన్నాడు ఆ మధ్య.

ఇన్నాళ్ళకి, మనకి సంబంధించినంత వరకూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సౌజన్యం ద్వారా తెలుగులో ఈ చిత్రం విడుదల కాబోతోంది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఈ చిత్రాన్ని తెలుగులోకి అనువదించేశారు. ఈ కార్యాన్ని దక్షిణ భారత సినీ టెక్నిషియన్ల సంఘానికి ఒప్పించారు. వారి పను

లను ప్రసిద్ధ నటుడు ముద్దిగొండ లింగమూర్తి గారు ఈ అనువాద కార్యక్రమాన్ని, దీనికి తిరిగి సంగీతం సమకూర్చి రికార్డు చేయించడంవంటి ఇతర కార్యాలను నిర్వహించి, నెలా పదిహేను రోజులలో పని ముగించారు. గతవారం ఉగాది పండుగనాడు ఉదయం మద్రాసు సన్ థియేటర్ లో ప్రదర్శించారు. ఈ ప్రారంభ ప్రదర్శనానికి లింగమూర్తిగారు నగరంలోని నాలుగైదు వందలమంది తెలుగు బాల బాలికలను ప్రత్యేకం తీసుకువచ్చారు. ఆ పెన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆర్థికమంత్రి శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి గారినీ, మద్రాసు రెవెన్యూమంత్రి

శ్రీ మాణిక్యశర్ గారినీ ఆహ్వానించారు. పిల్లలూ, పెద్దలూ కూడా ఈ చిత్రాన్ని చూసే ఆనందించారు. ప్రదర్శనం తరువాత, లింగమూర్తిగారినీ, ఇందులో పాల్గొన్న పాత్రధారులనూ, సంగీత దర్శకుడినీ అభినందించారు.

కేంద్ర బాల చలనచిత్ర సంస్థ ప్రతినిధి కె. సుబ్రహ్మణ్యం ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించారు. ఆంధ్రప్రభుత్వంవారు హైదరాబాద్ నగరం పిల్లలకోసం ఒక థియేటరు కట్టించాలని సుబ్రహ్మణ్యం బాలచిత్రసంస్థ తీరపున విజ్ఞప్తిచేశారు.

బ్రహ్మానందరెడ్డి లింగమూర్తిని అభినందించి పూలమాలవేసి సత్కరించారు. ఈ చిత్రాన్ని పురస్కరించుకొని, ప్రభుత్వం మున్ముందు పిల్లలకై మంచి చిత్రాలు తీయడానికి దోహదంచేస్తుందని మంత్రిచెప్పారు.

* * *

శారదావారి “జయభేరి” లో అంజలీ దేవి, రేలంగి, రమణారెడ్డి, బాల, సుశీల.

వార్తా వ రణం

లలితకళా వికాసానికి ఆంధ్రప్రభుత్వం తలపెట్టిన మరొక అభినందనీయ సత్కార్యం రాజధాని నగరంలో విశాలమైన నాటక ప్రదర్శనమందిరం నిర్మించడం. దీనికోసం కాసన మండలి సభ్యుడు బి. ఎన్. రెడ్డి ప్రభుత్వం సహకారంతో పథకం తయారవుతోంది. ఇందుకు ఈ యేడాది బడ్జెట్లో విద్యా శాఖ పద్మక్రింద ప్రభుత్వం కొంత సామ్యము కేటాయించడం కూడా జరిగింది.

చలనచిత్ర కళాకారులను ఈ యేడాది ఉగాది, అనేకవిధాల సంతోషపెట్టింది. ఈ ఏప్రిల్ నెలంతా ఒక సుదీర్ఘ బహుమతి ప్రదానోత్సవంగా సాగిపోతుంది. ఇందరు కళాకారులు దాదాపు ఒకేసారిగా ప్రజల అభినందనలూ బహుమతులూ అందుకోవడం అరుదు.

జయంతివారి 'పెర్సినాటి ప్రమాణాలు' రాష్ట్రపతి రజితపతాకాన్ని అందుకుంటోంది. మద్రాసు చలనచిత్రాభిమానుల సంఘంవారు కూడా దీన్ని ఉత్తమ చిత్రంగా ఎన్నిక చేశారు. ఈ చిత్రానికి కథ వ్రాసిన పింగళి నాగేంద్రరావుగారిని ఈ సంఘం ఉత్తమ ధారచనుకు సత్కరించబోతోంది. నాగేంద్రరావుగారికి ఈ నెలలోనే విజయనగరం రాఘవ నాటకోత్సవాలలో సన్మానం జరుగుతోంది. ఫిలిం ఫాన్స్ సంఘంవారు ఈ సంవత్సరం తెలుగులో ఉత్తమ పటాడుగా ఎన్. టి. రామారావును ఎన్నిక చేశారు. భూకైలాస్ చిత్రంలో బహుధా ప్రశంస లంగుకొన్న రావణ పాత్రధారణకు రామారావును ఎన్నిక చేశారు.

ఆంధ్ర సిని పేటకు సంఘం ఆస్పర్యాన, తెలుగు ఫీలిం జర్నలిస్టుల సంఘం ఆస్పర్యాన జరిగిన కేండు బాలిట్ లోనూ, నాట్యం ఉన్న అంకాలన్నిటా ఫలితాలు ఒకేవిధంగా రావడం అందరికీ సంతోషం కలిగించింది. ఉత్తమ చిత్రంగా మంచి మనసుకు మంచి కోణాలు, దర్శకుడుగా కె. వి. రెడ్డి, నటులుగా ఎ. నాగేశ్వరరావు, అంజలి దేవి, హాస్య నటుడుగా రేలంగి ఎన్నిక అయ్యారు. వీటి బహుమతి ప్రదానాలు త్వరలోనే జరుగగలవని తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వ బహుమతి ప్రదానాలుముటుకు ఏప్రిల్ ఆఖరువారంలో జరుగుతాయి.

1958 వ సంవత్సరపు తెలుగుచిత్రాలలో ఉత్తమ చిత్రాన్ని, నాటిలో పట్లాన్న 'కూతురు కాపురం'లో సూర్యకళ, రమణారెడ్డి, కుటుంబరావు.

పద్మశ్రీ వారి "జగన్నాటకం" చిత్రంలో కృష్ణకుమారి.

వారిలో ఉత్తమ కళాకారులను, టెక్నిషియన్లను ఎన్నికచేయడానికై ఆంగ్లభాషలో జర్నలిస్టుల సంఘం (మద్రాసు) నిర్వహించిన బాలివుడ్ ఈ క్రిందిపలితాలు వచ్చినట్లు సంఘం కార్యదర్శి బి. వి. నరసింహారావు ప్రకటించారు.

ఉత్తమ చిత్రం : శ్రీ ప్రాడక్స్ స్టూడియోస్ 'మంచినీరును మంచినీటితో జేయండి'.

ఉత్తమ దర్శకుడు : కె. వి. రెడ్డి.
నటుడు అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, నటి అంజలిదేవి, హాస్యనటుడు కలంగి వెంకటరామయ్య, 'గుప్తపాత్ర నటన' ఆర్. నాగేశ్వరరావు.

రచయిత : ఆత్మేయ, చాయాగ్రహణ దర్శకుడు కమల్ ఘోష్. సంగీత దర్శకుడు సాలూరు రాజేశ్వరరావు.

ఏటేటా ఉత్తమ చలనచిత్రాలను, కళాకారులను ఎన్నికచేసే సత్కారమును మద్రాసు చలనచిత్రభిమానుల సంఘంవారు ఈ యేడాది తెలుగులో జయంతీవారి 'పెళ్ళి నాటి ప్రమాణాలు'ను ఉత్తమ చిత్రంగాను, 'భూకైలాస్' చిత్రంలో రావణపాత్ర ధరించిన ఎన్. టి. రామారావును ఉత్తమ నటుడుగాను ఎన్నికచేశారు. తమిళంలో శివాజీగజేతన్ ఉత్తమనటుడుగా ఎన్నిక అయ్యాడు.

ఈ గాది పండుగనాడు సాయంకాలం మైలాపూరు ఉడ్లలాండ్స్ హోటల్లో మద్రాసు శాసనమండలి అధ్యక్షుడు డా॥ పి. వి. చెరియన్ అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో 1968 వ సంవత్సరానికి ఎన్నికచేసిన ఉత్తమ కళాకారుల పేర్లను ప్రకటించారు. బహుమతుల వివరాలు :

ఉత్తమ చిత్రాలు : ఉత్తమ పుత్రన్ (తమిళం), పెళ్ళి నాటి ప్రమాణాలు (తెలుగు), రాందీ దంగాజి (మలయాళం), స్కూల్ మాస్టర్ (కన్నడం).

నటులు : శివాజీగజేతన్ (అన్నయిన్ ఆన్ చిత్రంలో నటనకు), ఎక్. టి. రామారావు (భూకైలాస్ లో రావణుడు), త్యక్త్ (మలయాళం), రాజకుమార్ (కన్నడం).

నటీనటులు : శ్రీమతులు కె. సావిత్రి (తమిళచిత్రం అన్నయిన్ ఆన్ లో నటనకు), రాజసులోచన (మంచి మనసుకు మంచినీటిజాలు), కుమారి (మలయాళం), ఎం. వి. రాజమ్మ (స్కూల్ మాస్టర్).

హాస్య నటులు : కలంగి వెంకటరామయ్య (ఇంటిగుట్టు), తంగవేలు (ఉత్తమ పుత్రన్.)

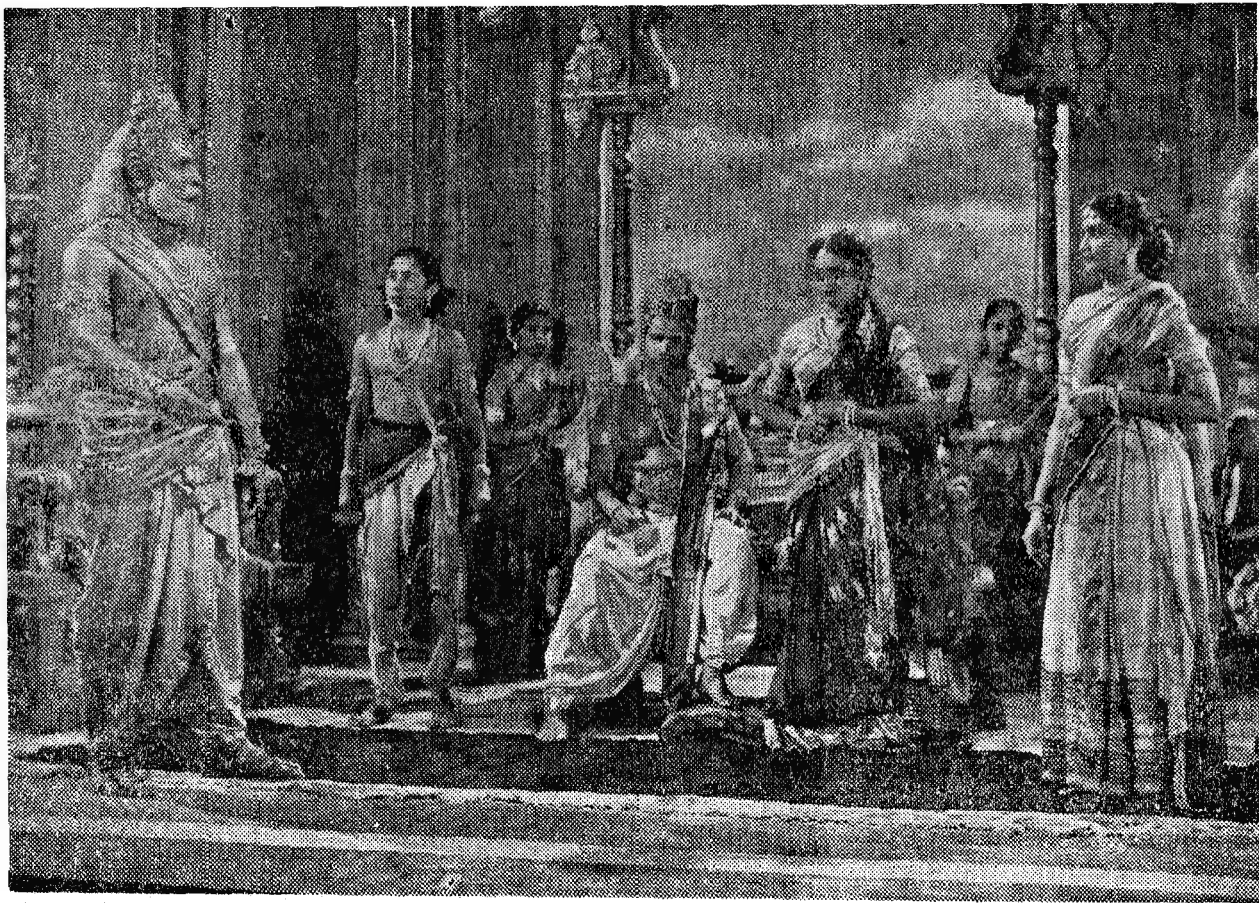
సహాయ నటులు . టి. ఎస్. బాలయ్య

'ఇల్లరికం'లో హేమలత,
జమున, గుమ్మడి.

విశ్వరూపావారి 'కూతురు కాపురం'లో జమున, రాజసులోచన.

శ్రీ కృష్ణసాయి ఫిలిమ్స్ వారి “గాంధారి గర్వభంగం” లో ఒక సన్నివేశం.

(తేడివంద నెల్లం), ఎస్. వి. రంగారావు (పెళ్ళినాటి ప్రమాణాలు), జి. వరలక్ష్మి (తమిళ చిత్రం ‘సంపూర్ణ రామాయణం’ లో కేకేయి), మాలతి (అన్న-తమ్ముడు).

బాలనటి డెయిసి ఇరారీ.

ఈ త్తమ కథారచయిత: శ్రీ యుతులు పింగళి నాగేంద్రరావు (పెళ్ళినాటి ప్రమాణాలు), ఎ. కె. వేలన్ (తై పిరందాల్ వరి పిరకుం).

ఛాయాగ్రహణం: జి. కె. రాము (నాడోడి మన్నన్).

వివిధ రంగాలకు చెందిన 24 గురు సభ్యులు నాలుగు భాషా సంఘాలుగా వ్యవహరించి, మొత్తం 93 చిత్రాలు చూసి, ఈ నిర్ణయాలు చేసినట్లు కార్యదర్శిని శ్రీమతి ఎల్. ఆశీర్వాదం చెప్పారు. బహుమతి నిర్ణాయక సంఘానికి మద్రాసు ప్రభుత్వ న్యాయశాఖ కార్యదర్శి ఎ. అలగిరి స్వామి అధ్యక్షత వహించారు. ఈ యేగు కొత్తగా ఏర్పరచిన బహుమతులు కెండి టినీ—ఛాయాగ్రహణానికి, కథారచనకూ— శివాజీ గణేశన్, ఎస్. వి. రంగారావు విరాళం ఇచ్చారు.

అంతర్జాతీయ బహుమతులు పొందిన భారతీయ చిత్రాలు

భారతదేశంలో తయారైన నాలుగు ఫీచర్ ఫిల్ములకు మూడు డాక్యుమెంటరీలకి 1958-59 లో అంతర్జాతీయ బహుమతులు లభించాయి. సమాచార కేడియో వ్యవహారాలమంత్రి డా॥ కేస్కర్ యావిషయం తెలియజేశారు. వాటి వివరాలు:

కథా చిత్రాలు

పర్షి పాంచాలీ (బెంగాలీ) చిత్రానికి కెనడాలోని వాంకూవర్ లో జరిగిన అంతర్జాతీయ ఫిల్మ్ ఉత్సవంలో మొదటి బహుమతి. స్ట్రాట్ ఫ్డ్ ఫిల్మ్ ఉత్సవంలో ఈ సంవత్సరపు అత్యుత్తమ ఫీచర్ ఫిల్మ్ గా ఫిలిం విమర్శకు బహుమతి. జోసెఫ్ బెర్ స్టన్ ఆరవ వార్షిక ఉత్సవం—న్యూ యార్క్ లో 1958 లో అత్యుత్తమమైన మూడో విదేశీఫిల్మ్ గా పేర్కొన్నారు.

దో ఆంథ్, బారాహాత్ (హిందీ)కి బెర్న్ లో 8 వ అంతర్జాతీయ ఉత్సవం ఒక

సాంఘిక సమస్యను చక్కగా చిత్రీకరించి నందుకు ప్రత్యేక బహుమతి ఏను డేశాలున్న అంతర్జాతీయ కేథలిక్ సినిమా బ్యూరో వారి ప్రత్యేక బహుమతి, హాలీవుడ్ ఫారిన్ ఫెస్ అసోసియేషన్ వారి మొదటి ‘స్వామూల్ గోల్డ్ విన్’ అంతర్జాతీయ ఫిల్మ్ ఎవార్డు 1958 ఉత్తమ విదేశ చిత్రం.

మదర్ ఇండియా (హిందీ) కి కారగి వారిలో 8 వ అంతర్జాతీయ ఫిల్మ్ ఉత్సవంలో నాయకపాత్రకు శ్రీ నర్సిస్ ఈ ఉత్తమనటిగా బహుమతి

అపరాజిత (బెంగాలీ) కి అంతర్జాతీయ ఫిల్మ్ ఉత్సవం కాన్ ఫ్రాన్స్ స్కోలో అత్యుత్తమమైన దర్శకత్వానికి గాను శ్రీ సత్యజిత్ రాయ్ కి బెండిపల్మెము, సర్టిఫికేటు.

డాక్యుమెంటరీలు

1. స్టార్స్ మన్ హాక్ మేడ్ (ఇంగ్లీషు)కు అమెరికాదం సభ్యుల అంతర్జాతీయ గోష్టి—రోమ్ లో సాంకేతిక కళావిశేషాలకు ఒక కప్పు బహుమతి.

లాల్ రుమాల్

జ్ఞానచిత్ర వారి సంగీత హాస్యరసచిత్రం 'కాలాటోపి, లాల్ రుమాల్' గతవారం ఇంటిరియర్ సినిమాలో విడుదల అయింది. దిగులుగా జడుగా బెంగగా ఉందని ఇదయే జనం తేలుతో ఈ చిత్రానికి వెళ్ళవచ్చు. ఈ తర్రుణంలో అవన్నీ మరచిపోయి హాయిగా కాసేపు కాలక్షేపం చేయవచ్చు. కడుపుబ్బ నవ్వించే సన్నివేశాలూ, హాస్యం కోసం కాస్త మితిమీరినా, అందరినీ నవ్వించగలిగే సంభాషణలూ (దేవీశర్మ) ఉన్న ఈ చిత్రంలో కాస్త అద్భుతరసం కూడా ఉంది—అది రెండోరకం నటులు అని అంతా అనే చంద్రశేఖర్, షకీలాలూ గొప్పగా నటించి ఆనందం కలిగించడం. బాక్సాఫీసు స్టార్ హాల్యాథో ప్రజ్ఞని కొలచే పోర—బాట మనుషులకే ఇది అద్భుతంగా కనిపిస్తుంది.

చంద్రశేఖర్ సాంఘిక ప్రేమాయణాలలో సాదారణంగా కనిపించడు. అందువల్ల ఇందులో అతే అనుభవం లేకపోయినా, సలహాపీ ఓటి పెట్టుకుని మాతాన్ వాయిస్తూ కులాసాగా బేఖాతరీగా తిరిగే చిన్నవాడి వేషాన్ని మనం ఆశించేటంత అందంగా హాయిగా నిర్వహించాడు. షకీలా ఇందులో మనోహరంగా ఉంది. ఆమె అందాన్ని ఛాయాగ్రహణ దర్శకుడు ప్రశంసనీయంగా గుతించి, వర్ణించాడు. నృత్యాలు కూడా చూడ ముచ్చటగా ఉన్నాయి. ఇతర నటులలో కె. ఎన్. సింగ్, కమల్ మెహ్రా, టీటీబల కొన్నేళ్ళుగా వచ్చిన చిత్రాలలో సాయినిమించి నటించారు. అలాగే హాస్య నటుడు ఆగా, చాలాకాలానికి తొలిసారిగా మళ్ళీ స్వచ్ఛమైన, కోత్త తరహా హాస్యం సృష్టించి అలరించాడు.

సంగీత దర్శకుడు చిత్రం ప్రచేసిన పాటలు ఏడూ బాగున్నాయి. అవన్నీ హిట్ లు అవుతున్నాయి. ఇంతటి హుషారైన సంగీతం, చక్కని కథ, అమరిన ఈ

చిత్రంలో కనక బాక్సాఫీసు నటులు ఉండి ఉంటే ఇది రజతోత్సవాలు చేసుకోగలదని పిస్తుంది.

వీటన్నిటినీ ఇంత చక్కగా కలిపి ఈ చిత్రాన్ని తయారుచేసిన దర్శకుడు తారా హరీష్. (లోగడ ఈయన 'డా. మా. కీ. లడ్డీ' అనే చిత్రం తీశాడు.) ఈ కథ చిత్రణలో, సన్నివేశాల కల్పనలో హరీష్ ప్రతిభ ప్రశంసనీయమైనది.

వరసగా మూడు చిత్రాలకు రజతోత్సవాలు జరుపుకోగలిగిన దర్శక నిర్మాత అని పించుకునే అద్భుతం సినిమాలు అరుదు. చాలామంది ఇది అసాధ్యం అంటారు. కాని ఈ అసాధ్యాన్ని మొన్న సాధించిన అసాధ్యుడు బి. ఆర్. చోప్రా. ఈ ఘనతను సాధించిపెట్టిన చిత్రం 'సాధనా.'

ఆర్యా,

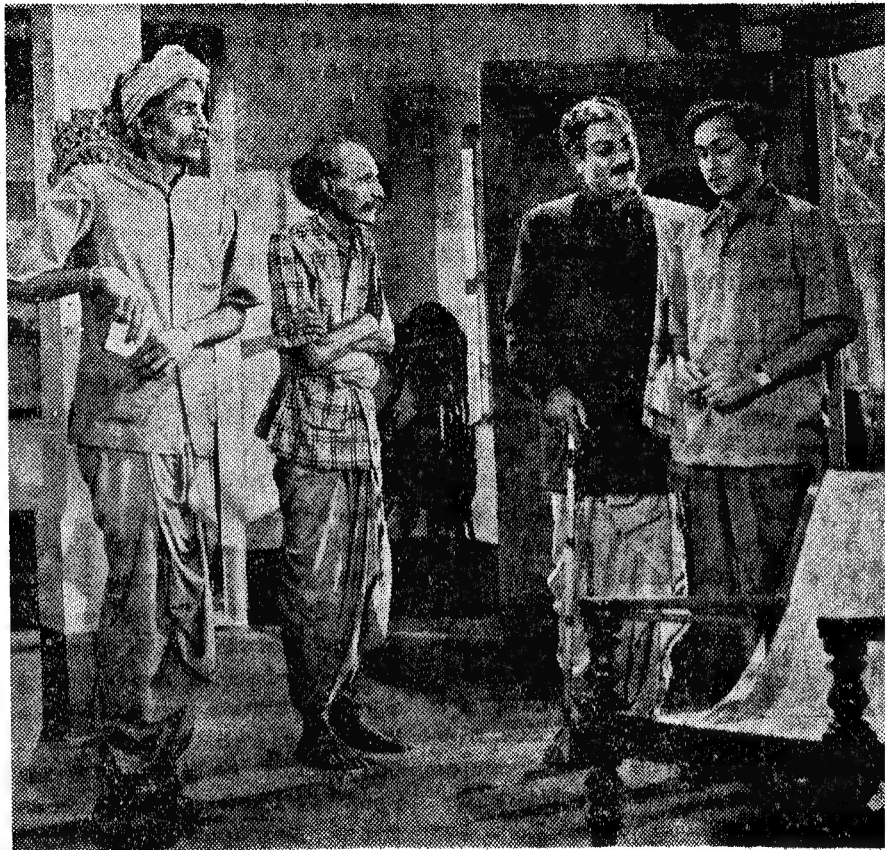
చలనచిత్ర కథలు పురాణ, జానపద, సాంఘిక పరిస్థితులకు చెందిన నై నప్పటికీ, ధృత భవిష్యద్విస్తరమానకాలాలకు చెందిన నై నప్పటికీ, వాటిలో ఏ పాత్ర చేతిలోనూ మధు పాత్ర కనిపించకుండాచేసి, యథారంగా కాకపోయినా కథారంగా అయినా మిద్యనిషేధాన్ని ఆమోఘంగా ఆమలు జరిపిస్తున్నామన్న సంతోషంతో తృప్తురై సుప్తురై ఉన్న కేంద్ర ప్రభుత్వం వారిని ఇందుమూలంగా అభినందిస్తున్నాను.

—“టీబీఎల్ఎల్ఐ టెలియన్” ★

బొంబాయిలోని ఎయిర్ కండిషన్డ్ 'మరారా మందిర్'లో ఇది వతసగా 22 వారాలు నడిచింది.

చోప్రా తీసిన వాటిలో హిట్ లు అయిన మిగతా రెండూ ఏక హి రస్తా; నయా దార్.

ఈ చిత్రాలవల్ల చోప్రాకు కేవలం 'హిట్ మేకర్' అని బిరుదువచ్చి ఊరుకోలేదు; ఒక సాంఘిక ప్రయోజనం గల

ప్రసాద్ పిక్చర్స్ వారి "ఇల్లరికం"లో నాగేశ్వరరావు, గుమ్మడి, రమణారెడ్డి.

కాలాటోపీ, లాల్ రుమాల్

చిత్రాలు తీసాడనీ, కథలకు తలా తోకా ఉంటాయనీ, కథనం దర్శకుడిలాగే దర్శాగా తీవిగా క్లిష్టంగా ఉంటుందనీ అంతా గారవిస్తారు. తోప్రా పూర్వాశ్రమంలో జర్నలిస్టు. అప్పుడూ అతని కలంలో ధాటి ఉండేదని మిత్రులు అనేవారు. (ఇప్పుడు కాదు. అప్పట్లోనే.)

తోప్రా ఇప్పుడు రెండు చిత్రాలు తీస్తున్నాడు. వాటిలో ఒకదానికి (కానూన్) ఆయనే దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడు.

* * *

చంద్రా మువీస్ వారు నందలాల్ జస్వంతలాల్ దర్శకత్వన 'బహుప్రియ' అనే చిత్రం తీస్తున్నారు. రాజ్ కపూర్, బై జయంతిమాల జానీవాకర్, ఆగా, మినుముంతజ్, అమన్ మొదలగువారు ఇందులో నటిస్తున్నారు. సంగీత దర్శకులు శంకర్ జెకేవన్లు ఇప్పటికీ మూడుపాటలు రికార్డు చేశారు. రెండు నృత్యాలూ ఒక యుగళ గీతం చిత్రించడం కూడా పూరి అయింది. వీటిలో బై జయంతిమాల గోపికృష్ణ కలసి చేసిన నృత్యం ఒకటి.

* * *

రజ్ జిత్ మావీటోన్ వారు చిరకాలానికి తిరిగి చిత్రనిర్మాణం తలపెట్టారు. నందలాల్ జస్వంతలాల్ దర్శకత్వన వీరు తీసే చిత్రం పేరు 'అకేలీ మత్ జయో.' ఇందులో మీనాకుమారి, రాజేంద్రకుమార్ నాయికా నాయకులు. ఆగా, మినుముంతజ్ సహ నటులు. సంగీత దర్శకుడు మదన్ మోహన్.

—టచ్ స్టోన్.

రాఘవ నాటకకౌత్సవాలు

నాటకకళా ప్రపంచాన్ని బలంగా రాఘవాచార్య సంస్కరణకై ఏర్పాటుచేసిన నాటకకౌత్సవాలు, విజయనగరం మాస్టర్ హాలులో ఏప్రిల్ 18 నుండి 20 వరకూ జరుగుతున్నాయి. ఈ సత్సంప్రదాయం ఇక్కడ ఆరంభమై పదేళ్ళయింది.

ఈ సంవత్సరం మహాసభకు విశ్వామంతి పట్టాభి రామారావుగారు అధ్యక్షత వహిస్తారు. ప్రసిద్ధ నటుడు నాగయ్యగారు ఉత్సవాలు ప్రారంభిస్తారు. నాటికల, నాటకాల ఏక పాత్రాభినయాల సోటీలు, నృత్య ప్రదర్శనలూ ప్రతి రోజూ సాయంత్రం ఆరంభమండి పన్నెండు వరకూ జరుగుతాయి.

నాటక, సినిమా రంగాలకు చెందిన కళాకారులనూ, సంగీత విద్వాంసులకు సన్మానాలు చేస్తారు.

పది ఆమెరికన్ చిత్రాలు

ప్రతి ఏడాది ఉత్తమ చలన చిత్రాలుగా పదింటిని ఎన్నుకోవడం హాలీవుడ్ లో పరిపాటి. ఇది అంత తేలికైన పని కాదు. అనేక ఇబ్బందులు ఇందులో ఉన్నవి. విమర్శకులు తనకు నచ్చినదానికే ఉత్తమ మైనదని ముద్రపేస్తాడు.

ఈ నిర్ణయం అందరికీ నచ్చకపోవచ్చును దానిలో కొన్ని ఇబ్బందులు లేక తటం, కొందరి మనస్సులు బాధపడటం తీవ్రం. ఈ యేడాది చిత్రాలు.

'ది డిఫయంట్ వన్'

అన్నిటిలోకీ ఉత్తమ మైనది; "ది డిఫయంట్ వన్" చిత్రం అనకతప్పదు. అది సామ్రాజ్యత్వ సంక్షేమ ఇచ్చే చిత్రమనే గాకుండా మంచి చిత్రానికి ఉండవలసిన లక్షణాలన్నీ దానికి ఉన్నవి. తప్పించుక పోతున్న ఇద్దరు సేనరులు ఒకరు శ్వేతజాతీయుడు మరొకరు నీగ్రో—గాథను, పూర్వ కాలపు పద్ధతిగా పరిగణింపబడుతున్న నలుపు-తెలుపు ఫోటోగ్రఫీలో చూపించటం దీనికి విశేషరాన్ని చేకూరుస్తున్నది. దర్శక నిర్మాత స్టానీ క్రామర్ దర్శకత్వం క్రింద ట్రాన్సిస్కర్ రిన్, సిడ్నీ పాయ్ లర్ ప్రధాన భూమికలు నిర్వహించారు. "ది డిఫయంట్ వన్" చిత్రం హాలీవుడ్ చలనచిత్ర కళా రంగంలో ఒక మైలు రాయిగా చిరస్థాయిగా నిలిచి ఉంటుందనటానికి ఏ మాత్రం సందేహం లేదు.

ది గాడెస్

పాడీ చాయెఫ్ స్క్రీన్ ప్లేచిన "ది గాడెస్" చిత్రం కూడా చాలా క్లిష్టమంత మైనదని చెప్పాలి, దానిలో మానవత్వం తోటికినలాడుతుంది.

"మాస్ట్రీ" చిత్రంతో బహుళ ప్రశంసలు అందుకొన్న ఆరచయిత మరొక అపూర్వ పాత్రను ఇందులో సృష్టించాడు. పెంపకం సరిగ్గా లేక స్వేచ్ఛాప్రవృత్తికి అలవాటు పడిన ఒక సినిమానటి జీవితాన్ని ఇందులో చక్కగా చూపించాడు. చలనచిత్ర రంగపు అపూర్వ అవకాశాలను బాగా ఉపయోగించుకొంటూ ముఖ్యపాత్ర హృదయాన్ని విమర్శించుతూ ఈ చిత్రాన్ని కడు నైపుణ్యంతో కళ పేరిట ఆస్కార్ లు చేయకుండా సాఫీగా రూపొందించారు. బ్రాజ్ లో పేరు ప్రతిష్ఠలు అర్జించిన కిమ్ స్టాన్లీ దీనిలో పథాన భూమిక వహించి ఈ చిత్రానికి

వన్నె చేకూర్చింది. ఆమెకు గయ్యాగిరితల్లిగా బెట్టి లాశూండి కూడా అద్భుతంగా నటించింది.

టర్ట్ మాన్ అండ్ ది సీ

మానవ ప్రవృత్తిని మహా ఉదాత్తంగా చూపుతూ ఎర్నెస్ట్ హేమింగ్వే చేసిన రచనను అనుసరించి నిర్మించిన "ది టర్ట్ మాన్ అండ్ ది సీ" చిత్రాన్ని మూలంగా ఉదాత్తంగా తయారుచేశారు. ఈ చిత్రాన్ని గురించి భిన్నాభిప్రాయాలు విపరీతంగా వచ్చినప్పటికీ ఒకే పాత్రపైన ఆధారపడిన ఈ కథను చలనచిత్రంగా నిర్మించటం, సాహసోపేతమైన కార్యమనటంలో సందేహంలేదు. మాతృకకు వ్యాయం చేశారునూ నిర్మించిన ఈ చిత్రంలో వృద్ధుడుగా స్పెన్సర్ ట్రేసీ అద్వితీయంగా నటించాడు. కథకపాత్రకూడా ఒకజస్వంతమైన వ్యాఖ్యానం దీనికి విశిష్టత చేకూర్చాడు.

కాట్ ఆన్ ఎ హాట్ టీన్ రూఫ్

విభిన్న కథలను సమన్వయపరచునూ "టెనెస్సీ విలియమ్స్" రచించిన "కాట్ ఆన్ ఏ హాట్ టీన్ రూఫ్" నాటకం ఆధారంగా మూలానికి దూరంగాపోకుండా అడేపేరిట ఈ చలనచిత్రాన్ని నిర్మించారు. కరోగ్గిట గుడిపంటి ఒక వృద్ధుని మరణానికి ఎదురు చూస్తున్న దురాశాపిడిత పుటుంబపు నీకృష్ట కృత్యాలను చూపించే యీ చిత్రం అందరి అభిరుచులకు సరిపోకపోవచ్చును. తండ్రిగా బరల్ ఐవ్స్, పరిపక్వతను చూడ నిరాకరించే కుమారుడుగా పాల్ న్యూమన్, అతనిచే తిరస్కరింపబడిన భార్యగా ఎలిజబెత్ టేలర్ ప్రతిభావంతంగా నటించారు.

పెపరేట్ టేబుల్స్

వాతావరణ సృష్టికీ, గొప్ప నటనకు పేరు పొందిన చిత్రం "పెపరేట్ టేబుల్స్" సముద్రతీరానవున్న ఒక బ్రిటిషు బోర్డింగ్ హౌస్ లో జరిగినట్లుగా బ్రిటిషు నాటకకర్త టెరెన్సు రాటిగ్ రచించిన రెండు నాటికలను ఇందు చిత్రీకరించారు. ఆవేశాలతో బాధపడే వ్యక్తులు ఆవిశ్రాంతి భవనంలో పడే అగచాటను దానిలో చూపించారు. దానిలో ముఖ్యంగా తల్లి గయ్యాగిరితనానికి బాధపడుతూ, సిగ్గుతో ఏమీ చెప్పలేనియువతిగా డెబోరా కెర్, దురాశాపరురాలైన తల్లిగా గ్లాడిస్ కూపర్, పశుచువాడిగా తిరగబోయిన ముసలివాడుగా జేవిడ్ నివెన్.

(64-వ పేజీ చూడండి)

అర్థభాగోసం

ఆ మనిషి, రోడ్డుమీద బోర్లా పడుకొని మెలికలు తిరిగి పోతూఉన్నాడు. చుట్టూ చాలా మంది చేరి చూస్తున్నారు. ఒకామె అందరినీ తోసుకొని ముందుకు వెళ్ళింది. చూచి కోపం పట్టలేకపోయింది.

“పాపం ఆ మనిషి ఎవరో అలా బాధపడిపోతూ ఉంటే నహాయంచేయడానికి మీలో ఎవరికీ చేతులురాలేదా” అని బిగ్గరగా గర్జించింది.

ప్రేక్షకులలో ఒక్కరుకూడా నోరుమెదిపి సమాధానం చెప్పిన పాపాన పోలేదు.

ఆమె సహించలేకపోయింది. ఒక్క అంగలో మెలికలు తిరుగుతున్న మనిషిని సమీపించింది. అప్పుడప్పుడే ప్రథమ చికిత్సలో తరిఫీదుపొందిన సంగతి అందరికీ తెలిసేలా చెప్పుకొంది. ఒక్క ఎగురు ఎగిరి ఆ మనిషి వీపు మీద కూర్చుంది. ఆ నిర్భాగ్యుడికి శ్వాసవచ్చేటట్లు చేయడానికి పూనుకొంది.

దానితో ఆతడు మెలికలు తిరగడం మానివేశాడు. తలపైకి ఎత్తి వీపుమీద తిగవేసుకొన్న ఆమెతో ఇలా అన్నాడు: “ఏమమ్మోయ్, ఏమిటీకథ? ఈ గోయిలో పడిపోయిన అర్థభాగోసం నేను వెతుకుతూ ఉంటే నా మీద స్వారి మొదలు పెట్టావా?”

తెర సెల్లా

(16-వ పేజీ తరువాయి)

చూస్తాడు? వెంటనే పదిగంటలబండికి బయలుదేరి వచ్చేశాడు. ఆ వెళ్ళిపోవటం అందరికీ ఆశ్చర్యాన్ని, ఇద్దరికీ బాధనీ కల్పించింది.

* * *

“ప్రాయశ్చిత్తం” కథ అచ్చుపడింది. మాలతి ఆకథ చదివాల్సి. ప్రతికథలోని పాత్రల గురించి చర్చించినట్లు ఈ కథకూడా చర్చ సీయాంకం కావాలి. మాటలో తిను నిజం ఒప్పుకోవాలి. అందులో తనుచేసిన అన్యాయాన్ని కడిగేసుకోవాలి.

రెండురోజులైంది. మూడురోజులైంది. మాలతి దాన్ని గురించే ప్రస్తావించ గ. అచ్చయిన ప్రతికథని తూర్పారబట్టే మాలతి ఈకథ చూడనట్టే తిరుగుతోంది. మధ్యాహ్నం టీ తాగేప్పుడు కన్పించేటట్లుగా బలమీద పెట్టాడు. మాటలు మారుస్తూ పత్రిక పక్కకి తోసేసి వేరే కబురలోకి దింపింది. ఎంత ప్రయత్నించినా రచనల్ని గురించి ప్రసక్తి రానివ్వటంలేదు. మధ్యలో తుంపి దేనికో అతుకు పెడుంది.

రాత్రి వేపచెట్టుగాలి చలగా వీస్తుంటే పాలు తీసుకోచ్చింది మాలతి.

“పాలు తాగండి

“పాలు తాగటానికి పరుగెత్తక్కలేదు గాని అట్లా కూర్చో”

“తలుపులు వేసివస్తూ తప్పించుకో బోయింది.

“దాచుకునేందుకేమీలేవులే చెయ్యిపట్టి కూర్చోబెట్టాడు.

“మొన్న పక్ష కథ చదివారా?”

“ప్రాయశ్చిత్తం కదూ. చదివాను”

“ఎట్లావుందీ?”

“బావుంది”

“ఇంతేనా?”

“అంతకంటే చెప్పటానికి నాకు కవిత్వం రాదు.”

“అందులోని నాయకుడు పిరికివాడు, తుమ్మెద, కాముకుడు.

“కాదు. సుఖదుఃఖాల్ని, ధర్మాధర్మాలని సమన్వయించి, ఉద్రేకాల పరిధిలో, మానవత హద్దులు దాటకుండా బ్రతుకుతున్న మనిషి మనీషి.

“మరి నాయక?”

“ఈర్ష్యా స్వభావురాలు.”

“కాదు... నాకు మాటలేవు... దేశం.”

రాజు దేశాన్ని మాలతి తీవలా గాఢంగా పెనవైచింది.

Alembic

రెకోడింగ్ టేక్-వసాకా

దగ్గులను, జబబులను మరియు గొంతు నొప్పులను నయముచేయును. నిర్లబ్ధకూడ దానిని త్రాగుటకు యిష్టపడతారు.

అలెంబిక్ టెమికల్ వర్క్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బరోడా-3

GTV.59 2 TL.

EVEREST

ఆమెరికన్ చిత్రాలు

(62-వ పేజీ తరువాయి)

అన్నంతగా నటించి ఆచిత్రం గొప్పతనానికి ఎంతో దోహదంచేశారు.

మి అండ్ ది కర్నల్

కవిత్వం చి నవ్వించేసంఘటనలుస్వల్పంగా వున్నప్పటికీ, యీ ఏడాది నిర్మింపబడిన చోస్యరస ప్రధాన చిత్రాలలో “మి అండ్ ది కలనల్” నే అగ్రతా అగ్రతాంబూలం. దీనిలో డేనికేం కొ తిరకంపాత్ర నిర్వహించాడు. నగరవాసియైన యూగుగా ఆయన నటన అద్భుతంగా వున్నది ఈ ఆపూర్వ “నాగరిక” చిత్రంలో వ్యంగ్యం, ఛలోక్తి, నటనలో సహజత్వం సమృద్ధిగా వున్నాయి.

టీచర్స్ పెట్

చోస్యప్రధాన చిత్రాలలో “టీచర్స్ పెట్” మేటిగా ఎన్నికయింది. మొరటు ప్రకృతిగల వారాపత్రిక సంపాదకుడొకడు (క్లార్క్ కేబుల్), సంఘం కట్టుబాటుకు బదురాలైన జర్నలిజమ్ టిడిర్ (జోలిన్)- ఈ రెండు ముఖ్యపాత్రలతో సామాజిక వ్యవస్థను వ్యాఖ్యానిస్తూ నున్న తమైన చోస్యంలో రూపొందిన ఈ చిత్రంగా “ఇటో హాఫెన్ ఓన్ నైట్” చిత్రాన్ని జైప్రీ తెస్తున్నది.

డి.డి.

హాల్వుడ్ లో ప్రతి ఏడాది సంగీత ప్రధాన

మీరు మలబార్ గ్లోరీ టాయిలెట్ వజ్రము ఎన్నుకొన్నది చాల మంచిపని

గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా (పెప్. నాసిక రోడ్)

చలన చిత్రాలుకూడా తయారవుతుంటవి. 1958 లో నిర్మింపబడిన వాటిలో “పి.పి.”ని చాలకొలంవరకూ మరచిపోలేం. పారిస్ లో, చలకీగా, ఎవరినీ లెక్కచేయకుండా తిరిగి ఒక అమాయకపు పిల్లలొకవృత్తిం తెలుసుకొని తెలివైన పెళ్ళికూతురుగా తయారయిన వైనం దీనిలో బాగా చూపించారు. ఈ ఇతివృత్తాన్ని లెనీ కెరనస్, లూయీజోర్ న్, నిత్యోల్లానకరుడైన మారిస్ పెవలియర్ చక్కగా నటనలో పాటలో చూపారు. ఈ చిత్రం చూచినతర్వాత ఈనిరాతలు ఇలాంటి చలనచిత్రాలు మరికొన్ని అందే నే బాగుండు నన్ను అభిలాష ప్రేక్షకులకు కలుగుతుంది.

డాంయాంకిన్

“డాం యాంకిన్” అంత గొప్పచిత్రం కాదు కాని చెప్పకోతగిది. బ్రాజ్మలో సంగీతనాటకంగా విజయం సాధించిన ఇతివృత్తాన్ని కిది చలనచిత్ర రూపం. బేన్ బాల్ ఆట నేర్చుకోటానికి తదితర సుఖాలన్నీ

నిజం కావలసిన కలలు (13-వ పేజీతరువాయి)

కొన్ని పనులు చేయాలి, తప్పదు! అని అనుకుంటూ స్నానం చెయ్యటానికి కింది కళామ! స్నానాల గదిలో కూనిరాగం తీస్తూ చాలా చాలా ఆలోచించాను! స్నానంచేసి పైకి వచ్చేటప్పటికి తలుపు కిందగా బాదంరంగు కవరోకటి లోనికి ప్రవేశించి నా కోసం ఎదురుచూసోంది! తుండు గుడ్డా, సబ్బుపెట్టే చాపమీదకి విసిరేసి— అట్లాగే వాక్టిల్ కూర్చొని కవరు చించాను. ఎందుకో ఉదయం వచ్చినకల గుర్తుకొచ్చింది! ఆశిగా, ఆతురతిగా కవరు తెరిచాను. రెండేరెండు పంక్తుల సమాధానం: ‘నీ అసి కేషను అందింది. ఆ ఉద్యోగం నీకివ్వటం సాధ్యపడదు!’

ఆ వుత్తరం చూసి నేను నిలువునా నీరు కారలేదు, నిరాశలో కుంగిపోలేదు! ఇలాంటి వెన్ని జరిగాయో? అయితే నాకు నవ్వొచ్చింది—అంతకు కొద్దిక్షణాల పూర్వం ఆ ఉత్తరాన్ని చూసి ఆశాభావాన్ని కల్పించుకొని వుదయం చూసిన స్వప్నాన్ని స్మృతికి తెచ్చుకొన్నందుకు! వెంటనే చాపమీద పడుకొని వుదయం చూసిన కలలాంటిదాన్ని మళ్ళీ కనాలనిపించింది. కాని ఇప్పుడేలా? ఖైరతాబాదు వెళ్ళాలి! మూడింటికి ఇంటర్వ్యూ! ఏమో ఎవరు చూశారు? లక్ష్మీ నన్ను ప్రేమించినట్లుగా నే ఆవుద్యోగంకూడా నన్ను వరిస్తుండేదా!

నిజంగా నాకు వుద్యోగంపై ఎంతమంది సంతోషిస్తారు!

ఆరోజున లక్ష్మీ మొహంమీద వెన్నెల తాండవిస్తోంది!

త్యజించే ఒక నడికయస్సు క్రీడాభిమాని కృత్యావ్యవస్థలు ఇందు బాగా కొనసాగి. ఈ చిత్రానికి వాల్ ఫ్రైన్, నాట్యతార గ్యూప్ షెరనల్ నటనతో పాటు బహువర్ణ ఛాయాగ్రహణం ఎంతో శోభ చేకూర్చింది.

బిగ్ కంట్రీ

ఈ ఏడాది నిర్మింపబడిన వెస్టర్న్ చిత్రాలలో మేటిగా “బిగ్ కంట్రీ”ని ఎన్నుకొనటం చాల సులభం. దీనిని మామూలు స్టంటు చిత్రంగా తయారుచేశాడు. అయితే కన్నులపండువగా ఉండే వర్షాచాయాగ్రహణం, వీనుల విందు చేకూర్చే సంగీతం దీనికి నిండుతనం సమకూర్చాయి. గ్రగరీ పెక్, జీన్ సిమన్స్, చార్లెస్ హెప్టన్, బరల్ బిష్ప్, కెరోల్ బేకర్ మొదలైన నటులు మూడుగంటలసేపు నడచే ఈ చిత్రానికి జీవంపోశారు.

—నార్మన్ స్మిత్

హోటల్ ప్రాప్రయిటరు—‘నేను చెప్పలేదు నాయనా!’ అంటాడు.

నారాయణరావు డగ్గర పదిహేను నయా పైసలు అప్పు చేయాల్సిన అవసరముండదు! అదై వసూలు చేసేసమాస్తా కర్ర చంకన బెట్టకొని మరీ మాట్లాడిస్తాడు!

ఆరోజు!

ఆరోజు ఎంత మంచిరోజు!

ఆ మంచిరోజు కోసం ప్రయత్నించేందుకు నేనుబయలుదేరివెళ్ళాను! బై, బై! ★

ప్రెస్టిజ్
గర్భశయ రోగ నివారిణి

నర్మ గర్భాదు వ్యాధింను దోగడ్డి ఆరోగ్యము సంపాద మునకలగేయును. అన్నిరొగ్గు రోగము. ఏడాది 2.80

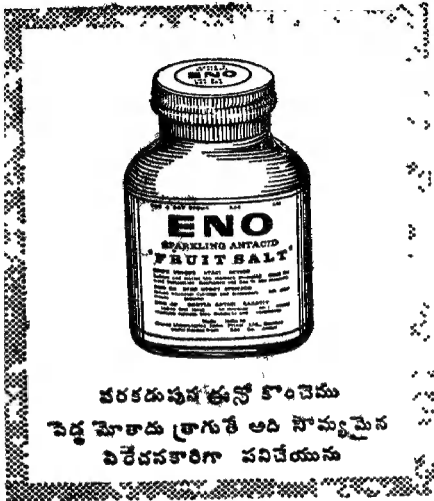
కృష్ణారెటర్ డెడవడ

ని గ నిం గ రం

చిత్రకారుడు : కొర్లపాటి పెంకటనత్యనారాయణమూర్తి—వాల్తేరు.

ఇప్పుడు నా
ఉత్సాహమునకు
అంతులేదు!

ఈనో కడుపులోని అస్వస్థతకు
త్వరగా ఉపశమనము కలిగించును!

మీరు అజీర్ణపు బాధలతో బద్ధకముగా, లేక చిబ్బిబలాడుతూ ఉన్నా, లేక మితిమీరి తిన్నా, చికాకుగా ఉన్నా. ఒక గ్లాసెడు ఈనోను త్రాగండి. మెరయుచు పొంగే ఈనో త్వరగా గుణము కలిగించుట ప్రారంభించి కడుపులోని బాధాకరమైన అస్థములను పోగొట్టును, ఒంట్లో వేడిని తగ్గించును మరియు శక్తి ఉత్సాహములను తిరిగి యిచ్చును! ఈనోను కుటుంబములో పిన్న పెద్దా అందరూ వాడవచ్చును అది త్రాగుటకు బాగుంటుంది మరియు సౌమ్యముగ, ఎంతో సామర్థ్యముగా అస్థమును విడుస్తుంది కడుపులోని అస్వస్థతలకు, అజీర్ణమునకు మరియు బద్ధకమునకు ఉపశమనము పొందుటకు ఈనోను త్రాగండి!

ఈనో 'ఫ్రూట్ సాల్ట్' నవోత్సాహమును కలిగించును!

'ఈనో' మరియు 'ఫ్రూట్ సాల్ట్' అను మాటలు రిజిస్టరు చేయబడిన బ్రేడు మార్కులు గ్రూప్ లెటరెటరీస్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్